

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ମାର୍ଚ୍ଚ - ୧୯୯୯

ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀ ମାର୍ଗରେ ଆୟୋଜିତ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ୧୦୦ତମ ଜନ୍ମଦିନ ପିତୃ ପରମ୍ପରା
ମୁଖ୍ୟାଳୟ ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଚକ୍ର ପରିବାର ଅଭିନବ ପ୍ରକାଶନ ୧୯୭୫-୧

ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀ ମାର୍ଗରେ ଆୟୋଜିତ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ୧୦୦ତମ ଜନ୍ମଦିନ ପିତୃ ପରମ୍ପରା
ମୁଖ୍ୟାଳୟ ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଚକ୍ର ପରିବାର ଅଭିନବ ପ୍ରକାଶନ ୧୯୭୫-୧

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୫୫ ଭାଗ ୮ମ ସଂଖ୍ୟା ପାଲ୍ଲବ-ଚୈତ୍ର ୧୯୨୦ ଶକାବ୍ଦ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୯୯

ଶ୍ରୀ ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ବିଶ୍ୱନାଥ ଚଣ୍ଡୀ ଶାସନ ସଚିବ
ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତ ଚରଣ ସ୍ୱାଇଁ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ

ଶ୍ରୀ ମହେଶ୍ୱର ମୂଲିଆ

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସମ୍ପାଦକ

ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ସାମନ୍ତରାୟ

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ମଲ୍ଲିକ

ସମ୍ପାଦନା ସହଯୋଗୀ

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟ

ଶ୍ରୀ ମାଳସ ଚାୟା

କାର୍ଯ୍ୟକ କେୟ : ଟ ୨୦.୦୦

ପ୍ରତି ଖଣ୍ଡ : ଟ ୨.୦୦

ଓଡ଼ିଶା ଉପକାରକ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ, ସରକାରୀ ଯୋଜନା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳିତ ହେବା ପାଇଁ "ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ"ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ । "ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ" ଓଡ଼ିଶା ଉପକାରକ ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ କେବଳ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲେ ହୁଏତ ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ମାଗାମତ ଓ ବିଚାରାୟା ସବୁ ଉପରେ ଓଡ଼ିଶା ଉପକାରକର କୋଣି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଦେଖି ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଶା ଉପକାରକର ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ

ଏବଂ

ଓଡ଼ିଶା ଉପକାରକ ପ୍ରକାଶନ, କଟକ-୧୦ ରେ ମୁଦ୍ରିତ

ସୂଚୀ

୧୫ ଡି. ଇମ୍ପରାଟ୍

[illegible]

ଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରବିଜୟ ପ୍ରଧାନ

ଶ୍ରୀ ଶେଷେନ୍ଦ୍ର ନାଥ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

୧
୨
୩
୪
୫୫
୫୬
୫୭
୫୮
୫୯
୬୦
୬୧
୬୨
୬୩
୬୪
୬୫
୬୬
୬୭
୬୮
୬୯
୭୦
୭୧
୭୨
୭୩
୭୪
୭୫
୭୬
୭୭
୭୮
୭୯
୮୦
୮୧
୮୨
୮୩
୮୪
୮୫
୮୬
୮୭
୮୮
୮୯
୯୦
୯୧
୯୨
୯୩
୯୪
୯୫
୯୬
୯୭
୯୮
୯୯

ଓଡ଼ିଶାର ପଞ୍ଚଦଶ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ: ୫୫ ଗିରିଧର ଗମାଙ୍ଗ

ଭର ପେଟୁୟାରୀ ୧୭ ତାରିଖ ଅପରାହ୍ନ ୨.୩୦ରେ ରାଜଭବନଠାରେ ଆୟୋଜିତ ସ୍ମରଣ ଉତ୍ସବରେ ତା ଗିରିଧର ଗମାଙ୍ଗ ଓଡ଼ିଶାର ପଞ୍ଚଦଶ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସ୍ମରଣ କରିଛନ୍ତି । ଅଭାୟା ରାଜ୍ୟପାଳ ବୀ. ସି. ରାଜରାଜନ ତାଙ୍କୁ ପଦ ଓ ଗୋପନାୟତାର ଶ୍ରଦ୍ଧା ପାଠ କରାଇଥିଲେ ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସ୍ମରଣ କରିଥିଲେ ।

୫୬ ବର୍ଷ ବୟସ, ତା ଗିରିଧର ଗମାଙ୍ଗଙ୍କ ଜନ୍ମ ୧୯୪୩ ମସିହାରେ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ଡିବିରସିଙ୍ଗ ଗ୍ରାମରେ ଏକ ସାଧାରଣ ବାଣୀ ପରିବାରରେ । କଳାରେ ସ୍ନାତକ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତି ପରେ ସେ

ସ୍ଥାନୀୟ ହାଇସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକତା କରିଥିଲେ । ତେରାହୁଲ୍ଲ ପରେ ଗିରିଧର ଗମାଙ୍ଗଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ତାଙ୍କ ସମ୍ମାନସୂଚକ କବ୍ବର ଅଫ୍ ସାଇନ୍ସ ଡିଗ୍ରୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧୯୭୨ ମସିହାରେ କୋରାପୁଟ ସଂଗଠିତ ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନପଦକା ଉପନିର୍ବାଚନରେ କଂଗ୍ରେସ ପ୍ରାର୍ଥୀ ରୂପେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତା କରି ସେ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ୧୯୭୨ରୁ ବ୍ରହ୍ମାନ୍ତର ଭାବରେ ୧୯୭୭, ୧୯୮୦, ୧୯୮୪, ୧୯୮୯, ୧୯୯୧, ୧୯୯୬ ଓ ୧୯୯୮ ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନମାନଙ୍କରେ ସେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି ।

କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରାଳୟରେ ସେ ୧୯୮୨ ଜାନୁଆରୀରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗାଣ ଓ ପୁନର୍ବିତ୍ରି ବିଭାଗ ଏବଂ ୧୯୮୨ ସେପ୍ଟେମ୍ବରରୁ ୧୯୮୩ ଜାନୁଆରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରମ ବିଭାଗର ଉପମନ୍ତ୍ରୀ, ୧୯୮୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବରରୁ ୧୯୮୮ ଫେବୃୟାରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ, ୧୯୮୮ ଫେବୃୟାରୀରୁ ଜୁନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବିଭାଗ, ୧୯୮୮ ଜୁନ୍ରୁ ୧୯୮୯ ଜୁଲାଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗାଣଭୋଗ, ୧୯୮୯ ଜୁଲାଇରୁ ଡିସେମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗାଣଭୋଗ ବିଭାଗ (ସ୍ୱାଧୀନ ଦାୟିତ୍ୱ), ୧୯୯୧ ଜୁନ୍ରୁ ୧୯୯୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାନ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଶିଖ (ସ୍ୱାଧୀନ ଦାୟିତ୍ୱ), ୧୯୯୩ ଜାନୁଆରୀରୁ ୧୯୯୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଜନା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରୂପାୟନ (ସ୍ୱାଧୀନ ଦାୟିତ୍ୱ), ୧୯୯୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବରରୁ ୧୯୯୬ ମଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖଣି (ସ୍ୱାଧୀନ ଦାୟିତ୍ୱ) ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ଅବସାଧିତ ହୋଇଥିଲେ ।

୧୯୯୦ ଏପ୍ରିଲରୁ ୧୯୯୨ ମାର୍ଚ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ କଂଗ୍ରେସ କମିଟିର ସଭାପତି ଏବଂ ୧୯୯୫ ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରକାର କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଥିଲେ ।

ଆଦିଶ୍ୟା ଲୋକ ବାଦ୍ୟ ଗାୟ, ଗୀତ ବାଦକ ଭାବେ ସେ ପୁଷ୍ପାତ । କୋରାପୁଟ ହିନ୍ଦି ଗାୟକଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରରାଜ୍ୟ ହ୍ରଦ୍ୱର ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସଭାପତି ।

ଓଡ଼ିଆରେ ସରଳ ଆଦିଶ୍ୟା ଚର୍ଚ୍ଚିତା ସ୍ତବ୍ଧ ଏବଂ ଚପଟିକରୁତ ଜାତି ଓ ଉପଜାତିଙ୍କ ପାଇଁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଲିଭିତ ପୁସ୍ତକର ସେ ରଚୟିତା ।

ଓଡ଼ିଶାର ନୂତନ ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳ

ଶ୍ରୀ ଗିରିଧର ଗମାଙ୍ଗ- ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ, ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ଏବଂ କ୍ୟାବିନେଟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବା ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବହାଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବିଭାଗ କ୍ୟାବିନେଟ ମନ୍ତ୍ରୀ

୧.	ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତ କୁମାର ବିଶ୍ୱାଳ	:	ଜନସମ୍ପଦ, କୃଷି, ସମବାୟ, ସଂସଦୀୟ ବ୍ୟାପାର
୨.	ଶ୍ରୀ କାହ୍ନୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଲେଙ୍କା	:	ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ, ପ୍ରାନ୍ତ ଉନ୍ନୟନ
୩.	ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗାଶଙ୍କର ପଟ୍ଟନାୟକ	:	ଶ୍ରମ ଓ ନିଯୁକ୍ତି, ପରାଜାତୀ ଶିଳ୍ପ
୪.	ଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ	:	ଶିଳ୍ପ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ
୫.	ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି	:	ଇତିହାସ, ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ ଓ ପେନସନ
୬.	ଶ୍ରୀ ରୁପିନ୍ଦ୍ର ସିଂହ	:	ସୂଚନା, ନଗର ଉନ୍ନୟନ, ସୂଚନା ଓ ଲୋକସମ୍ପର୍କ
୭.	ଶ୍ରୀ ଶେଖ ମହମ୍ମଦ ଅଲି	:	ଶାନ୍ତି ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଦ୍ୟ କଲ୍ୟାଣ, ସୁର ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା
୮.	ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ	:	ଅର୍ଥ, ଆୟନ
୯.	ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ୟାମ ପଟ୍ଟନାୟକ	:	ରାଜସ୍ୱ, ମହାପାତ୍ର ଓ ପଶୁପକ୍ଷୀ
୧୦.	ଶ୍ରୀ ଗୋପବନ୍ଧୁ ମାଝି	:	ଆଦିବାସୀ, ଚପଟିକାରୁ ଗାଡ଼ି ଓ ଉପଜାତି କଲ୍ୟାଣ
୧୧.	ଶ୍ରୀ ନେତ୍ରାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି	:	ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଯୋଜନା ଓ ସମାବେଶ
୧୨.	ଶ୍ରୀମତୀ ସରସ୍ୱତୀ ଦେବୀ	:	ମହିଳା ଓ ଶିଶୁକଲ୍ୟାଣ

ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ (ସ୍ୱାଧୀନ ବାଣିଜ୍ୟ)

୧୩.	ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା	:	ପରିବହନ
୧୪.	ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ କୁମାର ରାଉତରାୟ	:	ଅବକାଶ, ଦ୍ରାବ୍ୟ ଓ ନୂତନତା
୧୫.	ଶ୍ରୀ ଜବାନଚନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ଦାଶ	:	ବାଣିଜ୍ୟ
୧୬.	ଶ୍ରୀମତୀ ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାହୁ	:	ବୟନ ଶିଳ୍ପ ଓ ଉପକରଣ
୧୭.	ଶ୍ରୀ ହରିଧର ଲାଙ୍ଗୁ	:	ଉଦ୍ଭାବ ଓ ଶିଳ୍ପ

ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ

୧୮.	ଡା. ଦେବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମାଳବିକା	:	ଶିଳ୍ପ
୧୯.	ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତନାଥ ମାଝି	:	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ
୨୦.	ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଲୋଚନ ପଣ୍ଡା	:	ମହାପାତ୍ର ଓ ପଶୁପକ୍ଷୀ
୨୧.	ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷାରାଣୀ ପଣ୍ଡା	:	ନଗର ଉନ୍ନୟନ
୨୨.	ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ଦେବ	:	ସୁର ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା
୨୩.	ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ କୁମାର	:	ପରିଚାଳନା, ବିଭାଗ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ, ସଂସଦୀୟ
୨୪.	ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ଲେଙ୍କା	:	ଜଳ ଓ ପରିବେଶ
୨୫.	ଶ୍ରୀମତୀ ପରମା ପୂଜାରୀ	:	ପ୍ରାନ୍ତ ଉନ୍ନୟନ ଓ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ
୨୬.	ଶ୍ରୀ ଉଦୟକିଶୋର ବେହେରା	:	ଶାନ୍ତି ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଦ୍ୟ କଲ୍ୟାଣ

ନୂତନ ମହିଳାଙ୍କର ଶପଥ ଗ୍ରହଣ

ଶ୍ରୀ ବବତ ପ୍ରମାଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ରାଜୁ କିଶର ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣା କିଶର ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ଦିନକର ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ସୁପିନ୍ଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦିନୀ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ପ୍ରମାଦ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା

ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ କୁମାର ରାଉତରାୟ

ଶ୍ରୀ ନବୀନ ଚନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ଦାସ

ଶ୍ରୀମତୀ ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦାସ

ଶ୍ରୀ ହରିଧର ଜାତୀ

ଡଃ. ବେବେସ୍ତ୍ର ନାଥ ମାଳବିକା

ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତରାମ ମାଝୀ

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାଭ ଚନ୍ଦ୍ର

ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷାରାଣୀ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ରନାଥ ସେଠି

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ ହରିଚନ୍ଦନ

ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ଲେଙ୍କା

ଶ୍ରୀମତୀ ପଦ୍ମା ପ୍ରଧାନ

ଶ୍ରୀ ରଘୁଶଞ୍ଜୟ ବେହେରା

ନୂତନ ବେତୁବୁଦ୍ଧ ସ୍ଵାଗତ

ଚକ୍ରର ଶିଶିଧର ଜମା'ର ପଞ୍ଚଦଶ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ପଢ଼ିପାଠ ଆଦାନ ଦାୟିତ୍ବ ସ୍ଥଳର କରାଉଛି । ସୁଦୀର୍ଘ ଶତେକର
ବର୍ଷର ଘଟଣାବହୁଳ ଭାଗନୈତକ ପଦଭୂମି ଓ ପ୍ରଗତିର ପରିଦୃଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ସାଂସଦ ଜୀବନ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ । ୧୯୭୨ ରୁ
୧୯୮୮ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନରେ ଜୁମାରତ ଭାବରେ ଆପଣର ଗୋଟିଏ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରୁ ସେ
ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ସାଂସଦ ଇତିହାସରେ ଏକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣିନ ଅଧାର ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଜନସଭା ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଜନପ୍ରିୟତା
ପରିସ୍ପଷ୍ଟ । ଜୀବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର ପାରଦର୍ଶିତା ଓ ଜର୍ମଦୃଷ୍ଟିକା ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ । କେନ୍ଦ୍ର କଂଗ୍ରେସ ପରଦାରରେ ସେ ବିଭିନ୍ନ
ସମୟରେ ପୋରାଣ ଓ ପୁନର୍ବସତି, କଲ୍ୟାଣ ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ପୋରାପୋର, ଶାନ୍ତ ପ୍ରତିଯାଗତର ଶିଳ୍ପ, ଯୋଜନା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ରୂପାୟନ, ଖଣି ଆଦି ରୁଚୁକୃତ୍ୱ ମଣିଷାକପର ଉପମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଦାୟିତ୍ବରେ ଆଉ ଭାବନ ପରିଚାଳନାରେ ନିଜର
ଗଭୀର ନିଷ୍ଠା ଓ ଦକ୍ଷତାର ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି । କଂଗ୍ରେସ ମଣିମଣ୍ଡଳରେ ସେ ନିଜଦକ୍ଷିଣ ଭାବରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେବାର ଶୈଳାନ୍ୟ
ଭାଗ କରିଛନ୍ତି ।

ସାଂଗଠନିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର କୁଶଳତା ଓ ସହଯୋଗ ପ୍ରମାଣିତ । ଡିଡିଆ ପ୍ରଦେଶ କଂଗ୍ରେସ କମିଟିର ସଭାପତି ଓ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଣାଳୀ କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ସେ ଦଳରୁ ଶୁଣାଶିତ ଓ ବୁଦ୍ଧିବୃଦ୍ଧ ଭାବିଥିଲେ । ନିର୍ବାଚନରେ କଂଗ୍ରେସର ବିପୁଳ ବିଜୟରେ ମାତୃପୁରୁଷ କୁନିକା ମଧ୍ୟ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିଥିଲେ ।

କଣେ କଳାପ୍ରାୟ ଓ ସଂସ୍କୃତିସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ନାମରେ ତା' ଚମାର ଓଡ଼ିଆବାସୀଙ୍କର ଅତି ଆପଣାର ଓ ପ୍ରତ୍ୟାକାଶକ । ପାରିଶ୍ରମିକ ଆଦିବାସୀ ଲୋକବାସୀର ଗୁପ୍ତତା ବାହ୍ୟତାର ସ୍ତରରେ ଜଣା ପଡ଼ିଥିବା ସେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସୁଖାନ୍ତ ଅନନ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଶାସନର ଉଚ୍ଚ ଆସନରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ମଞ୍ଚରେ ଟାଣୁ ଚାପନରେ ଟାଣିଆ ଅସୁବିଧାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଓ ଲାଗାକେଶ୍ୟ ବେଶ୍ ଚର୍ଚ୍ଚନାରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇପଡ଼ିଛି । ଏକାମୂର୍ତ୍ତି ଓ ଅଗୋଚର ଟାଣିଆ କଳାକାର ହାବନକୁ ସାଥୀନ କରିଛି । ସଂସାର ଓ ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ତାଙ୍କ ସାଧନା ପ୍ରାୟତଃ ସମକ୍ରମ କରିଛି ।

ରାଜନୀତି ବୁଦ୍ଧି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ନୃତ୍ୟ, ଚଢ଼ାଚ ଚାଲେ ପ୍ରଭାବ ସୁଭଲ, ସହଜତା ପ୍ରଦର୍ଶି । ଯେ ପାହାଡ଼ରେ ଅଢାଚ ଓ ବୁଦ୍ଧାସିତ ଆଦିବାସୀ ପ୍ରତିଭାକୁ ଆଲୋକକୁ ଆଣିବାରେ ଚାଲେ ଅବଦାନ ରକ୍ଷେଷଯୋଗ୍ୟ । ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଚିତ୍ତେନ ଚଳରାଗ ନୁହଁ ସାରା ବେଶରେ ସାଂସ୍କୃତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିବେଷଣ କରି ସୁଖ୍ୟାପି ଅର୍ଦ୍ଧେ କରିଛି । ଆଦିବାସୀ ଲୋକ ନୃତ୍ୟ ଓ ବଂଶାବଳ ପ୍ରଭାବ ଓ ପ୍ରଭାବରେ ଜ୍ୟାତୀୟତା ବୁଝାଣ ହୋଇ ରହିବ । ତାଳ, ସାରା, ଝୁରିବା, ବଂଶୀ, ଚବରା, ମୁଦଙ୍ଗ, ଚେନ୍ନୁ ଆଦି କାବ୍ୟ କାବନରେ ସେ ଧ୍ବଜସ୍ବ । ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ଓ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅଧ୍ୟୟନ ଚାଲେ ଜର୍ମାନ ଗାବନର ଏକ ନିୟମପୁର୍ବ ଅଟ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ସେ ସଜରା ଆଦିବାସୀ ଚରିତ୍ର ବୁଝ ଚଳେ କରିଛନ୍ତି । ଆଦିବାସୀ ଉଚ୍ଚିତମକ ପାଇଁ ସାମ୍ବିଧାନିକ କାବ୍ୟରା ଉପରେ ଏକ ଉପାଦେୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଲେଖିଛନ୍ତି ।

ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ଚାପନରେ ତା' ଜମାଘା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚରମ, ଅମାଣିକ ଓ ସମେତନଶୀଳ । ମାନବିକତା, ମହାହୁରତା ଓ ନୀତିନିଷ୍ଠା ତା'ର ବହୁମୁଖୀ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବର ବିଶେଷତ୍ବ । ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ, ଅନ୍ତରାଳ, ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ତା'କୁ କେବେ ଘେରି ଢଳିନାହିଁ । ଅଭାବ, ବିକାଶ ତା'ର ସେ ସବୁବେଳେ ଦୂରରେ ଥାନ୍ତି । ଦରିଦ୍ର ଚାଷୀ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଦ ଜନ୍ମ । ଶିକ୍ଷକତାରେ ସାଧାରଣ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ । ଅବସର ଇଙ୍ଗିତରେ ରାଜନୀତିରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ନିଜର ସୁବୃତ୍ତି ଓ ବିଚାର ଆଶାବାଦରୁ ସେ ଆଜି ଚାପନର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଆସନରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ । ଭବିଷ୍ୟତ ପରିବାର ଅଭିଶାପ ତା'ର ମନରେ କେବେ ନଥିଲା କି ନାହିଁ । ସମାଜର ବଞ୍ଚିତ, ଦଳିତ, ବିଶେଷିତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ ସଦା ସମେତନଶୀଳ । ଉପାୟ ନିଶ୍ଚାରେ ସେ କେବେ ମୋହମୁଗ୍ଧ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ନିଜର ନିର୍ମଳ ଓ ନିଷ୍ଠାଳ ଜୀବନଶୈଳୀ, ଜନ୍ମ ପ୍ରବୃତ୍ତି ତା'କୁ ଆଜି ଉପଦେଶ ଓ ଲୋକପ୍ରିୟତାର ଶିଖରରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇଛି । ଅନ୍ତରାଳରୁ ଓ ଅପରାଧରେ ଭୂପେ ନିଜକୁ ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ପାରିନାହାନ୍ତି ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରେ ଅବସର ନେବା ପରେ ତା' ସମାଜ ରାଜ୍ୟବାଦୀ କଳ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଅନ୍ତାକାରଣକାରୀ ହୋଇ ନିହିତ-
“ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତା ସହିତ ମୁଁ ସୁପରିଚିତ । ରାଜ୍ୟର ନେତା, ପ୍ରଶାସକ, ସରକ୍ଷଣକାରୀ ଜନ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହିତ ମୋର
ସମ୍ପର୍କ ଅତି ନିବିଡ଼ । ମୁଁ ଯେଉଁ ସୁରୁ ଚାହିଁବୁ ତାହା କିଛି, ତାହାକୁ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ତୁଲାଇ ପାରିବି ।”

ତାଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆଦିମୁଖ୍ୟ ଓ ଗତିଶୀଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କରେ ସୁଚନା ଦେଇ ସେ କହିଛନ୍ତି- “ପ୍ରଶାସନର ସୁପର
ଯେପରି କଳସାଧାରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବ, ସେଥିପ୍ରତି ତୁରନ୍ତ ଚିନ୍ତାଧାରା । ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରାୟତଃ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ
ଜନ କଳ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଦୋରାଣ କରାଯିବ । ପ୍ରଶାସନ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କଳସାଧାରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିବ ।
ବିଶିଷ୍ଟ ଉପକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମାପ୍ତି କରାଯିବ ଏବଂ ଦୋଷପ୍ରତିରୁଦ୍ଧିର ସୁଧାବିଦ୍ୟା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ । ରାଜ୍ୟର
ଆବିଷ୍କାର, ଫଳିତନ ଓ ଦୁର୍ବଳ କ୍ଷେତ୍ରର ଲୋକଙ୍କ ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି ଅଧିକ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବ । ଯେଉଁ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରଶାସନର
ଆଲୋଚ ପଡ଼ି ପାରୁନାହିଁ, ସେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ବିକାଶ ପ୍ରତି ଉପକାର ସୁଚକ ବୁଦ୍ଧି ଦେବେ ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ତା' ସମାଜର ବହିଷ୍ଟ ନେତୃତ୍ୱ ଓ ଲୋକାଭିମୁଖୀ ଆଦର୍ଶ ଓଡ଼ିଶାକୁ ପ୍ରଗତି ପଥରେ ଆଗେଇ ନେବାପାଇଁ
ନୂତନ ଆଶା, ଉତ୍ସାହ ଓ ଉତ୍ସାହନୀର କାହାଣୀର ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ସୁର ଅବସରରେ ଆମେ ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ସହିତ ନୂତନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ନବଗଠିତ ମନ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳକୁ ବିନମ୍ର ଅଭିନନ୍ଦନ
ଓ ସାଦର ସ୍ୱାଗତ କରାଉଛୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ମୁନିଆ

ସବୁଠାରୁ ଅଧିକତାରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିଛି । ଅହିଂସା ନୀତିବାଚକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ନୁହେଁ । ଏହାର ଗୋଟିଏ ଆସିବାବଳ ଅର୍ଥ ରହିଛି । ଏଥିରେ ବିଶ୍ୱପ୍ରେମ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାତିର ସବୁକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଲାଭନ ନିହିତ । ଯିଏ ଅହିଂସା ଧର୍ମ ଆବରଣ କରିଥାଏ ତାପାଖରେ ସୁଭାବ ସ୍ଥାନ ନଥାଏ । ଯଦି ଆମେମାନେ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଅହିଂସା ଜାତିରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେବା, ତେବେ ସୁଧୂରା ଆମପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବାସ୍ତବ୍ୟ ହେବ ।

୨୦୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ ମହାବୀର ଆମକୁ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଯାଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଅପେକ୍ଷା ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ଅଧିକ, କାରଣ ମଣିଷ ଆଜି ଧୂଃସାମୁଦ୍ର ଅବସ୍ଥାରେ ବଦାନ୍ତନ ହେବାକୁ ବସିଛି ।

ବିଶ୍ୱାସ ହେଉଛି ସବୁ ଧର୍ମର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ । କିନ୍ତୁ କେବଳ ବିଶ୍ୱାସ ଦ୍ୱାରା ଜିତି କରାଯାଇନପାରେ । ଏଥିପାଇଁ ଜ୍ଞାନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ଭଳି ଜୈନଧର୍ମ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବ୍ରତଗୁଡ଼ିକ ପାଳନ କରି ଯଥାର୍ଥ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥାଏ । ପ୍ରକୃତ ମାର୍ଗରେ ପରିଚାଳିତ ହେଲେ କେବଳ ଆମ ନିଜର ନୁହେଁ, ସମସ୍ତ ସମାଜର ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତି ସାଧିତ ହେବ । ଏହା ଉଭୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସମାଜର ଉନ୍ନତିରେ ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ।

ଜୈନ ଧର୍ମ ଦେଶର ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଭାବେ ରହିଥିଲା । ବିଶିଷ୍ଟ ଉପନ୍ୟାସ, ସାହିତ୍ୟ ଓ କଳାକୃତିରୁ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଉଛି ।

(୧୯୯୯ ଜାନୁଆରୀ ୧୬ ତାରିଖରେ ସୁନା ଉତ୍କଳପାଠକ ସାଲନ୍‌ରେ ମନୋହର ଓ 'ଜୈନବାଦେ ଜୈନ ପଦ୍ଧତି' ଶୀର୍ଷକ ଆଲୋଚନା କ୍ରମେ ଉଦ୍‌ଘାଟନା ପ୍ରଦତ୍ତ ଅତିବାଚନ ।)

□□□

ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ

ଭାରତୀୟ ଶାନ୍ତି ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷାକର୍ମିତା, ଅପରାଧ ନିରାକରଣ ଓ ଅପରାଧୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଆରକ୍ଷା ଅର୍ପଣ ସେବା ଓ କାରାଗାର ନିର୍ମାଣମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା ଯୋଗାଇଦେବା ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ପୁଲିସ୍ (ଆରକ୍ଷା ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା)

କେତେକ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ପଡ଼ୋରୁ ବାବଦରେ ସୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକାତର ଏବଂ ଦ୍ୱାତର ଗୋପସଭା ନିର୍ବାଚନ ଶାନ୍ତିଶୃଙ୍ଖଳା ସହ ସମ୍ପର୍କିତ ହୋଇଥିଲା । ଯୋଡ଼ୁନ ପ୍ରଥା, ଧର୍ଷଣ, ଅଭିବାଦନା ଓ ହରିଜନମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ନିମ୍ନରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆସାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା କରାଯାଇଛି । ଅପରାଧୀମାନଙ୍କୁ ଧରିବା ପାଇଁ ପୁଲିସ୍ କର୍ମୀଙ୍କର, ସହାୟା କୁକୁର ଶ୍ୱାର୍, ପଟୋ ବ୍ୟାଗ, ଡିଷ୍ଟନ ବ୍ୟାଗ, ପାରାସୋଲ ଏବଂ ବେତାଳ ଯନ୍ତ୍ର ଆଦି ବ୍ୟବହୃତ କରାଯାଇଛି ।

ଦଶମ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁବୀକ୍ଷଣରେ ୧୯୭୫ ଆମ୍ଭେ, ଅନୁଗୋଚ ପୁଲିସ୍ ଡାକ୍ତରୀ କେନ୍ଦ୍ରର ଭାବସୂଚୀ, ମହିଳା ହସ୍ତେ ଏବଂ ଜର୍ମିନାଲ ନିମନ୍ତେ ବାସସ୍ଥାନ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ୪୨୮ ଗୋଟି କମ୍ପ୍ରେହେନ୍ସିଭ୍ ଏବଂ ୧୫୦ ଗୋଟି ଗାଭର କମ୍ପ୍ରେହେନ୍ସିଭ୍ ପଦକ୍ଷେପ ସୃଷ୍ଟି ସହ କୁବଳେଷ୍ଟରର କରାଯାଇଛି ଓ ଏକୋକ୍ରମ ଏବଂ କାଲେଷ୍ଟର ନିୟମର ଅନୁପାଳନ ଓକ୍ସେ ନୁହେଁ ଆମ୍ଭେ

ଖୋଲାଯାଇଛି । ପୁଲିସ୍ ପୋର୍ସକୁ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ୧୪ ଗୋଟି ଆର୍ମିଡ୍ ପୁଲିସ୍ ପ୍ଲୁଟୁନ ନୁହେଁ କେବଳ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ।

ବେସାମରିକ ପ୍ରତିରକ୍ଷା

ଶିକ୍ଷିତ ଏବଂ ମଧ୍ୟରେ ୬୮୧୫ ଜଣ ସେନାସେବାକୁ ବେସାମରିକ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । କୁଲି ଭାବରେ ନୂଆକରି ୪୫୫୫ ଗ୍ରାମରକ୍ଷା ପଦକ୍ଷେପ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛି ଏବଂ କୌଣସି ବର୍ଷରେ ଆଉ ୨୫୫୫ ପଦକ୍ଷେପ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ରକ୍ଷା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ।

କାରାଗାର

୧୯୯୬-୯୭ ବର୍ଷରେ କୁଳମ୍ଭ ଏବଂ ଉପରାଜ୍ୟର ଉପ-ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ ରଖାଯାଇଛି । ଏବଂ ବ୍ୟତୀତ କାରାମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱ-ସୁରକ୍ଷିତ ସାଜୁ ସମସ୍ତ ଚରାକାର ସାମଗ୍ରୀ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଓ ଭାବିଥାଯାଇଛି ।

ଅଗ୍ନିଶମ ସେବା

୧୯୮୫-୯୬ରୁ ୧୯୯୮-୯୯ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ୧୨ ଗୋଟି ଅଗ୍ନିଶମ ସେବା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସମୟୋପଯୋଗୀ ପଦକ୍ଷେପ ଯୋଗୁଁ ୧୩,୧୦୯ ଜଣଙ୍କର ଜୀବନରକ୍ଷା ହୋଇପାରିଛି ଏବଂ ୧୭୮ ଗୋଟି ଜଣଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଗ୍ନିକବଳରୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିଛି ।

ଦିକାଶ ପଥେ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି

ଓଡ଼ିଶାର ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । କୃଷି ହିଁ ପ୍ରାୟ ୬୪ ପ୍ରତିଶତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରୂପେ ଉର୍ଜା ନିୟୁତି ପ୍ରଦାନ କରୁଥାଏ । ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାକୃତିକ ଦିଗରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହାର ମୃତ୍ତିକା, ବୃକ୍ଷପତ୍ର ଓ ଜଳବାୟୁ ଚାଷ କ୍ଷମ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁକୂଳ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅତ୍ୟାଚୟ ଆମ ରାଜ୍ୟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟକାରେ ଆଶାକର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀତ କରିପାରି ନାହିଁ । ଆମ ରାଜ୍ୟ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ, ବଡ଼ି, ମରୁଡ଼ି, ଚାଟ୍ୟା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିବର୍ଷ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ । ଏହି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପତ୍ତି ଅନେକାଂଶରେ ଚାଷୀଙ୍କ ଉପାଶାର କାରଣ ଏତ ଗଭୀର ପ୍ରାକୃତିକ ଆମ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତି ବିପ୍ଳବକାର, ପାଣିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାକୁ ଶକ୍ତି ଆମର ନାହିଁ । ତିବୁ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଗତିର ମୁଖ୍ୟ ଅଟକ ଉ ଦେଲା — ଚାଷପ୍ରତି ଶିକ୍ଷିତ ହୁଏ ସମ୍ପର୍କର ବିଶୁଷ ଭାବ ।

ଆମ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାକୃତିକ ବିଭବ, ରାଜ୍ୟର ସ୍ଥିତି, ଯୁବ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ନିରୋଧାର ସହ ଜଥା କୁ ବିଚାର କରି ଚାଷକୁ ଏକ ରାଜକର୍ମ ଆଦରଣୀୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ପରିଣତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉଚିତ୍ତ ଆକାଶରବନ୍ଧ ସେଇଥିପାଇଁ କୃଷିନୀତି ପ୍ରଣୟନ ଓ କୃଷିକୁ ଶିକ୍ଷଣ ମାଧ୍ୟମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଛି ।

ଓଡ଼ିଶାର ୮୭% ଲୋକ ପ୍ରାୟ ଗ୍ରାମରେ ବାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ୭୦% ରୁ ଅଧିକ ଲୋକ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଚାଷୀ ପରିବାର ୪୬ ଲକ୍ଷ ଏବଂ କୃଷି କ୍ଷମିତ ପରିବାର ୨୯ ଲକ୍ଷ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ କୌଶଳିକ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୪୧% ଚାଷ କ୍ଷମୀ । ଏଣୁ ଓଡ଼ିଶାର ଯୋଜନା ଏବଂ ଅର୍ଥନୀତି ମୁଖ୍ୟତଃ କୃଷି ଓ କୃଷକଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଚନ୍ଦ୍ର ବିସମର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମୃତ୍ତିକା, ପ୍ରଭୁର ଜଳ ସମ୍ପଦ ଓ ୧୦ ପ୍ରକାରର କୃଷି ଜଳବାୟୁ ଅପତ୍ତି ଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟରେ କୃଷି ବିକାଶ ପାଇଁ ଅପୂର୍ବ ସୁଯୋଗ ରହିଛି । କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚନ୍ଦ୍ର ବାଧାଦିକୁ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ୧୯୫୦-୫୧ ମସିହାରେ ମାତ୍ର ୨୪ ଲକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଶାକ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା ତେବେ ୧୯୯୫-୯୬ ରେ ଏହା ୭୯ ଲକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ଏହା ସମ୍ପଦ ଯୋଗୁଁ କୃଷିର ସରକାରୀ ମାତି, ଜଳସେଚନ, ଶକ୍ତି, କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ, ଆଧୁନିକ ଚାଷ କୌଶଳର ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ ଗବେଷଣା ଓ ଉତ୍ତୁସାହ ଦ୍ୱାରା ଚାଷୀ ଏଥିରେ ଆତ୍ମସମ୍ବେଗ ଭାବ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ବାସ୍ତବିକତା ଏହା କୃଷି ହାର ୧.୮୪% ହିସାବରେ ୨୦୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ମାତ୍ର ୧୫ ଲକ୍ଷରେ

ପହଞ୍ଚିବ ଅଟେ କରାଯାଏ । ଏହି ଲୋକମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟର ଚାହିଦା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ୪ ଲକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାଷୀ, ୧୫ ଲକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାଷୀ ଓ ୧୮ ଲକ୍ଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାଷୀଙ୍କ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ହେବ । ଏଣେ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଚାଷ କ୍ଷମିତ ପରିମାଣ କ୍ରମଶଃ କମିବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହାର କାରଣ ହେଲା ଜଳସଂଖ୍ୟା କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ, ସହଗାଈକ ବିକାଶ, ରାଷ୍ଟ୍ର ପାତ ନିର୍ମାଣ, ଜଳସେଚନ ପ୍ରଭୃତି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଚାଷ କ୍ଷମିତ ବିନିଯୋଗ । ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଯେ ସ୍ୱାଁ ଲୋକମାନଙ୍କର ଶେ କଣ୍ଠର ଏବଂ କୃଷିଶକ୍ତି କୃଷି ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୃଷି ପାଇଁ ସୁଜାଣିକ ଏହା ସହିତ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ କଥା ମାଲ ଓ ସୁହପ କିତ ପଶୁମ ଜଳ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ବୁଝିପାରିଛି । ଏଣୁ ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ଚାଷ କ୍ଷମିତ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ଅପରପକ୍ଷରେ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଯଥା: ଭୂମି ଓ ଜଳ ସମ୍ପଦର ଦୂର ଅବକ୍ଷୟ ସହିତ ପରିଚେଷ୍ଟାର ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଲାଣି । ତେଣୁ ପ୍ରାୟ ୭୦% ଜମିରେ ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ ୧୩% ଜମିରେ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଲାଣି । ଏହି କାରଣରୁ ଷଷ୍ଠ ଦଶକରେ ହେଉଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ବିପ୍ଳବର ସଫଳତା ଧୀରେ ଧୀରେ ମରୁବିବାକୁ ବଢିଲାଣି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏକ ଦ୍ୱିତୀୟ 'ଚନ୍ଦ୍ର ବିପ୍ଳବ'ର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପନୀତ କରାଜାଣି ।

ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ସମସ୍ୟା

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ବର୍ଷା ପ୍ରାୟ ୧୫୦୦ ମିଲିମିଟର । ଏହି ବର୍ଷାର ୮୦% କୁମ୍ଭ ଓ ଉଚ୍ଚ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମଧ୍ୟରେ ମିଳୁଥିବାରୁ ଏହା ଶିଳ୍ପ ପଦ୍ଧତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ । କିନ୍ତୁ କ୍ରମଶଃ ବୃକ୍ଷପାତର ଅତି ସ୍ୱିଚ୍ଚତା, ଆରମ୍ଭ, ପ୍ରବାହ ଓ ସମାପ୍ତିରେ ଅନିୟମିତତା ଦେଖାଯିବା ପରେ ପ୍ରସ୍ତର ଉତ୍ପାଦନରେ ସ୍ଥିରତା ରହୁନାହିଁ, କାରଣ ରାଜ୍ୟର ୭୦% ଜମି କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓଡ଼ିଶାର ଚିର ସହଚର । ଗତ ୩୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଦମ୍ଭା, ମରୁଡ଼ି ଓ ଚାଟ୍ୟା ଦେଖାଦେଇଛି । ଏଣୁ କ୍ଷତି ରକ୍ଷା ଆଶଙ୍କାରେ ଭରିବ ଚାଷୀମାନେ ଦୂରତ ଚାଷ କୌଶଳ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ନିରାପତ୍ତ ମଣୁନାହାନ୍ତି ।

ଦୂର୍ବଳ ସାମାଜିକ ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ଥିତି

ରାଜ୍ୟରେ ୩୯ ଲକ୍ଷ ଚାଷ କ୍ଷମିତର ଚାଷୀ ପରିବାର ମଧ୍ୟରୁ ୭୯% କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନୀମ ମାତ୍ର ଚାଷୀ ଏବଂ ଏମାନଙ୍କ ଉପରେ ମୋଟ

ଭୁବନେଶ୍ୱର ସମାଜ୍ୟ

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବାରିବ୍ରହ୍ମ

ସମସ୍ୟା ବହୁଳ ମୂଲ୍ୟ

ସେତାଞ୍ଚକ ସମସ୍ୟା

ମରାମତି ଓ ଜଳ ନିଷାସନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥର ଆଣାଦ ଯୋଗୁଁ
ଏପ୍ରକାର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମ ଧ୍ୟାନ ହୋଇ ପାରୁନାହିଁ ।
ଅର୍ଥାତ୍ତାଙ୍କରୁ କିନ୍ତୁ ଇଠାକି ସେତେନ ପଏସଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି ମଧ୍ୟ
ହୋଇପାରି ନାହିଁ ।

ବର୍ଷା ଡିଜେ ଅଧିକ ବର୍ଷା ଓ ନେରୁଆ ପାଗ ଭାଗି ରହିବା ଯୋଗୁଁ ଫସଲରେ ଭୋଗ ପୋକ ସମସ୍ୟା ବେଶୀ ଦେଖାଯାଏ । ଭୋଗ ପୋକ ଦାଉରୁ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାସାୟନିକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ ଅଧିକ ବର୍ଷାଯୋଗୁଁ ସମସ୍ତ ହୁଏ କାର୍ତ୍ତିକ ଯୁଯୋଗ ଜଳପାଉଣ୍ଡର ଔଷଧ ଅଧିକ ବର୍ଷାରେ ଧୋଳ ହୋଇଯାଏ । ଏଥି ପୋକ ଭୋଗ ସମସ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ଫସଲର ୧୮.୨୦% ଟଙ୍କ ହୋଇଯାଏ ।

ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ହେବୁର ପ୍ରତି ୨୦୦ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ଗଣ
କରାଣ ହେବା ସତେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହାମାତ୍ର ୩୦୦ ଟଙ୍କା । କ୍ଷୁଦ୍ର,
କାମମାତ୍ର ଓ କୁମିହୀନ ଗଣ୍ଡା ଭାର ଚାଷୀ ହୋଇଥିବାରୁ ବୃଦ୍ଧି ଗଣ
ପାଇବାକୁ ବଞ୍ଚିତ ହୁଅନ୍ତି । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘନବାସ ଓ
ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଗଣ ମଜୁରୀ ନିୟମ ଓ ପବ୍ଲିକ୍ ସେକ୍ଟର-
ସାପେକ୍ଷ ହୋଇଥିବାରୁ ବହୁ ଚାଷୀ ଗାଁ ମହାଜନଙ୍କ ଦ୍ଵାରାରୁ ହୁଅନ୍ତି ।
ବୃଦ୍ଧି ଗଣ ସହିତ ବିପଦନ ଏବଂ ବୃଦ୍ଧି ସାମଗ୍ରୀ ଯେ ଗାଣର ସର୍ବ
ଉତ୍ପାଦକରୁ ବୃଦ୍ଧି ଉତ୍ପାଦନ ଚାଷୀ/ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଛି ।

ପଣ ବୁଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁଃସଂସ୍କୃତି ଯୋଗୁଁ ବୁଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ
ଶୁଣିତ ଉପଦେଶ, ମୁଖ ଫେରିଯାଏ । ନିରୁଦ୍ଧି ଓ ଅଧିକ ନିରୁଦ୍ଧି ଆଶାରେ
ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ଶୁଣିବାମାନେ ସତରାଜକକୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ
ଚାଲିଥାଆନ୍ତି । ଏପରିକି କହୁ ଶୁଣିବା ରାଜ୍ୟ କାହାରିକୁ
ନାହିଁନାହିଁ । ଏହି ବୁଦ୍ଧିକ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୁଣିବା ଉପଦେଶ ଦେଖାଯାଇ
ପଢ଼ିବା ଉପଦେଶ କଥାପ୍ରାୟ ହେଉଛି ।

ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣେ ଶିକ୍ଷାଗାର ଓ ଶାନ୍ତିକଳାୟାର ପରି ଶିଳ୍ପକୁଳିନ
ଅଭାବ ବେଞ୍ଚାହିବା ଯୋଗୁଁ ଚାଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଇସ୍ତଫିତ
ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇଁ ଇସ୍ତଫିତ ମୂଲ୍ୟ ପାଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଇସ୍ତଫିତ ଦ୍ରବ୍ୟର
ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକରଣ ବୁଦ୍ଧିଆ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଏଯାବତ୍
ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିନାହିଁ । ପକ୍ଷରେ ଦକ୍ଷାଶୀଳମାନେ ଏ
ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଫାଇଦା ଉଠାଇ ଚଲୁଛନ୍ତି ।

ବୁଦ୍ଧି କଥାବଳ ବୁଦ୍ଧି ପାଇଁ ଲାଗାଉଥିବା ସାର ବ୍ୟବହାର
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ । ଦୁର୍ବଳ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ଏହା ପ୍ରାକୃତିକ
ନିପୟାଣ କରିବା ଶକ୍ତି ଆଗାଧାରେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ସାର ବ୍ୟବହାର

କରୁନାହିଁ । ଏହି ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ହେବୁର ପ୍ରତି ୨୦ ଟି ଶ୍ରା ବୁ ଅଧିକ ଜାତୀୟ ସାର ବ୍ୟବହାର ହେଲା ବେଳେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଏହା ୩୬ ଟି ଶ୍ରା । ଉତ୍କଳା ଗମନ ଅନୁବିଧି ଯୋଗୁଁ ବହୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଦସର ଅଞ୍ଚଳରେ ସାର ପହଞ୍ଚି ପାରୁନାହିଁ । ଏହି ସବୁ ନିରାଶ ଯୋଗୁଁ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ହ୍ରାସ ପାଇଛି ।

ବିପଣନ ସମସ୍ୟା

ଉତ୍ପାଦିତ ପ୍ରାୟ ୨୫ କୋଟି ଲିଟର ନିପାତରେ ଚାଷୀ ଚାଷ ପ୍ରତି ହେଡ଼ରେ ଆଗ୍ରହୀ ନହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ବିପଣନ ଅନୁବିଧି ଯୋଗୁଁ ବହୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାଷୀ ପାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଉପଭୋକ୍ତା ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବହୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ଦଳାଜ ବ୍ୟବସାୟୀ ଅଧିକ ଲାଭନୀୟ ହେଉଛନ୍ତି । ଧାନ, ଖୋଟ ପରି କୃଷି ଜାତ ପ୍ରାୟଶଃ ସରାଫିକ ମୂଲ୍ୟ ଚାଷୀଙ୍କ ପ୍ରତି ନିରାପେକ୍ଷ ମନେହୁଏ, କାରଣ ଏହି ପ୍ରସରଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯଥେଷ୍ଟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେଣି । ସ୍ଥାନୀୟରେ କୃଷି ସମସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ବିପଣନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦୁର୍ବଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନେ ଏହି ସବୁ ସାମଗ୍ରୀ ଜିରି ଚାଷରେ ଲଗାଇବାରେ ଯୋଗ ଅନୁବିଧିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ।

ସାମ୍ବାଦିକତା ସମସ୍ୟା

ଉତ୍କଳ ଚାଷ କୌଶଳ ପାଇଁ କୃଷି ପତ୍ରପାତ୍ରିକ ଏକ ବିଶେଷ ଭୂମିକା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ବହୁଚାଷୀ ଉତ୍କଳ କୃଷି ପତ୍ରପାତ୍ରିକ ଓ ଶ୍ରୀ ଚାହିଁତ ମେସିନ ବ୍ୟବହାରରୁ ବଞ୍ଚିତ । ସ୍ଥାନୀୟରେ ଉତ୍କଳ କୃଷି ପତ୍ରପାତ୍ରିକ ଓ ମେସିନର ସର୍ବାଂଶ ମିଳୁନଥିବାରୁ ଏସବୁଟିର ମରାମତି ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ, ଦୁର୍ବଳ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୋତ କୃଷି ଶାସ୍ତ୍ରାଳୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । କୃଷି କ୍ଷମିତ ଦ୍ୱାରା ବିକାଶ ବନ୍ଦେ ଚଣ୍ଡା ଯୋଗୁଁ ଉତ୍କଳ ଚାଷୀଙ୍କର ଜିରି ଚାଷ ଜିରିବା ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ସମୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ଲାଗିବା ସହିତ ଉତ୍ପାଦନ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

ଗବେଷଣା ଓ ଉଚ୍ଚୟନ ସମସ୍ୟା

କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୈନିକିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବାକୁ ହେଲେ ନୂତନ କୌଶଳ ଉଦ୍ଭାବନ ଓ ଚାଷୀମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ନିରନ୍ତର ଭାବରେ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଗବେଷଣା ଓ ଉଚ୍ଚୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ କୃଷି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଉଚ୍ଚତୀୟ କୃଷି ଗବେଷଣା ପରିଷଦର କେତେକ ଅନୁଷ୍ଠାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଗବେଷଣା ଓ ଉଚ୍ଚୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆସ୍ଥାନୁଭୂୟେ କରାଯାଇ ପାରୁନାହିଁ । ଏହା ସହିତ ଗବେଷଣା ଓ ସମ୍ବିଧାନଶୃଙ୍ଖଳା ଯଥାର୍ଥ ସମବୃଦ୍ଧ ନରହିବା ପାଇଁ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ମଞ୍ଚର ହେଉଛି ।

କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମବୃଦ୍ଧ ଅଭାବ

କୃଷିଜମାଜଲର ଆର୍ଥିକ ଲଭି ଓ ନିମ୍ନ ନିୟୁତି ପାଇଁ କୃଷି ସହିତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କୃଷି ସମାଜ ପଶୁପାଳନ, ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ, ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ଇତ୍ୟାଦିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଚାଷର କ୍ଷେତ୍ରରେ କୃଷି ସହିତ ଏହି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କୃଷି ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର ସମବୃଦ୍ଧ ନରହୁଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନଙ୍କର ସମଗ୍ରିତ ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ ।

କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ଥିତି

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁ ସମସ୍ୟା ଥିବାରୁ ଆମେ ଏହାର ଏକ ଅଗ୍ରଣୀ ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପଦର ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ପାଦକତାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ ଦେଶର ବହୁ ରାଜ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରଗତି ହାସଲ କରିବା କଣାଯାଏ ।

ରାଜ୍ୟରେ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ୧.୬ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଖରିଫ ଓ ରବି ପଦର ଚାଷ ହୁଏ । ଏଥିରେ ଖରିଫ ପଦର ପରିମାଣ ପ୍ରାୟ ୬୨ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର, ମୋଟ ପଦରର ୪୭% ଧାନ, ୨୨% ଚାଣି ଓ ୧୧% ଚୈବଦାନ । ଏହି ପଦର ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ପାଦକତା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଉଛା:

ପଦର	ଉତ୍ପାଦନ - ଲକ୍ଷ ଟନ							
	ଉତ୍ପାଦକତା - ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ଟନ							
	ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ଥିତି		ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ଥିତି					
	୧୯୫୦-୫୧	୧୯୯୫-୯୬	୧୯୫୦-୫୧	୧୯୯୫-୯୬	୧୯୫୦-୫୧	୧୯୯୫-୯୬	୧୯୫୦-୫୧	୧୯୯୫-୯୬
ଧାନ	ଉତ୍ପାଦନ	ଉତ୍ପାଦକତା	ଉତ୍ପାଦନ	ଉତ୍ପାଦକତା	ଉତ୍ପାଦନ	ଉତ୍ପାଦକତା	ଉତ୍ପାଦନ	ଉତ୍ପାଦକତା
ଖରିଫ ପଦର	୨୦.୦୦	୫.୨୦	୬୨.୩୦	୧୩.୭୫	୨୦୫.୮୦	୬.୬୮	୨୮୯.୭	୧୮.୬୯
ଚାଣି	୨.୦୦	୫.୨୦	୧୨.୦୦	୫.୪୮	୮୪.୧୦	୪.୪୧	୧୩୧.୧	୫.୮୪
ଚୈବଦାନ	୦.୨୦	୮.୫୩	୪.୫୦	୧୪.୧୩	୩୪.୮୦	୨.୭୫	୬୭.୬	୧.୨୬
ମୋଟ ଚୈବଦାନ	୦.୨୦	୩.୪୫	୮.୫୫	୬.୪୬	୫୧.୬୦	୪.୮୧	୨୧୪.୮	୮.୦୧

ଉତ୍ପାଦକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଓଡ଼ିଶାକୁ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ସହ ଜାତୀୟ
ସ୍ତରରେ ଦୃଢ଼ୀକରଣ କଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଧାର ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ଓଡ଼ିଶାର ଗୁରୁତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି, ଗାଈ ଉତ୍ପାଦନରେ ଅନ୍ୟତମ, ଦିନାକାରମରେ
ଦୁଗାୟ, ଚୈତ୍ରବାହରେ ନବମ, କପାରେ ନବମ, ଘୋଡ଼ରେ
ଦୁଗାୟ, ଆବୁରେ ନବମ ଓ ଆଗୁରେ ଷଷ୍ଠ । ଧାର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ
ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ଅନେକ ହାର ସହିତ ଆମ
ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ହାର ଅଧିକାରୀ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମସ୍ତେ ବିମ୍ବ ଅଧିକ ।
ଧାର ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମର ସ୍ଥାନ ଦିନାର ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ପରି
ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଏବଂ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଓ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ
ତୁଳନାରେ କମ୍ । ରାଜ୍ୟରେ ୧୯୫୦-୫୧ ରେ ମୁଣ୍ଡ ପିନ୍ଧା ମାଟି
ସ୍ଥାମ୍ବ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଓ ଚୈତ୍ରବାହ ୧୧ ସ୍ଥାନ ଥିବା ସ୍ତରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଏହା ଯଥାକ୍ରମେ ୬୦୦ ସ୍ଥାମ୍ବ ଓ ୬୦ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ଏଥିରୁ
ଷଷ୍ଠ ହୁଏ ଯେ ଦୃଷ୍ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଗ୍ରଗତି ସାଧନ
କରିଛି । ଚେତେ ଜାତୀୟ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଯୋଗୁ ଦୃଷ୍ଟି ଉତ୍ପାଦନ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଥିରତା ରହୁନାହିଁ ।

ନୂତନ ଦୃଷ୍ଟିନୀତି

ଓଡ଼ିଶା ପରି ଏକ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରଧାନ ରାଜ୍ୟରେ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରତି
ଲୋକକର ବିଦ୍ୟା ଲାଭ ହେବା ଦୁଃଖ ଓ ପରିଚାପର ବିଷୟ । ସମ୍ପ୍ରତି
ଟାଣ ଏକ ନିମ୍ନ ମାନର ଦୃଷ୍ଟି ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଶିକ୍ଷିତ
ଯୁବ ଲୋକ ଚାନ୍ତିପ୍ରତି ବିମୁଖ । ସବୁଟି ଆଲୋଚନା ଚାଲିଛି ଦୃଷ୍ଟି
ଭାରପ୍ରତି ନୁହେଁ । ନିଜରୁ ବୃଦ୍ଧତା ଦେଇ ପରିଚର ବେଳର ଗର୍ବ
ଜାହାଜ ନାହିଁ । ଏଥିବଦ୍ଦି ଲୋକ ଚାଲି ଦିଅଁ ଦୃଷ୍ଟି ବ୍ୟବସାୟ ଆଶାରେ
ଦୃଢ଼ଭାବିମୁଖ୍ୟ ହେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଗତିଶୀଳ
ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏକ ଭାରଜନକ ବ୍ୟବସାୟ ରୂପେ ଗଣ୍ୟ
କରାଯାଏ ନାହିଁ । ଏହିପରି ବିରାଧାରାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ନଷ୍ଟକରି
ଓଡ଼ିଶାର ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ୍ୟରେ ବେ ଅସୁବିଧାର ଉନ୍ନତୀନ ହେବା
ଚିନ୍ତିତ । ଏଥି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୧୯୯୬ ମସିହାରେ ଏକ ନୂତନ
ଦୃଷ୍ଟିନୀତି ପ୍ରଣୟନ କରି ନିଜାର ସହ ବାଣିଜ୍ୟରା କରୁଛନ୍ତି ।

ଦୃଷ୍ଟିନୀତିରେ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଶିକ୍ଷର ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇ ଦୃଷ୍ଟି
ଉଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବତା ଏକ
ଜାତୀୟ ଧାରଣାର ପକ୍ଷ ରୂପେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରି ଏହାକୁ ଏକ ଭାରଜନକ
ବ୍ୟବସାୟ ଓ ଜନନିମୁଖିର ପକ୍ଷ ରୂପେ ପରିଗଣିତ କରିବା ପାଇଁ
ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି । ଶାନ୍ତୀଶୟୀ ଓ ଚୈତ୍ରବାହ ଉତ୍ପାଦନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ
କରିବା ସହିତ ପତ, ପରିପରିବା, ପୁର, ମଦ୍ୟ, ଦୁଗ ଓ ଅନ୍ୟ
ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରମାନଙ୍କ ହେବା ପାଇଁ ପ୍ରକେଷା
କରାଯାଇଛି ।

ଆସିକଲ

ଦୃଷ୍ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କର ନିମ୍ନେ 'ଆସିକଲ'
(ଓଡ଼ିଶା ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ଅର୍ଥରକ୍ଷା ନିଗମ) ଗଠନ
କରାଯାଇଛି । ବ୍ୟବସାୟିକ ଦୃଷ୍ଟି ଓ ଉତ୍ପାଦନ ଯୋଗ୍ୟ ନିମ୍ନେ ବିଭିନ୍ନ

ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇ ସହିତ ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ପ୍ରକଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରିବାରେ ସହାୟତା କରିବା, ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ୟୋଗୀ ସମନ୍ଧରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମ
ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କଥା ରିହାତି ମନ୍ତ୍ରଣ
କରିବା ଏହି ନିଗମର କାର୍ଯ୍ୟ । ଗତ ୨ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ନିଗମ ୫୧
କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ କରି ୧୯ଟି ପ୍ରକଟ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିଛି । ଏସୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଶାନ୍ତକରଣ, ଦୃଷ୍ଟି ଶିକ୍ଷ,
ପଶୁପାଳନ, ପାର୍ମ, ଛବୁଗାଣ ପ୍ରକଟ ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଦୃଷ୍ଟି ଶିକ୍ଷ
ତଥା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକଟ ଉପରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିବାକରେ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଯାଇ
୨୦ ପ୍ରତିଶତ ରିହାତି ଦ୍ୟବତା ଏହି ନିଗମ କରନ୍ତି ।

ଦୃଷ୍ଟି ସହାୟକ କେନ୍ଦ୍ର

ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ
କରି ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ୟୋଗ ସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟରେ ୪୮ କୋଟି ଦୃଷ୍ଟି
ସହାୟକ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି । ଏହି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ବିଶିଷ୍ଟତାରେ
ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ । ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଦୃଷ୍ଟି ଅଧିକାରୀଙ୍କ
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିବରଣରେ ଏହି କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ
କରେ । ଦୃଷ୍ଟି, ପଶୁପାଳନ, ମଧ୍ୟ ଟାଣ, ଉଦ୍ୟାନ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ
ଓ ଦୃଷ୍ଟି ସାନ୍ତାଳରଣ ବିଭାଗର ଅଧିକ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ଏକାଠି ବସି
ଦୃଷ୍ଟି ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ନାବିତ ପ୍ରକଟ ସମନ୍ଧରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ
ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ସହ ପ୍ରକଟ ବିଧେୟ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ସହାୟତା କରନ୍ତି ।
'ଆସିକଲ' ଓ 'ନାଗର୍'ର ନିନିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଦୃଷ୍ଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର
ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ଅନେକ ମଡ଼େଲ ପ୍ରକଟ ବିଧେୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି
ଯାହାକି ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ଦୃଷ୍ଟି ସହାୟକ
କେନ୍ଦ୍ରର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରକଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, ଏହାର
ଅର୍ଥ ଲଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟାଙ୍କ କରିଆରେ କର ଲଗା, ପଲୋ
ଉପାଦେୟତା ପ୍ରକଟ ବହୁଳ ବ୍ୟବସାୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା, ଦୃଷ୍ଟି
ସାନ୍ତାଳରଣ ନିମନ୍ତେ ସହାୟତା କରିବା ଓ ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ
ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଇବା । ଦୃଷ୍ଟି ସହାୟକ କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ
୬ କୋଟି ୮୩ ଲକ୍ଷର ଟଙ୍କାର ରିହାତି ଅର୍ଥ 'ଆସିକଲ' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ
କରାଯାଇ ୩୭୧୦ ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଉପକୃତ କରାଯାଇଛି ।

ଦୃଷ୍ଟି ଉତ୍ପାଦନ ଦୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ

ରାଜ୍ୟରୁ ଦୃଷ୍ଟି ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରମାନଙ୍କର କରଣ
ସହିତ ଏକ ବଳବା ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବା ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ
ସୁଯୋଗ ଦୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ପ୍ରକଟ
ଦୃଷ୍ଟି ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦନ ଦୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭବ ସେଗୁଡ଼ିକର
ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

ବିହନ

ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନ ଯୋଗାଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟକୁ ସ୍ୱାକ୍ଷରମାନ
କରିବା ପାଇଁ 'ବିହନ ସ୍ଥାନ' ଯୋଜନା ୧୯୯୬ ମସିହାରୁ
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ପିଣ୍ଡ ବିହନ ଯୋଗାଇ,
ବୈଷୟିକ ଚାଲିମ ପ୍ରଦାନ ସହିତ ଦୃଷ୍ଟିର ପ୍ରତି ୨୦୦ ଟଙ୍କା

ଯୋଗାନ୍ତି ବିଆପାରିଛି । ବିହନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକରଣ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ଧରଣୀ ବିହନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକରଣ ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଧରଣୀ ବିହନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକରଣ ପାଇଁ ଉପାଦେୟ ପଦ୍ଧତି ବିହନକୁ ପ୍ରମୋଦିତ କରିବା ପରେ ଏହିପରି ବିକ୍ରୟ ଯୋଗ୍ୟ ହୁଏ । ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବିକ୍ରୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ । ପ୍ରତି ୨ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 'ବିହନ ପ୍ରାମ' ମାଧ୍ୟମରେ ୩,୧୪,୪୦୦ ଟଙ୍କା ବିହନ ଉପାଦେୟ ହୋଇପାରିଛି । ୧୯୯୪ରେ କାର୍ଯ୍ୟ ୧,୦୪,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନ ଯୋଗ୍ୟ କରିଯାଇଥିବା ବେଳେ ୧୯୯୭-୯୮ରେ ଏହାକୁ ୨,୮୦,୧୭୦ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିଛି । ବିହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବିହନ ଯୋଗାଣର ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା:-

ବର୍ଷ	ଧାର (ଇଷ୍ଟ ଟଙ୍କାରେ)	ଅଣଧାର (ଇଷ୍ଟ ଟଙ୍କାରେ)
୧୯୯୩-୯୪	୦.୪୮	୦.୧୯
୧୯୯୪-୯୫	୦.୬୬	୦.୩୮
୧୯୯୫-୯୬	୧.୧୩	୦.୨୯
୧୯୯୬-୯୭	୧.୨୧	୦.୬୯
୧୯୯୭-୯୮	୨.୦୦	୦.୯୨

ମାଧ୍ୟମ

ଉଚ୍ଚ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ସ୍ମାରକ ଓ ବାୟୋସାଇନ୍ ଲ୍ୟାବରା ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ ବୃକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁସାରେ । ୧୯୯୪-୯୫ରେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ହେବୁର ପ୍ରତି ୨୩ଟି ପ୍ରାମ ଉପାଦେୟ ହେବା ପରେ ୧୯୯୭-୯୮ରେ ଏହାକୁ ୩୬ ଟି ପ୍ରାମ ବୃକ୍ଷ କରାଯାଇପାରିଛି । ୨୦୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ୧୦୦ ଟି ପ୍ରାମରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଆୟ ବରାଯାଇଛି । ବିହନ ଗବର୍ଷଣ ସାର ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା:-

ବର୍ଷ	ଯୋଗ୍ୟ ସାର ଯୋଗାଣର ପରିମାଣ (ଏନ+ପି+ଡି) (ଇଷ୍ଟ ଟଙ୍କାରେ)	ହେବୁର ପ୍ରତି ସାର ବ୍ୟୟ (ଟି ପ୍ରାମରେ)
୧୯୯୪-୯୫	୨.୨୦	୨୩
୧୯୯୫-୯୬	୨.୩୮	୨୬
୧୯୯୬-୯୭	୨.୫୧	୩୧
୧୯୯୭-୯୮	୨.୯୧	୩୬

ମୁଖିକା ପ୍ରାମାଣୀ ପଦ୍ଧତିରୁ ଉପରେ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଉପାଦେୟ କରାଯାଇଛି । ଏଥିନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟରେ ୧୧ଗୋଟି ମୁଖିକା ପ୍ରାମାଣୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ୨,୫୦,୦୦୦ ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାମାଣୀ କରାଯାଇ ଏହାର ପଦ୍ଧତିରୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଆନ୍ଦୋଳନ, ବି.ଟି.ଏ., ଇନ୍ଦ୍ରୋପିୟମ, ଆନ୍ଦୋଳନାଦିକରେ, ଆନ୍ଦୋଳିକରଣ ଓ ପ୍ରାମୋଦନକରଣ ଗବର୍ଷଣ ବାୟୋସାଇନ୍ ପ୍ରଦୁତ କରାଯାଇ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଉପାଦେୟ ମୁଖ୍ୟରେ ଯୋଗାଇବାଦ ବ୍ୟବସାୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି ସାରାବୃଦ୍ଧିକର ପ୍ରୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବୈଷୟିକ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯିବା ସହିତ ପ୍ରଦର୍ଶନ କ୍ଷେତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଛି ।

ବୃକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରପାତି

ବୃକ୍ଷ ଶ୍ରମିକ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରମଦାନବ ସହିତ ବୃକ୍ଷ ବ୍ୟୟରେ ଓ ଯଥା ସମୟରେ ଅଧିକ ବ୍ୟୟର ସହ ବୃକ୍ଷ ଗାନ୍ଧୀ ସମାବଦ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବୃକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହି ବୃକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କ୍ଷେତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଛି । ବୃକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବିକ୍ରୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୫୦% ଉପାଦେୟ ବ୍ୟୟକୁ ୧୫୦୦ ଟଙ୍କାର ଉପାଦେୟ ବ୍ୟୟ ରଖାଯାଇଛି । ପାଣ୍ଡୁର ଟିକର ଓ ଟ୍ରାକ୍ଟର ଉପରେ ୩୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଉପାଦେୟ ଓ ଶ୍ରମିକାଦିତ ଉପାଦେୟ ପାଇଁ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଉପାଦେୟ ରଖାଯାଇଛି । ୧୯୯୭-୯୮ରେ ଉପାଦେୟ ଧ୍ୟାନରୁ ଟଙ୍କାର ବୃକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ୨୭୪ ଟି ଟ୍ରାକ୍ଟର ଓ ୩୯୩ଟି ପାଣ୍ଡୁର ଟିକର ଏବଂ ୧୦୨ଟି ଶ୍ରମିକାଦିତ ଉପାଦେୟ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଛି । ବିହନ ଗବର୍ଷଣ ବୃକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଇ ସମସ୍ତଙ୍କ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା:-

ବର୍ଷ	ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ବୃକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ଟ୍ରାକ୍ଟର	ପାଣ୍ଡୁର ଟିକର
୧୯୯୫-୯୬	୬.୦୦	୧୦୩	୭୬
୧୯୯୬-୯୭	୧୦.୦୦	୫୧୨	୩୪୫
୧୯୯୭-୯୮	୬.୪୩	୨୭୪	୩୯୩
୧୯୯୮-୯୯	୧୦.୦୦	---	---

ଜଳସେଚନ:

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଖଣିତ ଉତ୍ତରେ ୨୧ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଓ ଗରି ଉତ୍ତରେ ୧୧ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସାୟ କରାଯାଇଛି । ଆଗାମୀ ୫ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୫୦% ଜମିକୁ ଜଳସେଚନ ଯୋଗାଇବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରଖି ବୃକ୍ଷିକାଦିରେ ସାମ ପାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ସେଚ ଲବ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ୧୨ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା କରାଯିବ । ପ୍ରୟୋଗ ଜଳସେଚନକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇ ଜଳାଫଳ ନିମନ୍ତେ, ଅତ୍ୟଧିକ ନିମନ୍ତେ ଓ ଗଠା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ସାପନ ନିମନ୍ତେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କୁ ଉପାଦେୟ କରିବା ସହିତ ୫୦% ବା ସର୍ବାଧିକ ୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାର ଉପାଦେୟ ବ୍ୟବସାୟ କରାଯାଇ ୧୯୯୭-୯୮ରେ ୫୮୮୮ ଟି ଅତ୍ୟଧିକ ନିମନ୍ତେ ଓ ୨୧୩ଗୋଟି ଜଳାଫଳ ନିମନ୍ତେ ଉପାଦେୟ କରାଯାଇପାରିଛି । ୧୯୯୮-୯୯ରେ

ଏହାକୁ ୨୫,୦୦୦ଟି ବୃକ୍ଷ ଲଗାଯିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । କଟକସହରରେ ମୃତବ୍ୟାଧିତା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ କଟକସହର ଉପରେ ସୁରୁତୁ ପିଆୟାର ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସର ସଂରକ୍ଷଣ

ଭୋଗ ପୋକ ଆକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ୨୦% ପ୍ରସର ଯାନା ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଭୋଗ ପୋକ ଦାଉରୁ ପ୍ରସରକୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ୨୦% ପ୍ରସର ଅମଳ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । କେବଳ ରାସାୟନିକ ବିଷ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଭୋଗ ପୋକ ନିରାକରଣ ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉପାଦାନ ନୁହେଁ । ଏଣୁ ପରିବେଶକୁ ପ୍ରଦୃଶ୍ୟମୁଖ ରଖି ପାର୍ଶ୍ୱ ଏବଂ ପ୍ରସରକୁ ପୋକ ରୋଗ ଦାଉରୁ କମ୍ ରଖିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ସମର୍ଥନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଭୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସାକୁ ନେଇ ଏହାପାଇଁ ଚାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ୫୦୦ଗୋଟି କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ୨ ଗୋଟି କୃଷି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଉପଚାରୀ କାଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଅପକାମୀ କାଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରସର ଚାଷ

କପା, ଆଖୁ, ଚିନିଆଦାନ, ଅଳୁ, ପିଆଜ ଓ ପିମ୍ପୁରିଆ ପରି ଅର୍ଥକରୀ ପ୍ରସର ଚାଷ କରାଗଲେ ଚାଷୀ ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହେବେ, ଏଣୁ ଆଖରା ୫ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୧,୫୦,୦୦୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଆଖୁ ଓ ୨ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ କପାଚାଷ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା କପା ଶିଳ୍ପ ଓ ଆଖୁ ଶିଳ୍ପର ବିକାଶ ହେବା ସହିତ ଅଧିକ ଶ୍ରମ ନିଯୁକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ହେବ ।

୦୦୦

ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ

ମୃତ୍ତିକା ଓ ଜଳ ଉପାଦାନର ଦୂରତା ଅତ୍ୟଧିକ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ । ଦୂରପୂର୍ବ ଯୁଗୀ ଚିନ୍ତା ମାଟି କୁପରିଚାଳନା, ଉଚିତ ଚିଆ ସୁରୁ କପା ଲଗାଯିବା ଥିବା ମୃତ୍ତିକାର ଅଧ୍ୟାପନକର ମୃତ୍ତିକାଲକ୍ଷଣ, ଯାହା ମୃତ୍ତିକା ଶକ୍ତି, ଜଳ ପ୍ରାପନ, ଲବଣତ୍ୱ, କ୍ଷୀରତ୍ୱ, ଉପାଦାନ ଶକ୍ତି ପ୍ରାପନ ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା ସଂପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଆମ ଦେଶରେ ବାର୍ଷିକ ଏକ ହେକ୍ଟର ଜମିରୁ ଆନୁମାନିକ ୧୫୦୦ ମାଟିଶକ୍ତି ହେବାକୁ ହିସାବକୁ କରାଯାଇଛି । ମାଟିର ଅବକ୍ଷା, ଭୂମିର କାଳୁଜୀ ଏବଂ ଦୃଷ୍ଟିପାତ୍ର ଶକ୍ତି ପ୍ରକରଣ ଶିକ୍ଷାରେ ଏହା ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫-୪୦ ଟନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇପାରେ । ଉର୍ବର ଭୂମିର ସୁରାକ୍ଷମ ମାଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥା- ବୃକ୍ଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୁଇଟସନ, ସରଗରମ ଚଉ ଏବଂ ସମତଳତା, ସଂରକ୍ଷଣ ଚାଷ, ପରିଚାଳନା ଭୂମିରେ କାଦୁ, ମୂର୍ଖା, ଜାହେଣା ଓ ଘୋଷାଦୀ ପାଇଁ ବୃକ୍ଷକୋପଣ ଲଗାଯିବ ଯଥା ଅନୁର୍ବର ଜମିରେ ସବାଇକାଶ, ଧୋମ୍ବ ନିରକରଣ, ଆଦିକର, ଝରା ପୁଷ୍ପଶିଖା, ଶକ୍ତି ବିପକ୍ଷ ଏବଂ ମରୁଡ଼ି ଚିଆ ଶିଳ୍ପରେ ସମୟରେ କଟକସହର ନିମନ୍ତେ ଜଳ ଅମଳ ଓ ପୁନଃ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ସୁରୁତୁ ପିଆୟାରପଡ଼ି । ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରୀକ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଯାହାର କରାଯାଇଥିବା ସପକ୍ଷର ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ	ଏକକ	ଅନ୍ୟ ଯୋଜନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହାର ହୋଇଥିବା ସପକ୍ଷ
୧	୨	୩
କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର	ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର	୩.୫୨
କାଦୁ ଲୋପଣ	"	୧.୧୨୩
କପି ଲୋପଣ	"	୦.୦୧୪
ମୂର୍ଖା ଲୋପଣ	"	୦.୧୦
ଚିକିତ୍ସା ବୃକ୍ଷ ଲୋପଣ	"	୧.୫୩
ଜଳର ଚାଷ	"	୦.୦୯
ଦୁର୍ବଳ ଚିଆ କୁଇଟସନ	"	୦.୩୧
କୋପଣ	"	୦.୧୪
କୋପଣ କୁଇଟସନ	"	୦.୧୫
କଟ ଅମଳ ପ୍ରକଳ୍ପ	ସଂଖ୍ୟା	୮୯୮୫
ବୃକ୍ଷକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରକଳ୍ପ	ସଂଖ୍ୟା	୪୪୦୨
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୃତ୍ତିକା		
ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରକଳ୍ପ	ସଂଖ୍ୟା	୭୭୨୯୪
ପ୍ରାପ୍ୟ ବୃକ୍ଷ ଲୋପଣ	ବି.ମି.	୧୯୪୦
କୋପଣ ଶକ୍ତି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ	ବି.ମି.	୨୨୮୭

ପରିସଂହିତା ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚାମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ
ମୁଖ୍ୟ କାରିଗର ରାଜ୍ୟରେ ଅବିନିଆ ପରିବାର ଦାୟତ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରିବା
ପାଇଁ ଶେଷ ଦିନରେ ସଂକଳ୍ପ ଜାଣାଇ ପରିବାର ବିହୀନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ମଧ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ଆମ
ଆଜିର ରାଜ୍ୟର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ପରିବାର ଏହାର ଗୃହାଦିତ ଓ ଗୃହାଦିତ
କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଗମନ ବିସମ୍ଭବ ପ୍ରାୟ ଶିତ ବିହୀନ ଯୋଗାଣ, ଆମ
କ୍ଷେତ୍ର (ଡି.ପି.ଏସ୍.) ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ନଦୀ ବାଣୀରେ ଆମ ତାଙ୍କୁ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାରେ ୨୦ ହଜାର
ରୁହାଣ ଗମନ ନାମର ଆମ ବିହୀନ ଯୋଗାଣ ବିଆଯାଇଥିବା ସତେ
୧୯୯୮-୯୯ ମସିହାରେ ୩୦ ହଜାର ରୁହାଣ ବିହୀନ

ପ୍ରାୟତଃ ଏହି ଅର୍ଥନୀତି ଓ ଭାରତର ଚାଷ । ଉତ୍ତର ଚଳି
ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରାୟତଃ ପାଇଁ ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାରେ
୧୫୫ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ପ୍ରାୟତଃ ହୋଇଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

୧୯୯୮-୯୯ ମସିହାରେ ୨୫୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ପ୍ରାୟ ୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିଛି । ଏଥିପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ମହାବଳୀ ଉପରେ ସ୍ୱଳ୍ପ ବିଧାନ ପ୍ରଣାଳୀର ମାଧ୍ୟମରେ ଉଚିତ ବ୍ୟୟ ଉତ୍ସାହ ଓ ଅବିଚାର ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ଉପାଦାନ ରାଜ୍ୟରୁ ଏହି ଶାଳ ଶେଷ ହେବା ପରେ ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାରେ ୧୧ଟି ଶୁଦ୍ଧ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ମସିହାରେ ୫୦ଟି ଶୁଦ୍ଧ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଛି ଏବଂ ଉପାଦାନ ପଦ ବିଶେଷରେ ଆଣି ଆନ ରାଜ୍ୟର ୩୦୦ଟି ବିଶେଷ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଶାଳୀୟ ପଦ ବ୍ୟବହାରରେ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତମ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନା କେବଳ କୃଷି ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ୧୩୨୭ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଅଧିକ ପାଣି ଚାଷ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ମସିହାରେ ଆଉ ୧୫୦୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଅଧିକ ପାଣି ଚାଷ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତମ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି ।

□□□

ଜଳ ବିଭାଜନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଜଳ ବିଭାଜନା ଏକ ପରିଚାଳନା କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ଏବଂ ଯାହା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରାଯାଇ, ନୂତନ, କର, ସାମାଜିକ ଉପକରଣ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ମାନବ ସମ୍ବଳ ଉପରେ ସମଗ୍ର ଦେଶ ଉପରେ ଉତ୍ତମ ବୃଦ୍ଧି ଓ ପ୍ରାୟ ୨୫୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଉତ୍ତମ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ମହାବଳୀ ଉପରେ ସ୍ୱଳ୍ପ ବିଧାନ ପ୍ରଣାଳୀର ମାଧ୍ୟମରେ ଉଚିତ ବ୍ୟୟ ଉତ୍ସାହ ଓ ଅବିଚାର ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ଉପାଦାନ ରାଜ୍ୟରୁ ଏହି ଶାଳ ଶେଷ ହେବା ପରେ ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାରେ ୧୧ଟି ଶୁଦ୍ଧ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ମସିହାରେ ୫୦ଟି ଶୁଦ୍ଧ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଛି ଏବଂ ଉପାଦାନ ପଦ ବିଶେଷରେ ଆଣି ଆନ ରାଜ୍ୟର ୩୦୦ଟି ବିଶେଷ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଶାଳୀୟ ପଦ ବ୍ୟବହାରରେ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିଛି । ଏହା ଉପରେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ନିମ୍ନସ୍ତରୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଭିନ୍ନ ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନ ପରିଚାଳନା ମାଧ୍ୟମରେ ଜଳ ବିଭାଜନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି । ଜଳ ବିଭାଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପରିଚାଳନା ମାଧ୍ୟମରେ ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥିବା ଶାଳ ଉତ୍ପାଦନା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି ।

୨.୧	ପରିଚାଳନା	ନିମ୍ନସ୍ତରୀୟ ବିଭାଜନା (ହେକ୍ଟର)	ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ (ହେକ୍ଟର)
୧	୨	୩	୪
୧.	ଜଳର ଉତ୍ପାଦନ		
	ବିଭାଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	୩,୮୮,୦୦୦	୩,୨୫,୦୦୦
	ବୃଦ୍ଧି ଉତ୍ତମ ଶାଳ		
୨.	ଉତ୍ତମ ଶାଳ ବିଭାଜନା		
	ଉତ୍ତମ ଶାଳ	୧,୦୦,୮୭୭	୯୮,୮୯୭
	(ଉତ୍ତମ ଶାଳ) (ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉତ୍ତମ ଶାଳ)		
୩.	ଉତ୍ତମ ଶାଳ		
	ଉତ୍ତମ ଶାଳ ବିଭାଜନା	୪୦,୦୦୦	୭,୫୮୭
	ଉତ୍ତମ ଶାଳ (ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉତ୍ତମ ଶାଳ)		
	ଉତ୍ତମ ଶାଳ	୫,୨୮,୮୭୭	୪,୩୧,୫୮୭

ଜଳସମ୍ପଦ ବିଭାଗର ସଫଳତା

ଭାରତୀୟ ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୃନ୍ଦାବନ, ମଧ୍ୟମ ଏବଂ
ଶୁକ୍ରବାର ସେତେନ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଏବଂ ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପମାନ
ନିର୍ମାଣ କରାଇ ଅଧିକ ଜମିକୁ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ
ଦେବାକୁ ଗାନ୍ଧୀ ସରକାର ତାଙ୍କର ଭବ୍ୟତା ଅବ୍ୟାହତ ଚିନ୍ତାକ୍ଷେପି ।
ଏହାପରେ ଶୁକ୍ରବାର ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂସ୍ଥା ମାନବତାରୁ
ଉତ୍ଥାପିତ ନିଆଯାଇଅଛି । ୨୭ ଶେଷି ବୃନ୍ଦାବନ ମଧ୍ୟମ
ବୃନ୍ଦାବନ ପ୍ରକଳ୍ପ ୨୭୩ ଗୋଟି ଶୁକ୍ରବାର ସେତେନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ,
୨୪୯୧ ଗୋଟି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଣିନୀ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଅଛି । ୨୭ ଶେଷି ବୃନ୍ଦାବନ ମଧ୍ୟମ
ବୃନ୍ଦାବନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ, ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ
ସହଯୋଗରେ ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ
ନିର୍ମାଣକୁ ଅଛି । ନିର୍ମାଣରେ ଏହାଦ୍ୱାରା ସଂସ୍ଥାରେ ଗାନ୍ଧୀ
ବୃନ୍ଦାବନ ପ୍ରକଳ୍ପମାନଙ୍କ ନିର୍ମାଣ ଗାନ୍ଧୀ ବାଦକୁ
ନିଆଯାଇଅଛି । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବାଦୀଗଣଙ୍କ ଦେବା
ପରେ ୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷ ଜୁଲାଇ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ଅଧିକ ୨୨୨୯୦
ବୃନ୍ଦାବନ ପାଇଁ ସେତେ ସୁବିଧା ସୁଖି କରାଯାଇଅଛି । ୧୯୯୯
ବର୍ଷ ଜୁଲାଇ ମାସ ପ୍ରାୟ ୨୮୦୦୦ ବୃନ୍ଦାବନ ଅଧିକ ଜମି ପାଇଁ
ସେତେ ସୁବିଧା ସୁଖି କରାଯାଇ ଗାନ୍ଧୀ ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ । ଭାରତ
ସରକାର ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଗାନ୍ଧୀବାଦୀଗଣଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ

କେ.ଡି.କେ. ଡିଭିଜନ/ସଂସ୍କରଣ କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱିତ ପାଇଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଂଜି
ବୃତ୍ତାନ୍ତ ମଧ୍ୟମ କଳା କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରକାଶ ଓ ପାଠ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେକ୍ଟର
ପ୍ରକାଶ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକାଡ଼ିକ୍ସ ଦାଣ୍ଡ ମିଆଡି ବାଣ୍ୟାକ୍ରମ
ଯୋଜନା (L.T.A.P.) ର ଅନ୍ତର୍ଗତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଭାରତୀୟ ଶାସ୍ତ୍ର ୨୦୦୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଶୁଦ୍ଧ ଜନସଂଖ୍ୟା
ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ୪,୨୨, ୨୮ ହେକ୍ଟର, ମଧ୍ୟମ ଓ ବୃହତ୍
ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନାମାମରେ ମୋଟ ୧୨, ୯୮, ୮୫୦ ହେକ୍ଟର
ଓ ଉପାଦାନସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନାମାମରେ ମୋଟ ୩, ୪୫, ୦୦୦
ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ
ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।

୧୯୯୫ ମସିହାଠାରୁ ଏଯାବତ୍ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବହରେ ସରକାର କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ପଡ଼ିନାହିଁ, ଧାର୍ଯ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଆଗାମୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମୁରବୀ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥର ବିବରଣୀ ପଡ଼ିଛି ଏ 'କ'ରେ ଦିଆଯାଇ ।

ଆରାମୀ ଋଷ୍ୟ ପୁରସ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ନିବନ୍ଧ ସମ୍ପଦ ବ୍ୟତୀତ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ, ଓ.ଇ.ସି. ଏଫ୍. (ଜା.ପ.ନ.), ଲେ.ଏଫ୍.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. (ଜର୍ମାନୀ), ନାସାଫ୍ ଏବଂ ଲେନ୍ସିଂଗରାଇଲର ଏ.ଆଇ.ବି.ପି. ସୋଜନୀ ମଧ୍ୟମରେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପ୍ରବନ୍ଧପତିଆଯାଇଛି ।

ପଞ୍ଜିଶିଷ୍ଟ - 'କ'

ପରୀକ୍ଷା - 'କ'			
କ୍ର. ସଂ. ପ୍ରଶ୍ନର ନାମ	୧୯୯୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସଠାରୁ ୧୯୯୮ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉର୍ଦ୍ଧ ଚଳିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥର ପରିମାଣ (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)	୧୯୯୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସଠାରୁ ୧୯୯୮ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉର୍ଦ୍ଧ ଚଳିବା (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)	୨୦୦ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥର ପରିମାଣ (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)
୧	୨	୩	୪
୧୯୯୭ ଓ ୧୯୯୮ ମସିହା ଲକ୍ଷ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକୃତ	୧,୧୭,୭୭୯.୦୦	୧,୦୫,୨୩୩.୨୫	୧,୪୦,୫୮୭.୦୦
୨. ଅନୁକୂଳିତ ପ୍ରକୃତ	୧୧,୭୯୦.୦୦	୮,୦୧୦.୫୧	୧୫,୧୭୭.୮୨
୩. ଅନୁକୂଳିତ ପ୍ରକୃତ	୧୪,୫୧୪.୦୦	୯,୦୩୭.୦୦	୫,୦୦୦.୦୦

ସାମାନ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ

ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମୋଟ ବ୍ୟୟନୀୟ ପରିମାଣ ୬୫.୫୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ।

ସେବେପଯୋଗୀ ଜମିର ପରିମାଣ ୫୯.୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ।

୨୦୦୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ସେବେପଯୋଗୀ ଜମିର ୫୦୦୦୦ ଅର୍ଥାତ୍ ୨୯.୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ଜମି ପାଇଁ ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ସରକାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।

୧୯୯୫ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ସ୍ତରରୁ ମୋଟ ୨୧,୮୫,୮୫୮ ଟଙ୍କା ଟଙ୍କାରେ ଜମି ପାଇଁ ସେବେପଯୋଗୀ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରେ ସୁବି ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୯,୭୭,୨୮୮ ଟଙ୍କା
କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୩,୯୭,୦୭୦ ଟଙ୍କା
ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୨,୯୪,୫୧୦ ଟଙ୍କା
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ତରରୁ	୫,୧୮,୦୦୦ ଟଙ୍କା
ମୋଟ	୨୧,୮୫,୮୫୮ ଟଙ୍କା

୧୯୯୫ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରୁ ୧୯୯୮ ମସିହା ଜୁନ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରୁ ମୋଟ ୨,୧୭,୨୨୨ ଟଙ୍କାରେ ଜମି ପାଇଁ ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।

ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୧,୩୪,୧୧୨ ଟଙ୍କା
କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୩୮,୫୭୦ ଟଙ୍କା
ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୩୧,୦୨୦ ଟଙ୍କା
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ତରରୁ	୧୩,୫୨୦ ଟଙ୍କା
ମୋଟ	୨,୧୭,୨୨୨ ଟଙ୍କା

୧୯୯୮ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରୁ ୨୦୦୦ ମସିହା ଜୁନ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଳସେବକ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ଓ ଉପାକରଣସେବକ ମାଧ୍ୟମରେ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରେ ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ନିମ୍ନରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।

ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୧,୮୨,୪୫୦ ଟଙ୍କା
କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୨୭,୨୭୮ ଟଙ୍କା
ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୧୯,୪୨୦ ଟଙ୍କା
ମୋଟ	୨,୩୪,୧୪୮ ଟଙ୍କା

୨୦୦୦ ମସିହା ଜୁନ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ଓ ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରେ ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।

ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୧୨,୯୮,୮୫୦ ଟଙ୍କା
କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୪,୭୭,୨୮୮ ଟଙ୍କା
ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୩,୪୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା

ମୋଟ ୨୧,୦୨,୧୩୮ ଟଙ୍କା

ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ତରରୁ (ସେବେପ, ନିରବସ, ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଇତ୍ୟାଦି) ୮,୪୩,୮୭୨ ଟଙ୍କାରେ ଜମି ପାଇଁ ସେବେପ ସୁବି ସୁବି ବଢ଼ିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।

୨୦୦୦ ମସିହା ଜୁନ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ଓ ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିମ୍ନରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୧,୪୦,୫୮୨.୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୧୫,୧୭୭.୮୨ "
ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ	୫,୦୦୦.୦୦ "
ମୋଟ	୧,୬୦,୭୫୯.୮୨ "

ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ବଢ଼ିବାକୁ ଏକ ଟଙ୍କାରେ ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୨୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ୮୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ । କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଏକ ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରାୟ ୫୦ ଟଙ୍କା ପରିମାଣ ପ୍ରାୟ ୫୫,୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ୬୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ୨୮,୦୦୦ ରୁ ୩୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ତରରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ୩,୧୨ ଟଙ୍କା ଟଙ୍କାରେ ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ନିମ୍ନରେ ବୃଦ୍ଧି ବିଭାଗ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଲୋକ ବିଭାଗ ଓ ପରିସାଧନ ବିଭାଗ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଚଳସେବକ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ, କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଉପାକରଣସେବକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ୨୦୦୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ସେବେପଯୋଗୀ ସୁବି ବଢ଼ିବା ପାଇଁ, ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦ୍ରୁତାନ୍ୱେତ କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ସ୍ୱରୂପ ଚଳସେବକ ଏକାକରଣ ପ୍ରକଳ୍ପ (W.R.C.P) ଅଧୀନରେ ପୂର୍ବରୁ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ ୮୫୯୯ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସୁଦ୍ଧା ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ବହୁପୂର୍ବ ନିର୍ମିତ ୨୨୫୦ଟି ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସେବେପଯୋଗୀ ଦ୍ରୁତାନ୍ୱେତ ପାଇଁ ଏବଂ ଚଳସେବକ ଏକାକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦ୍ରୁତାନ୍ୱେତ ପାଇଁ ୧,୪୦୯.୯୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଏଥିପାଇଁ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକ ୧,୧୮୫.୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଋଣ ମହତ୍ତ୍ୱ କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଛାଡ଼ି ନେଇଛନ୍ତି ।

ହେଉଥିବା ଏକାକୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧୀନରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୩୮,୯୪୦ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ସେତେକ୍ଷମତ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇପାରିଛି ଏବଂ ୨୦୦୨ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ତର୍ଗତ ୨୬,୮୮୦ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ସେତେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ।

ଓ.ଜି.ସି.ଏସ୍ (କାପାଳ) କର୍ମପକ୍ଷଙ୍କ ୬୪୮.୮୨ କୋଟି କୋର ଗଣ ସହାୟତାରେ ୩୮୯ଟି ବ୍ୟାଙ୍କ ସେବା ଯୋଜନା ଯଥା ଅପର କୋଲାବ (କରପୁର ମୁଖ୍ୟ କେନାଲ, ୧୪ କି.ମି.ରୁ ୪୨ କି.ମି.) ଅପର ଉତ୍ପାଦନା କାମପାଇଁ କେନାଲ (୧୫ କି.ମି.ରୁ ୫୨ କି.ମି.) ଓ ଗୋଟାଣି କାମପାଇଁ କେନାଲ (୩୦ କି.ମି.ରୁ ୨୧ କି.ମି.) କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ୯୨.୯୫୦ ହେକ୍ଟର ଜମିକୁ ସେତେକ୍ଷମତ କରାଯିବାକୁ ଗନ୍ଧ୍ୟ ରଖା ଯାଇଛି । ଅପରକୋଲାବ ସେତେକ୍ଷମତ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହାମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ହେଇଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ଗା.୧୫,୨୦୮ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ସେତେ ସହାୟତା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିଛି । ଅନ୍ୟ ଦୁଇକୋଟି ଯୋଜନାକୁ ଯଥା ସମୟରେ ଶେଷ କରାଯାଇ ୭୧.୯୫୦ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ସେତେ ସହାୟତା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ୫୦ ଲାକ୍ଷ ଋଣ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଗତ ୫୦ ଲାକ୍ଷ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳକୁ ନେଇ ପୁରିତ ସେତେକ୍ଷମତ ସୃଷ୍ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (A.I.P.) ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି । ଏହା ଅଧୀନରେ ୫କୋଟି ଟଙ୍କାସେତେକ ଯୋଜନା ଯଥା ଗୋଟାଣି କରାଯିବାପାଇଁ କେନାଲ (୦ କି.ମି.ରୁ ୨୯ କି.ମି.) ଅପର ଉତ୍ପାଦନା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ କେନାଲ (୦ କି.ମି.ରୁ ୮୫ କି.ମି.), ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଷା ଯୋଜନା (ମୁଖ୍ୟ କେନାଲ, ସେତେକ୍ଷମତ ଶାଖା କେନାଲ ଓ କନାଲ କେନାଲ), ଆନନ୍ଦପୁର ବ୍ୟାରେଜ୍ ସଂପ୍ରଦାୟର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅପର କୋଲାବ ଯୋଜନା (କରପୁର ମୁଖ୍ୟକେନାଲ ୪୧.୬୬ କି.ମି.ରୁ

୫୮.୮୩ କି.ମି.) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ୧୯୯୮ ସୁଦ୍ଧା ୧୬,୩୨୦ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ସେତେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ।

୧୯୯୫-୯୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଠାରୁ ରାଜ୍ୟସରକାର ନାବାଡ଼ ସଂସ୍ଥା ପକ୍ଷରୁ ସ୍ଥାପ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମସରକାରୀ (R.I.D.F) ମାଧ୍ୟମରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୨୬କୋଟି ଟଙ୍କା ଓ ମଧ୍ୟମ କରସେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ୨୨୨ ୭୮୫୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଋଣ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୬୭.୬୫୫୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ ସନ୍ତୁଳନ ମୋଟ ୫୭.୭୩୪ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ସେତେ ସୃଷ୍ଟି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ସେହିପରି ୬୩କୋଟି ଶୁଦ୍ଧକରସେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନାବାଡ଼ କର୍ମପକ୍ଷ ୯୩.୮୫୮୮ କୋଟି ଟଙ୍କା ଋଣ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୧୯.୨୬୮୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମାଣ ସନ୍ତୁଳନେ ୩୨,୩୮୦ ହେକ୍ଟର ଜମିକୁ ସେତେ ସୃଷ୍ଟି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବେ ।

କେ.ଏସ୍.ଇ.ସ୍. (ଜମିଦାରୀ) ସଂସ୍ଥାଙ୍କ ୧୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଋଣ ସମୟରେ ଅତିରିକ୍ତ କଟକ, ପୁରୀ ଓ ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ୭୬୦ କୋଟି ନୂତନ ଗଠନକରସେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶୀଘ୍ର ନିଆଯାଉଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏଥିପାଇଁ ୧୪କୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୬୫.୮୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ଋଣ କରାଯାଇ ୪୨୯ କୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ୧୦,୬୭୭ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ସେତେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ତର୍ଗତ ୩୩୧ କୋଟି ଗଠନକରସେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ୨୦୦୦ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ କରାଯାଇ ୧୭,୮୭୩ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ସେତେ ସହାୟତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ।

୩୩

ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗର ପ୍ରଗତି

ଶରତମାସର ସେବା ଓ ସୁସ୍ଥ ଗାୟୋଗାଦ ଦେଇ ରାଜ୍ୟର ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଆଗମନ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଜର ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସମ୍ପର୍କର ସୁବଳ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ତରରେ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରୁଛି । ଓଡ଼ିଶାର ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବିଭାଗ ଓ ପୁଣି ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପର୍କର ଦୁଇକୋଟି ବି.ଟି. ରୋମ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତ ମହାସାଗର ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସଂସ୍ଥାର ତତ୍ତ୍ଵ ସଭ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ୧୯୯୯ ୨୦୦୦ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ କୋଣାର୍କରେ ଶତାବ୍ଦୀର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗିକରଣ ତଥା ବୁଦ୍ଧନେଶ୍ଵରରେ ବୃଦ୍ଧି ପୂର୍ତ୍ତ ଏସିଆ ଓ ଉପଗୋପାୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଚାର୍ଟର ପ୍ଲାନଟ ଅବତରଣ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଅଛି ।

୧୯୯୮ ମସିହାରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର, ଓଡ଼ିଶା ଓ ସହାୟତାରେ ପୁରୀର ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାଗାଗାଗା ନୂତନକର କର୍ମରୁ ତିନିମାସ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି ଓ ରାଜ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଏହାକୁ ରଖାଯାଇଛି ।

ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଅତିରିକ୍ତ ଏକାକୀ ବୁଦ୍ଧ କର୍ମକାରୀଙ୍କୁ ଗରା ନେବା ନିମନ୍ତେ ମନୋନୟନ କରାଯାଇଛି । ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଓ ପାଠକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପାଠାଗାର ସୃଷ୍ଟି ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଠାଗାର ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ କରୁଛନ୍ତି ।

ସୌର ତାପଜ ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଶକ୍ତି ସଂକଳନ କରୁଥିବା ଯନ୍ତ୍ର ଯଥା-ସୌରଶକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ପାଣି ଗରମ ପକେଇ, ସୌର ପରିଶ୍ରବଣ ପକେଇ ଏବଂ ସୌର ଚକ୍ଷୁ ବୁରା ଲତ୍ୟାଦି ଚିକିତ୍ସିତ ଚରରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଅଛି । ଯାହା ଦ୍ଵାରା ଚିକିତ୍ସିତ ଶକ୍ତିର ସଂକଳନ ହୋଇପାରୁଛି । ୧୯୯୭-୯୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ଶେରାଜ୍ ଦ୍ଵାରା ୧,୧୪,୧୩୦ ଏଲ୍.ପି.ଟି. ଶମତା ସମ୍ପନ୍ନ ପାଣି ଗରମ ଯନ୍ତ୍ର, ୧୧୪୦ ଏଲ୍.ପି.ଟି. ଶମତା ସମ୍ପନ୍ନ ପରିଶ୍ରବଣଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ୨୭୯୯ଟି ସୌରଚକ୍ଷୁ କି ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଅଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ନଭେମ୍ବର ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ୧୦୦୦ ଏଲ୍.ପି.ଟି. ଶମତା ସମ୍ପନ୍ନ ପାଣି ଗରମ ଯନ୍ତ୍ର ବସାଇଅଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ଵରଠାରେ ଗୋଟିଏ ଆଦିତ୍ୟ ସୌର କୋଳାଳ ଶ୍ରେଣିକା ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା କରାଯାଇଅଛି । ରାଜ୍ୟର ୩୦ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ସଫଳ ମହକୁମାଠାରେ ୩୦ଟି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚପା ମାଲିକି ଯେଉଁ ଖୋଲାସିଦ୍ଧା ପ୍ରଭାବ ଗଢ଼ାଯାଇଛି ।

ଗ୍ରାମୋପଯୋଗୀ ବୈଷୟିକ ବିଦ୍ୟା

ଗ୍ରାମୋପଯୋଗୀ ବୈଷୟିକ ବିଦ୍ୟା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୁଦ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସୁବିଧାରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପତି ବ୍ୟବହାର ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାନବାସୀମାନଙ୍କର ଶ୍ରମ ଲାଭକୁ ବଢ଼ିତ କରାଯାଉଛି । ବୃଦ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗଢ଼ିଛି ଏହି ପରିକଳ୍ପନା ଓଡ଼ିଶା ଅକ୍ଷୟ ଶକ୍ତି ବିକାଶ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ।

ସମ୍ପର୍କିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଶକ୍ତି ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ବିଗତ ୧୯୮୭-୮୭ ମସିହାଠାରୁ ସମ୍ପର୍କିତ ସ୍ଥାନୀୟ ଶକ୍ତି ଯୋଜନା ଓଡ଼ିଶାରେ କେତେକ ସ୍ଥିରାବୃତ୍ତ ଭୂମରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଅଛି । ସ୍ଥିରାବୃତ୍ତ ଭୂମର ଶକ୍ତି ଆବଶ୍ୟକତା ନିରୂପଣ କରିବା ଏବଂ ପାରମ୍ପରିକ ଓ ଅଣପାରମ୍ପରିକ ପକେଇ ମାଧ୍ୟମରେ ଶକ୍ତିର ବାଣିଜ୍ୟ ପ୍ରସାର କରିବା ଏହି ପରିକଳ୍ପନାର ଆଦିମୁଖ୍ୟ । ୧୯୯୭-୯୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷସୁଦ୍ଧା ୪୫ଟି ଭୂମ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକବର୍ଷର ନଭେମ୍ବର ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୫୧୨ଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୁକ୍ତ, ୬ଟି ନିର୍ମାଣ ଓ ଏଲ୍.ପି.ଟି., ୧୮,୪୯୭ଟି ଗରମ ବୁରା, ୩୨୯୯ଟି ସୌର ସୁରକ୍ଷା, ୩୩ଟି ସୌର ଗ୍ୟାସ୍ ଲକ୍ଷ୍ମ ସ୍ଥିରାବୃତ୍ତ ଭୂମରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯଥା-ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଗତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳ ରୂପାୟନ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କରିଆସାନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ବିଜ୍ଞାନ ଏକାଡେମୀ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ସ୍କୁଲ ଓ କଲେଜମାନଙ୍କରେ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ, ବିଜ୍ଞାନ ଚିତ୍ରିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବିଜ୍ଞାନମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବହୁତ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆୟୋଜନ ।

ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଦୂରାବରଣ ପାଇଁ ଅଲୋଚିତ ଗବେଷାମାନଙ୍କର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଚକ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବୈଷୟିକ ବିଭାଗ ଅଧୀନର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବୈଷୟିକ ସଂଚାର ପରିଷଦ (NCSTC) ର ସହଯୋଗରେ ସ୍କୁଲ ଓ କଲେଜମାନଙ୍କରେ ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ଦିବସ ପାଳନ, ଓଡ଼ିଶା ବିଜ୍ଞାନ କଂଗ୍ରେସ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ କୁରୁକ୍ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆୟୋଜନ ।

ବିଜ୍ଞାନର ପ୍ରଗତି ଓ ବୃତ୍ତନ ଚକ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସରଳ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଜଳମାନଙ୍କ ଲୋକପ୍ରିୟ ବିଜ୍ଞାନ ପତ୍ରିକା “ବିଜ୍ଞାନ ଦିଗ୍ଘ”ର ପ୍ରକାଶନ । ଦୃଷ୍ଟିହୀନମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆ ବ୍ରେଲ ଭାଷାରେ “ବିଜ୍ଞାନ ଦିଗ୍ଘ”ର ପ୍ରକାଶନ ।

ପରିବେଶ ପ୍ରତି ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ପରିବେଶ ବିଭାଗ ସହଯୋଗରେ ବହୁତା ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଏବଂ ମାନବ ଶକ୍ତି ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଦିର ଆୟୋଜନ ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଉପାଦେୟ ବିଜ୍ଞାନ ରଚନାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବାପାଇଁ ବିଜ୍ଞାନ ଏକାଡେମୀ ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଜ୍ଞାନ ଲେଖକ ସମ୍ମେଳନା ଓ କର୍ମଶାଳାର ଆୟୋଜନ ।

ପଠାଗୀସାମଗ୍ରୀ ପ୍ଲାନେଟୋରିୟମ ଦ୍ଵାରା ଆୟୋଜିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଜାତୁକ୍ତାନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଜଳସାଧାରଣକ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟୋମବିଜ୍ଞାନ ଓ ମହାକାଶ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ପ୍ରଦର୍ଶନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ବ୍ୟୋମବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଭୂରକ୍, ବହୁତା ଓ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଆୟୋଜନ ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍କୁଲ ଜାତୁକ୍ତାନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦୂରଗଣ୍ଠୀ ସହ ପ୍ରସ୍ତୁତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା ।

“ଜାତୁକ୍ତାନ୍ତ୍ର” ଜାମଜ ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ପତ୍ର (Wall Magazine) ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ସ୍କୁଲ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଜାତୁ ମାଗିକାରେ ଯୋଗାଇ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟପତ୍ତାଳ ଓ ଲଜ୍ଜାବୀର ମ ନକ୍ଷତ୍ର ଆବିର୍ଭାବ ଆଦି ସାମୟିକ ସଂଗ୍ରହକାରୀ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଚର୍ଚ୍ଚା ଅନୁଷ୍ଠାନର ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତି ।

ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତି ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି ଓ ବିଜ୍ଞାନର ବହୁଳ ପ୍ରଚାର ନିମନ୍ତେ ଭୁବନେଶ୍ଵର ଓ କେଳାମାନ ଠାରେ ଦୁଇଟି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆଶ୍ଵିନପୁର ଉପପାସଠାରେ ଏକ ବିଜ୍ଞାନ ଉତ୍ସାହ (Science Park) ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ଅକ୍ଷୟଶକ୍ତି ବିକାଶ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଅକ୍ଷୟଶକ୍ତିର ଶକ୍ତି ଇତି ବୃଦ୍ଧିପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉପାଦେୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କୁ ଅବଗତ କରି ରଖି ନିମ୍ନରେ ଓଡ଼ିଶା ଅକ୍ଷୟଶକ୍ତି ବିକାଶ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନା ଓ କର୍ମଶାଳା ଆଦିର ଆୟୋଜନ ।

ଏଡ଼ିକ୍ୟୁଟାଟ ରାଜ୍ୟରେ ବିଜ୍ଞାନକୁ ଲୋକ ଶିଖିବା କ୍ଷମା ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଉଦ୍ୟମ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବହି ଓ ପଦକ୍ଷେପ। ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥାନ୍ତେ ବୁଦ୍ଧ, ମଣ୍ଡଳ ଓ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ବିଜ୍ଞାନମେଳା ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଆୟୋଜନ କରୁଛନ୍ତି । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ଅଭିଭାବକ ଓ ଜନସାଧାରଣ ମନରେ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଓ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏହି ମେଳାର ଆଶିଷ୍ଟୁଷ୍ୟ ।

ରାଜ୍ୟରେ କ୍ରୀଡ଼ା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଗତି

ରାଜ୍ୟରେ କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ବ୍ୟବସାୟର ଉନ୍ନତି ପଥା ପ୍ରଗତି ଓ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରାମ ଅନ୍ତରେ ଖେଳପଡ଼ିଆର ଉନ୍ନତିକରଣ କରାଯାଇଛି । କବିତା ସାହିତ୍ୟର ୧.୪.୯୮ ରିଭରେ ଉନ୍ନୋଦନ କରାଯାଇଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ ପୁରୀ ଶାଠୀରେ ଆଜ୍ଞା କ୍ରୀଡ଼ାକ୍ରମ ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଇଛି ।

କ୍ରୀଡ଼ାବିଜ୍ଞାନକୁ କ୍ରୀଡ଼ା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ କ୍ରୀଡ଼ା ଫେଡ଼େରାସ୍ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ବ୍ୟବସାୟର ଉନ୍ନତିକରଣ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ରାଜ୍ୟର ଯୁବ ଏବଂ ପ୍ରାୟୋଗିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ଯୁବକ ଓ ଯୁବତୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସମବାୟ ବିଭାଗର ଅଗ୍ରଗତି

ପ୍ରାଥମିକ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସମବାୟ ସମିତି ଓ ବୃକ୍ଷଚାକାର ବହୁମୁଖୀ ସମବାୟ ସମିତି ରାଜ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୬୫% ରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟବସାୟର ଉନ୍ନତି ଆଣିବାରେ ସକ୍ଷମ କରିଥାନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ୧୯୯୭ ମସିହା ଡିସେମ୍ବରର ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ୧୫୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାୟରେ ଏକର୍ଷ ଡିସେମ୍ବର ୩୧, ୧୭.୯୮ ବୁଦ୍ଧା ୨୪୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ବିକଳତା କରି ସାରିଛନ୍ତି । ଏକର୍ଷ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥା ୩୦୦ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ପାଇଁ ଆଶା ରଖୁଛନ୍ତି । ଗଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶାଳ ଏବଂ ଉଚ୍ଚରୁ ବରଜାରା ପଦାର୍ଥ ଫୋରମ୍‌ସ୍‌କୁ ବ୍ୟବହାର ମହାସଂଘ, ଆନ୍ଧ୍ରବିଦ୍ୟାଳୟ ସମବାୟ ସମିତି ଓ ପ୍ରାଥମିକ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସମବାୟ ସମିତିର ମୁଖ୍ୟ ବିକଳତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବସାୟର ଉନ୍ନତି । ଉଚ୍ଚ ୧୯୯୭ର ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ୧, ୨୭, ୫୦୦ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଏକର୍ଷର ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା (୧୯୯୮) ୧, ୫୩, ୦୦୦ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଶାଳ ବ୍ୟବସାୟ କରିଥାନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଦେବେ ଦେବେ ପ୍ରାୟୋଗିକ ବିକଳତା ସମ୍ବଳୀନ ହେଉଥିବାରୁ ଶାଳ ବ୍ୟବସାୟ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଶାଳ ବ୍ୟବସାୟ କରିଥାନ୍ତି । ପ୍ରାୟୋଗିକ ବିକଳତାରେ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ବ୍ୟବସାୟର ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ୯୮ରେ ୪୭.୨୩ କୋଟି ଟଙ୍କା

ଓ ୧୯୯୭-୯୭ରେ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ୧.୨୮ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସାୟ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଦିଆଯାଇଅଛି । ଉଚ୍ଚ ୧୯୯୭ ଓ ଉଚ୍ଚ ୧୯୯୭-୯୮ର ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ୫.୨୪ କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଅତିଶୀଘ୍ର ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ପାଇଁ ପାଇବାପରେ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଦିଆଯିବ ।

ସମବାୟ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମବାୟ ସମିତି ଓ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପରିସାର ନିଗମର ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା (Storage Capacity) ଅତି ବିକଳତା ସଂସ୍ଥା ବୃଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ୩୭୨୩ଟି ଗୋଦାନ ଅତି ବିକଳତା ୩୭୨ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଓ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପରିସାର ନିଗମର ୨.୩୫ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଉଚ୍ଚ ବିକଳତା ଅତି । ୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷରେ ଏହି ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାର ଗୋଦାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକଳତା ହୋଇପାରିଛି ଓ ନଭେମ୍ବର ୯୮ ବୁଦ୍ଧା ୮୨% ବ୍ୟବସାୟ କରାଯାଇପାରିଛି ଓ ଆଜ୍ଞା କରାଯାଇଛି ଏକର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ବ୍ୟବସାୟରେ ଆସିପାରିବ ।

ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗର ସଫଳତା

ଗତ ୧୯୯୫-୯୬, ୯୬-୯୭ ଓ ୯୭-୯୮ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ୮୦ଟି ସେବୁର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ତେତି ୧୯୯୮-୯୯ ମସିହା ବର୍ଷର ନିର୍ମାଣ ୧୧ଟି ସେବୁର କାମ ଶେଷ କରାଯାଇଛି ।

୧୯୯୦ ମସିହାରେ ଉତ୍କଳ ବିଭାଗ ପ୍ରଦତ୍ତ ଉପକ୍ରମରେ ଧୋଇ ହୋଇଯାଇଥିବା ୭ଟି ବୃତ୍ତ ସେବୁ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକ ସହାୟତାରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ।

୫୫ଗୋଟି ସେବୁ ଓ ୫ଗୋଟି ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରି ଗାହ୍ୟ କୃଷି ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିଭାଗ ବ୍ୟାପକ ୧୫୪ ୭୯ ଗୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ ସହାୟତା ମଧ୍ୟରୁ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୧୪ଗୋଟି ସେବୁ ଓ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରାଯାଇଛି ।

ଏସିଆନ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ସହାୟତାରେ ୨୧୭ ଗୋଟି ଟଙ୍କା ଅବଦାନରେ ୧୦୦୩ଟି ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥରେ ଥିବା ୧୬୩୩ କି.ମି. ଦୈର୍ଘ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ସରକାରୀ- ରାଜସ୍ୱାଧୀନ ରାସ୍ତା ପ୍ରଶସ୍ତିକରଣ ଓ ଦୁର୍ଗାବରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ୨୩୮ କି.ମି. ରାସ୍ତା ମୁରମ ଓ ୧୯୩୩ କି.ମି. ରାସ୍ତା ପିଚୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରସରକାରଙ୍କ ବୃଦ୍ଧି ଓ ପରିବହନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଏବଂ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକ ସହାୟତାରେ କାରାୟ ରାଜପଥ-୫ର କରମୁଣ୍ଡାଠାରୁ ଜଗତପୁର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୩୨ କି.ମି. ଅଂଶକୁ ୪ ଧାଗିଆ ରାସ୍ତାରେ ପରିଣତ କରିବା ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱସହିତ ୫ଗୋଟି ବୃତ୍ତ ସେବୁର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିପ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ପି.ଇ.ସି.ଏସ୍ (କାପାଳ)ର ସହାୟତାରେ ଏହି ରାସ୍ତା କରମୁଣ୍ଡାଠାରୁ ଚଣ୍ଡିଖୋଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୩୩, ୨ କି.ମି. ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଅଂଶକୁ ୪ ଧାଗିଆ ରାସ୍ତାରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ କାରାୟ ରାଜପଥ କର୍ମପକ୍ଷର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ।

ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକ ସହାୟତାରେ ୭୦୦ କି.ମି. ବିଶିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥ ଓ ବିଭା ମୁଖ୍ୟ ରାସ୍ତାରେ ଉନ୍ନତିକରଣ ଏବଂ ୮୦୦ କି.ମି. - ୨୦୦୦ କି.ମି. ରାସ୍ତା ମରାମତି ତଥା ଅନୁରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି କାର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧିପ୍ତି କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାଥମିକ ଅବକଳ ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ୧୮୪୦ ଗୋଟି ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକ ୧୩୨୨ ଗୋଟି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦେବେ ।

□□□

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ପ୍ରଗତି

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ, ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକ ସହାୟତା, ଉତ୍କଳ ପାଇଖାନା ଏବଂ ମହିଳା ତଥା ବିଦ୍ୟାଳୟ ବାସ୍ତୁକାହ୍ନୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶୌଚାଳୟ ନିର୍ମାଣ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ତେତି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ପାଇଁ ବିଶିଷ୍ଟ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କାଳ ରପରେ ୬୦୦ଟି ସେବୁ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ୭୧୩୭୦ଟି ଘରକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗ୍ରାମରେ ନିକଟତ୍ର ଏବଂ ପରିମଳ କୃତ୍ର ଶୁଦ୍ଧ ପାନ କରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟଧାରୀଙ୍କର ପାନୀୟ ଜଳ ସମସ୍ୟା ଦୂରୀକରଣ କରାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ୨୫୪୦ କି. ଆଂଶିକ ଜଳସେଚିତ କରମୁଣ୍ଡାରେ ମଧ୍ୟ ଏ ପ୍ରକାର କୃତିଷା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ୧୦,୩୮୯ କି.ମି.ରୁ ଅଧିକ ଏବଂ ୧୩୧୭୦ କି. ପରିମଳ କୃତ୍ର ଗ୍ରାମ

କରିବା ସହିତ ପ୍ରାୟ ୧୩୪୪ କି.ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଇପ୍ ଲାଇନ୍ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ଥାପନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ୮୨,୦୦୦ ଟି ପରିବାର ପାଇଖାନା ଏବଂ ୨୪୦ କି.ମି. ଶୌଚାଳୟ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଅଛି ।

ଆବଶ୍ୟକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୬୦ କି.ମି. ସେବୁ ନିର୍ମାଣ, ୬୦୦୦ ଜଳକୃତ୍ର ସ୍ଥାପନ ଏବଂ ୫୦ ଗୋଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଇପ୍ ଲାଇନ୍ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଅନ୍ତତଃ ଜଳକୃତ୍ର ପରିବହନ ୪୫୦୦ କି.ମି.ରୁ ଜଳକୃତ୍ର ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ଲକ୍ଷ ପରିବାର ପାଇଖାନା ନିର୍ମାଣ କରିବା ସହିତ ପରିମଳ ପରିବେଷଣର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଜଳସେଚିତରୁ ସ୍ୱଳ୍ପ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗର ସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ

ତପସିଲୁତ୍ର କାଟି, ତପସିଲୁତ୍ର ଜନକାଟି, ସାମାଜିକ ତଥା ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରା ଓ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରାଯାଇଛି ଓ ମନେ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଯଥାଯଥ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି ।

ତପସିଲୁତ୍ର କାଟି ଓ ଜନକାଟି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆକାଶିକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ସେମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ମାନବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇଛି । ସଂସ୍କୃତ ଗୋଷାଳ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାବୃଦ୍ଧି, ବିଜ୍ଞାନଭାଷାରେ କଲ୍ୟାଣର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ, ଯୋଗାଜ ପରିଚିତ, ଲେଖନ ଓ ପଠନ ସାମଗ୍ରୀ ଲଭାଯିବ ବୋଲି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକୋପାଦାନ କରାଯାଇ ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗାନ୍ଧିଜୀ ଡେପୋର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷରେ ୧୯ଟି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଆଶ୍ରମ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଆକାଶିକ ସେବାଶ୍ରମରେ ନୂତନ ଭାବେ ସ୍ଥାପନ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି । କେତେକ ବର୍ଷ ପୁରୀ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ନିଶ୍ଚଳ ୨୧୮ଟି ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ୩୭ଟି ଲକ୍ଷ୍ୟାଶ୍ରମକୁ ନିଶ୍ଚଳ ୧୪୯ଟି ଆଶ୍ରମ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ୧୪୨ଟି ଆକାଶିକ ସେବାଶ୍ରମ, ୯୨୦ଟି ସେବାଶ୍ରମ ଏବଂ ୧୫୪୮ଟି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରବ୍ୟୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି । କେତେକ ବର୍ଷ ୨୦୪୦ ଲକ୍ଷ ତପସିଲୁତ୍ର କାଟି ଓ ଜନକାଟିର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ୬୮ଟି ଛାତ୍ରାବାସର ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

୩୨୮୩୯୪ ଲକ୍ଷ ତପସିଲୁତ୍ର ଜନକାଟି ଓ ୩୨୨୫୯୪ ଲକ୍ଷ ତପସିଲୁତ୍ର କାଟି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାବୃଦ୍ଧି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ୩୧୨୭ ଲକ୍ଷ ସାମାଜିକ ତଥା ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ

କର୍ମର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ମେଧାବୃଦ୍ଧି ଯୋଜନାରେ ଉପକୃତ କରାଯାଇଛି ।

୨୧ଟି ସମନ୍ୱିତ ଆବିଷ୍କାରୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଯୋଜନା, ୪୭ଟି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆକାଶିକ ଆବିଷ୍କାରୀ, ୧୭ଟି ଆଶ୍ରମ ଯୋଜନା, ୧୪ଟି ପୁରୀ ଯୋଜନା ଓ ୧୬ଟି ତପସିଲୁତ୍ର କାଟି ଓ ତପସିଲୁତ୍ର ଜନକାଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅର୍ଥରାଶି ନିଶ୍ଚଳ କରିଥାନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ଯୋଜନାକୁ ବିଦ୍ୟାବୃଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ସାମାଜିକ ତଥା ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରା ଓ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି ।

ବିଭିନ୍ନ ପଦ ଓ ସେବାରେ ତପସିଲୁତ୍ର କାଟି ଓ ତପସିଲୁତ୍ର ଜନକାଟିମାନଙ୍କର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ପାଇଁ ଆରକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । କେତେକ ବର୍ଷ (ନଭେମ୍ବର '୯୮ ପୁରୀ) ୨୯୭୭୮ ତପସିଲୁତ୍ର ଜନକାଟି ଓ ୧୩୨୫୯ ତପସିଲୁତ୍ର କାଟି ପରିବାରକୁ ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ଯୋଜନାରେ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ୭୦୭ ଲକ୍ଷ ସାମାଜିକ ତଥା ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କର୍ମର ଦୃଢ଼ାଧିକାରୀ ନିଆଯିବ ଯୋଜନାରେ ଉପକୃତ ହୋଇଅଛି ।

୧୯୯୯-୨୦୦୦ ବର୍ଷରେ ୪ଟି ନୂତନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ୩୭ଟି ଆଶ୍ରମ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ୩୭ଟି ସେବାଶ୍ରମକୁ ଆଶ୍ରମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକରଣ ଓ ୧୦ଟି ସେବାଶ୍ରମକୁ ଆକାଶିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଏବଂ ସାମାଜିକ ତଥା ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କର୍ମର ୫୪୬ ଲକ୍ଷକୁ ନିଆଯିବ ଲକ୍ଷ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଅଛି ।

୪୩୩୯.୧୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଓ ୧୪୫୮.୦୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ୨୦୪୦୪ ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା ଓ ୨୧୬୬ ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଡାକ୍ତରୀ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିବା ପରିକାରୀଙ୍କୁ ବ୍ୟାଘ୍ର ଲାଗି ପଡ଼ିବାପାଇଁ ଟିକିବା ଲାଗି ଦେଇ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଥିବା ଆବୃତ୍ତିକୃତ ନିମନ୍ତେ ୧୯୯୭-୯୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉପକ୍ରମ ଯୋଜନାରେ ଉପକ୍ରମ ୨୯୮୭.୨୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରି ୨୪୮୭୪ ଟଙ୍କା ପରିକାରୀଙ୍କୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଉକ୍ତ ବର୍ଷରେ ମୋଟ ୨୦୩୭.୮୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ୨୫୩୪୩ ଟଙ୍କା ପରିକାରୀଙ୍କୁ ସମାପ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ସେହିପରି ଡୋକ୍ଟର ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ମହିଳାଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରାଯାଇ ୧୬୧୬୫ ଟଙ୍କା ଗଠନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କରାଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଉପାର୍ଜନଶୀଳ କରାଯାଇପାରିଛି । ଆବୃତ୍ତିକୃତ ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟସ୍ତର ଡାକ୍ତରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ପ୍ରାଥମିକ) କରିଥାରେ ୧୪୯୫୧ ଟଙ୍କା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଦୈନିକ ଶାଳକୋଷରେ ଅବିଭକ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଡାକ୍ତରୀ ଦିଆଯିବା ସହିତ ୨୦୬୭ ଟଙ୍କା ଗ୍ରାମ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଉପକ୍ରମରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପାର୍ଜନଶୀଳ କରାଯାଇପାରିଛି ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଉପକ୍ରମମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଂଯୋଜକଙ୍କ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅର୍ଥକୁ ଏକତ୍ର କରି କରାଯାଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିଛି । ଏହି ଯୋଜନାରେ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ସଦର ମହକୁମାକୁ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସଦର ମହକୁମା ସହିତ ସଂଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ଉପକ୍ରମରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ୨୯୮୯.୯୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିଭିନ୍ନ ଟିକା ପରିକ୍ରମରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ବେଳେ ୩୧୪.୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ନିମନ୍ତେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସେହିଭଳି ଟିକିବା ଅର୍ଥକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଲେଖା ସୁଦ୍ଧା ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଂଯୋଜକଙ୍କ ଯୋଜନାରେ ୩୦୨୩ ୧୫୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଲାଭୀଙ୍କୁ ଉପକ୍ରମ କରାଯାଇଛି ।

ଉପକ୍ରମ ଗଠନ ଓ ପ୍ରଶାସନରେ ସୁସ୍ଥ ଆର୍ଥିକ ଦିଗରେ ଉପକ୍ରମରେ ଅବଦାନ ଦେବା ସେ.ସ୍ୱ. ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଭିଯୋଗ ଓ ଉପକ୍ରମରେ ଉପକ୍ରମର ଦୃଷ୍ଟି ଆସିପାରିଛି । ଏକ ପୃଥକ ପୃଥକ ନିର୍ବାହୀ ଓ ନିର୍ବାହୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ଲାଭୀ ସ୍ତରରେ ଗଠନ କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନରେ ଅନୁମତି, ଛୁଟି ଆଦି ସମ୍ପର୍କରେ ଉପକ୍ରମ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ, ଟିକା ଟିକିବାକୁ କରିବା, ବୁଦ୍ଧ ଟିକିବାକୁ କରିବା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଟିକିବାକୁ କରିବା, ଟିକା ଓ ବୁଦ୍ଧ ସ୍ତରର କରିବା ଗଠନ କରାଯାଇଛି । ଟିକା ସ୍ତରର ପରିକାରୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଆରମ୍ଭ କରି ସମସ୍ତ କରିବାରେ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହ ଅଛି । ଟିକାସ୍ତରରେ ଟିକିବାକୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଗଠନ ନିମନ୍ତେ ଅନୁଦେଶ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିଛି । ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ବିଭାଗରେ ଗୋଟିଏ ଉପକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ ଓ କର୍ମୀ ଉପକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଲାଭୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି (Impanement) ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥାରେ P.O. ORDA ଲାଗୁରେ ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଉପକ୍ରମ କରି ଚାହିଁବା ପ୍ରକ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବୃଦ୍ଧପରିକାରୀଙ୍କୁ ବୃଦ୍ଧ ପାରିଛି । ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟଭରା, ଜାତୀୟ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭରା, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଜାତୀୟ ପରିକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଗ୍ରାମ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଭୃତି ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବୁଦ୍ଧ ପରିକାର ଅବସ୍ଥାରେ ହୋଇଥିବା ସୁଦ୍ଧା ପର୍ଯ୍ୟାୟ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ କର୍ମକାରୀ ଟିକା ଆବୃତ୍ତିକୃତ କରିବାକୁ ବିଭାଗ କରାଯାଇନାହିଁ ।

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାରେ ପ୍ରତି ବୁଦ୍ଧ ଏକଲୋଚି ପଞ୍ଚାୟତ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନୁକ୍ରମ ଦିଆଯାଇଥିବା ବେଳେ ୧୯୯୭-୯୮ରେ ଲକ୍ଷ ମାତ୍ର ୫୦.୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ସମସ୍ତ ଥିଲା । ଏହି ପରିକ୍ରମରେ ବୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଉପକ୍ରମ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ବୁଦ୍ଧରେ ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ସମାପ୍ତକୃତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇ ପ୍ରା.ସମା. (ପ୍ର-ଅତି) ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ୪୩୩ ଟଙ୍କା ସମାପ୍ତକୃତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରକଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ତରରେ କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଟିକା ଓ ଆର.ଡି.ସି.ସ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିମନ୍ତେ ଉପକ୍ରମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରାମସଭା ବୁଦ୍ଧ ଟିକିବା କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରକଳ୍ପ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗର ପ୍ରଗତିଶୀଳ ପଦକ୍ଷେପ

ଓଡ଼ିଶାରେ ବିକାଶମୁଖୀ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲୋକାଭିମୁଖୀ କରିବାରେ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭୂମିକା ସ୍ୱହଣ କରି ଅଗ୍ରସର । ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ, ନୂ-ଅଭିଲେଖଗୁଡ଼ିକର କମ୍ପ୍ୟୁଟରକରଣ, ବୃକ୍ଷ ଚମିକୁ ଅଣୁବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିବା କମି ପାଇଁ ଆଇନର ସଂଶୋଧନ, ସହଗାଞ୍ଚନ ନିଜ ସୁନ୍ଦର ପାଇଥିବା କମିକୁ ଉଚ୍ଚିତର ଦୃଢ଼ ପ୍ରଦାନ, ବାସ୍ତବ୍ୟକୁ କମି ଯୋଗାଣ ଉପଚାର ବିଶେଷଜ୍ଞରଣ, ଦନ୍ତାସ୍ତବଣ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାମା ଓ କର ଯୋଗାଣ ଉଦ୍ୟମ ଏହି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ନୂ ଅଭିଲେଖଗୁଡ଼ିକ କମ୍ପ୍ୟୁଟର କରଣ ଯୋଜନା ସରକାର ଉପକୁ ନେଇଛନ୍ତି ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ରାଜ୍ୟର ୬୨ ତହସିଲକୁ କମ୍ପ୍ୟୁଟରକରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଆଯାଇଛି ।

ବୃକ୍ଷ ଚମିକୁ ଅଣୁବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିବା ଏହି କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନୂ ସଂସ୍କାର ଆଇନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି, ଶିକ୍ଷଣ ବିକାଶ ଓ ସହଗାଞ୍ଚନର ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପ୍ରେମ ଆଇନର ଆବଶ୍ୟକ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ଅଣୁବୃଦ୍ଧି ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ବରୋଦା କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ହେବା ସଂଗ୍ରହ ସଂଗ୍ରହ ଏକ ଚତୁର୍ଥ ଦିନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ସୁନା ବେଢ଼ା ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ସରକାରୀ ସ୍ଥଳରେ ଗୁରୁ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ନିଜ ଦିଆଯାଇଥିବା କମିକୁ ଉଚ୍ଚିତର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ କରାଯିବାର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ କମି ବରୋଦା ନିୟମାବଳୀ ଓଡ଼ିଶା ୧୯୮୩ରେ ସଂଶୋଧନ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବାସ୍ତବ୍ୟର ପରିଚାଳନା ପରିଚିତ ଯୋଗାଣ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେଇ ୧୯୯୮ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୧୫ ତାରିଖଠାରୁ ୧୯୯୯, ୨୬ ଜାନୁଆରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦିଆଯାଇଅଛି । ତିନିମାସ ୧୯୯୮ ଜୁଲାଇ ୧, ୨୦, ୩୨୧ ବାସ୍ତବ୍ୟର ପରିଚାଳନା ପରିଚିତ ଯୋଗାଣର ପରିଚାଳନା ।

ଉପ ପ୍ରକା ଏବଂ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚତର ଉଚ୍ଚତର ସ୍ୱଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ନିମନ୍ତେ ୧୯୭୭ ସୁଦ୍ଧା ବରୋଦା କରାଯିବା ପାଇଁ ସରକାର ଦିଆଯାଇଥିବା କିଛି କେତେକ କାରଣ ବାସ୍ତବ୍ୟ ସେମାନେ ଓଡ଼ିଶା

ନୂ-ସଂସ୍କାର ଆଇନରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁସାରେ ଏହି କୁ ବିଧି ପାଇପ ଉଚ୍ଚତର ନୂ ଆଇନର ସଂଶୋଧନ କରାଯିବ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ଏକ ବିଧିବଦ୍ଧ ଗତ ବିଧାନସଭାରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଅଛି ।

ଶିକ୍ଷା ଓ ଶିକ୍ଷଣ ବିଭାଗ ଯୋଗୁଁ ବାସ୍ତବ୍ୟର ହେଉଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ନିମନ୍ତେ ଏହାକୁ ଯୋଜନା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ନୀତି ପ୍ରଣୟନର ବିଶିଷ୍ଟତା ହେଲା ଯେ ବାସ୍ତବ୍ୟ ଓ କୃମିକାର ଲୋକଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ପ୍ରଦାନ ଓ ଅନ୍ୟମାନ ଯୋଗାଣରେ ସମାନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଣ ଦେବା । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଏହି ନିମନ୍ତେ ହେଉଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ କମି ଅଧିକୃତ ହେଉଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ସହ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ନିବନ୍ଧନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରାଦିଗ ମେସିନ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ପାଇଁ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସ୍ୱହଣ କରିଅଛନ୍ତି । ପ୍ରାଦିଗ ମେସିନର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଅଣନ୍ୟାୟିକ ଶାଫ୍ଟ କାର୍ଗର ଅଭାବ ସମସ୍ୟାକୁ ଦୂରକରିବା ସଂଗ୍ରହ ସଂଗ୍ରହ କେତାମାନଙ୍କୁ ସବୁଜ କରିପାରିବ ଏବଂ ଆମ ଓ ନିବନ୍ଧନ ପଦ୍ଧତିର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକ୍ରମରେ ବିଶେଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନ କରିପାରିବ । ୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୨୭କୋଟି ପ୍ରାଦିଗ ମେସିନ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସରକାର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ମଜୁର କରିପାରିଛନ୍ତି ଏହି ମେସିନଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟର ୨୭କୋଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିବନ୍ଧନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯିବ ।

ତହସିଲମାନଙ୍କରେ ମୂଲ୍ୟବାନ ନଥିବା ସଂରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ୮୭ଟି ତହସିଲରେ କେବଳ କୁମ୍ଭ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ୩.୫ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାମା ଓ କର ଯୋଗାଣ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୪କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ୮୦୦ ପୁର ସରକାର ନିବନ୍ଧନ ଗଢ଼ନ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଅଛି । ସେହିଭଳି ପ୍ରୋକ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୪କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ୧୦୦ଟି ପ୍ରାଣୀ ଆଶ୍ରୟାଳୟ (Live stock Shelter) ନିର୍ମାଣ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି ।

ବିମାର - ଓଡ଼ିଶା ଅବକାରୀ (ସଂଶୋଧନ) ଆଇନ ୧୯୯୮ ଦ୍ୱାରା ବିଧାନସଭାରେ ସୁମାର ନେଇଛି । ତୋର ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟ ନିବନ୍ଧନ, ଗଢ଼ିତ ରଖିବା ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ବଡ଼ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ମହାମୂଲ୍ୟ କମିତ ବିକାଶିନୀକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହାକେତେ ଏହି ସଂଶୋଧନ ଆଇନର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ପରିବେଶ ବିଭାଗର ପ୍ରଗତି

ରାଜ୍ୟର ପୋଷଣୀୟ ଭବିଷ୍ୟ (Sustainable Development) ର କ୍ଷମା ଥାଏ ଯଦି, ବିଭିନ୍ନ ପରିବେଶର ସୁରୁବୁଦ୍ଧ ବୃଦ୍ଧି ବିଶେଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସହଯୋଗ ଅଟେ । ନିଜସ୍ୱ ସରକାରୀ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ପୁରୀଠାରେ ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସ ୧୪ ତାରିଖଠାରୁ ଏକ ବୃଦ୍ଧି କୋଷ ପରିବେଶ ନିରୀକ୍ଷା ଆୟତନ କରାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ପୁରୀ ସହରର ପରିବେଶ ଉନ୍ନତି କେବଳ ଫଳରେ ସହରର ନିଜ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଶେଷପାଇରେ ପରିଣତ କରାଯାଇପାରିବ । ନିଜସ୍ୱ ସେକ୍ଟର ଚୁଆପାଣ୍ଡରେ ଥିବା ୧୧ଟି ଫୋରାଭର ଆଗ୍ରାସ ଗ୍ରାମକୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଇବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପାଦନକାରୀ ଭାବେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ଏବଂ ଏହା ଆଗେଇ ବୁଲୁ ମାସ (୧୯୯୯ ମସିହା) ପୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ସମସ୍ତ ଅର୍ଥ ବିଶେଷକରି ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଅର୍ଥରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସାୟ ନିମନ୍ତେ ଅନେକ କୃତ୍ରିମ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ସେହିପରି ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ମୁଦ୍ରାଣର ଖବର ଅନ୍ୟତମ । ଏହି ଖବର ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ପାଦକ କଳାକାର ଆସିପାରିବ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଉଦ୍ଭାବ ହୋଇପାରିବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଜଳ ବିଭାଜନ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୃତ୍ୟୁ ବ୍ୟବସାୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ନବକଳା ପକ୍ଷୀ ଅଭୟାରଣ୍ୟର ଉନ୍ନତି, ପ୍ରକୃତ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପାର୍ଶ୍ୱକର୍ମ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଉନ୍ନତି ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଆଗକୁ ନିଆଯାଇଛି । ଦେଶ ଚ୍ୟା ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଦୃଶ୍ୟ ସମ୍ପଦକୁ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଗବେଷଣା ନିମନ୍ତେ ବୁଲେଷ୍ଟେସନ୍ ଏକାମ୍ର ନାମରେ ଏକ ରାଜ୍ୟ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ଗଠନ କରାଯାଇଛି । (National Institute for Plant Biodiversity Conservation & Research) ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ନିରୀକ୍ଷା କୋଷ ଚାଳନା ଉପସ୍ଥାପନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉଦ୍ଭାବ ଏବଂ ସେହି ଉଦ୍ଭାବରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶର ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସମାଜ୍ୟ ଭାବରେ ବହୁଳ ସମାଜ ଆବଦ୍ଧ ଗଣିତ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଛନ୍ତି ।

ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶରେ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗର ପଦକ୍ଷେପ

ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୈତିକରେ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ବୃଦ୍ଧି ସୁରୁବୁଦ୍ଧ କୋଷରୁ ସରକାର ଏହାର ସୁରକ୍ଷା ଚ୍ୟା ଅବସ୍ଥା କଟକର ପୁରୀ

ଉଦ୍ଭାବ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ଜଙ୍ଗଲ ପରିଚାଳନା ଅଧୀନରେ ଜଙ୍ଗଲର ପ୍ରାୟ ଉପରେ ସୁରୁସୁଦ୍ଧାନ କରି ଗ୍ରାମ ନିରୀକ୍ଷା କଟକର ପୁରୀ, ପୁରୀ ଉଦ୍ଭାବ ଓ ପରିଚାଳନାରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସହଜ କୁପାୟନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସହାୟତାରେ (ଶିଳ୍ପ) ଏକ ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଅଛନ୍ତି । ଯାହାଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଜଙ୍ଗଲର ପ୍ରାୟ ଉପରେ ଉଦ୍ଭାବ ସୁଦ୍ଧା ଅଧିକାର ପାଇପାରିବେ । ସୁରୁତର ଜଙ୍ଗଲ ଅପରାଧ ଓ ପୋଷାକର ଗୋଷ୍ଠୀ ଅପରାଧକୁ କମେଇବାରେ ସହଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଜଙ୍ଗଲ ଆଇନ ୧୮୭୭ ର ବ୍ୟବସ୍ଥାନ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଅଛି । ବ୍ଲାକ୍ ଫ୍ଲ୍ୟାଗ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ସାମାଜିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ବ୍ୟତୀତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉପରେ ନିଷେଧାଦେଶ କରାଯାଇ ଉଦ୍ଭାବ ।

ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ଉଦ୍ଭାବ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଭାବ ନିମନ୍ତେ ବିଶ୍ୱାସୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉଦ୍ଭାବ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ, ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ, ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନର ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ଖା.ମା.୧୨୧୨୦୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଅଛି । ଅନ୍ୟ ପ୍ରତି-ଯୋଗିତା ନିମନ୍ତେ କରୁଥିବା ଜାତୀୟ ବ୍ୟବସାୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଶେଷରୁ ଏହା ନିମ୍ନ ବ୍ୟବସାୟ ପକ୍ଷୀରାକୁ ଏକାକୀଆ ବ୍ୟବସାୟ ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଥମିକ ଉତ୍ପାଦନରୁ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ପ୍ରାୟ ଉଦ୍ଭାବ ପାଇପାରିବେ । ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କ ସୁବିଧା ପାଇଁ ପ୍ରତି ୨୦ଟି କେନ୍ଦ୍ରପ୍ରକଳ୍ପ ବ୍ୟବସାୟ ମୁକ୍ତ ୧୩ ପକ୍ଷୀକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଅଛି ।

କେ.ଟି.କେ. ବିଭାଗର ଏକ.ଟି. ଏ.ପି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଜଙ୍ଗଲ ପରିସାମ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସାୟର ଏକ ବିଶୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ଭାବ ବିଭିନ୍ନ ଏବଂ କମ୍ପାନୀରୁ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଅଛି । ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଭାବରୁ ଏକ ଉନ୍ନତ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ଭାବ ଗୋଷ୍ଠୀ କରାଯାଇଅଛି ।

ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗର ସଫଳତା

ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ନିର୍ମଳ, ବ୍ୟୟବୃଦ୍ଧି ଓ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳନ ନିମନ୍ତେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସମ୍ମେଳନାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ 'ନାଗରିକ ସେବା' ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଓ ସର୍ବୋପନିବିତ ସରକାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଏକ ଉଚ୍ଚସ୍ତରୀୟ କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଅଛି ।

ଶାସନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁର୍ନୀତି ରୋକିବା ପାଇଁ ଆଉ ଦୁଇଟି ଉପକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କିତ କରାଯାଇ ଅଭିଯୋଗରେ ୫୮ ଜଣ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ, ୫୫ ଜଣ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ, ୧୦୪ ଜଣ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ୩୫୫ ଜଣ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୋଟ ୨୨୫ ଗୋଟି ମୋକଦ୍ଦମା ଚାଲି ରହିବାକୁ ଚିହ୍ନିତ ହେଉଥିବା ବେଳେ ୧୫ ଜଣ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ, ୪୦ ଜଣ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ତଥା ୨୬୦ ଜଣ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି । ଅଗତକାଳେ ଜଣେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ, ଜଣେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ତଥା ୧୩ ଜଣ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବିଭାଗର ପାଞ୍ଚ ମାମଲାରେ ୩୭୪୨ ଗୋଟି ମାମଲାରେ ଲୋକ ୩, ୬୩, ୧୩, ୦୧୭ ଜଣ ଆଦାୟ କରାଯାଇଅଛି ।

ପ୍ରଶାସନିକ ସେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଓ କୋରାଡ଼ିମୁଖୀ କରିବା ପାଇଁ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଶାସନ ଏକାଡେମୀରେ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିୟମିତ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଅଛି । ଗତ ଚାରିବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୫୦୧ ଜଣ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା ଅଧିକାରୀ ତଥା ୨୫ ଜଣ ଭାରତୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ତଥା ୬ ଗୋଟି ଲାଙ୍ଗୁଲ ୧୧ ଜଣ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏଠାରେ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜଧାନୀର ଗୌରବୀୟ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଗତ ଚାରିବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୬ ଗୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇ କରାଯାଇ କରାଯାଇ, ରାଜପଥ ସଂପ୍ରସାରଣ, ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ହୃଦ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ହିତ କରାଯାଇ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ସହର ରୂପେ ଗଢ଼ି ଦେବା ଯାଇଅଛି । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜଧାନୀରେ ମୋଟ ୧୮ ଗୋଟି ପାର୍ଟି ଓ ଚଉକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଅଛି ।

ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ରାଜଧାନୀରେ ୧୨୦୮ ଗୋଟି ବାସୋପଯୋଗୀ ପୁର, ୭୪୨ ଗୋଟି ଦୋକାନ ପାଇଁ ଜମି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଓ ଅନେକ ହୋଟେଲ, ନର୍ସିଂହୋମ, ଧର୍ମାନୁଷ୍ଠାନ, ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ ପ୍ରଭୃତି ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଇଅଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ୧୧୪ ୭୧ ଏକର ଜମି ବନ୍ଦନ ଜମା ସାରିଲାଣି । ସେହିପରି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ସୁବିଧା ପାଇଁ ୩୫୦୦ ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବ୍ୟୟଗୃହ ବନ୍ଦନ କରାଯାଇଅଛି ।

ସମସ୍ତ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ନିୟମିତ ଉପହାର ଏବଂ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ତଥା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ବେତନ ନିରାପେକ୍ଷ ଓ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ ଭାବରେ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ସରକାରୀ ତାଙ୍କ ରୂପେ ଶୁଦ୍ଧିଆ ଲାଭାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିବା ପ୍ରସାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅସାଧାରଣ ପାଗଦର୍ଶିତା ଦର୍ଶାଇଥିବା ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପଦ୍ମ, ପଦ୍ମଭୂଷା ଏବଂ ପଦ୍ମବିଭୂଷଣ ଉପାଧିରେ ଭୂଷିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କବିତାରେ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । ଗତବର୍ଷ ଦୁଇଜଣ ପଦ୍ମଭୂଷା ଉପାଧିରେ ଭୂଷିତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ସ୍ମୃତ ଶିଳ୍ପର ବିକାଶ

୧୯୯୮ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଭାରତୀୟ ସର୍ବମୋଟ
 ୩୪୫ ଗୋଟି ସ୍ମୃତିଶିଳ୍ପ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଗତ ଶିଳ୍ପ ସାପ୍ତାହରେ
 ୫୭୭ ୧୯ ଲକ୍ଷ ପୁଣି ବିକିଶୋଭା କରାଯାଇଥିଲା । ୨୯୨୩୫୫
 ଲୋକଙ୍କୁ ଭଲ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଭାରତୀୟ ସ୍ମୃତିଶିଳ୍ପ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ- ଉପଲୋକ ସମୟସୀମା
 ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଶିଳ୍ପ ନୂଆନିର୍ମାଣ
 ଭାରତୀୟ ସ୍ମୃତିଶିଳ୍ପ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଦ୍ରୋହର ଛାଡ଼ି ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର: ଉପଲୋକ ସମୟସୀମା
 ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ୪୫୦୫ ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାକୁ ବିଦ୍ରୋହର
 ଛାଡ଼ି ସଂସ୍ଥାଗାର ଯୋଗ୍ୟତା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ
 କରାଯାଇଥିଲା ।

କଳାମାନ ଯୋଗ୍ୟତା: ଉପଲୋକ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ
 ଶିଳ୍ପନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କଳାମାନ ଯୋଗ୍ୟତା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଦିଆଗଲା ଯେଉଁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମତେ ସୁପାରିଶ
 କରାଯାଇଥିଲା ।

ଶିଳ୍ପ ସଂସ୍ଥାର ନାମ ଓ ସଂଖ୍ୟା	କଳାମାନର ନାମ ଓ ପରିମାଣ	ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଚିକିତ୍ସା ମା
୧	୧୦୦ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍	ବିଶ୍ଵ ପରିଚାଳକ (ବିକ୍ରିକର)
୨ ଗୋଟି ସ୍ମୃତିଶିଳ୍ପ	୯୯୯୯୯ ମିଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଲକ୍ଷ	ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପାଳୟ, ଭାରତୀୟ ଅକାଦମୀ କଳାକାର, ଓଡ଼ିଶା, କଟକ
ମେସର୍ସ ଇନ୍ଦ୍ର କୋମ୍ପାନୀ ଲାଡ଼ୋଗୋଲା ବି-୨୮, ଶିଳ୍ପାଳୟ, ଉତ୍କଳପୁର, ଭୁବନେଶ୍ଵର ୧୧୫ ଗୋଟି ସ୍ମୃତିଶିଳ୍ପ	୫୦୦୦ ବି.ଏସ୍ ଭେକ୍ସିଆନ୍ ଶିଳ୍ପ ୫,୨୫୦ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପାଳୟ	ବିଶ୍ଵ ପରିଚାଳକ (ବିକ୍ରିକର) ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପାଳୟ, ଭାରତୀୟ
୧୦ ଗୋଟି ସ୍ମୃତି ଶିଳ୍ପ	ଭୋଇ ଓ ଉତ୍କଳ ଚିତ୍ରକଳା ୨୩, ୫୩୫ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ କୋରଲା (ରାଧାଯୋଗେ)	ମହାନଦୀ କୋରଲା ପିନ୍ଧୁ, ସମ୍ବଲପୁର
୩ ଗୋଟି ବୃହତ୍ ଶିଳ୍ପ	୮୦୨୩୨ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ କୋରଲା (ଭେଦ ଯୋଗେ)	ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଭେଦ ଯୋଗେ

୦୦୦

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରୋଜଗାର ଯୋଜନା

୧୯୯୮ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରୋଜଗାର ଯୋଜନାର ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହା ବାର୍ଷିକପ୍ରମାଣ ସମୟରେ
 ଉପରୋକ୍ତ ଚିନ୍ତାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ବେତେବେଶ ବିକାଶକାରୀଙ୍କୁ ଭଲ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା	:	୫୩୫୫
ଭାରତ ପରିମାଣ	:	୫,୧୮୦.୦୨ ଲକ୍ଷ
ବେତେବେଶ ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା	:	୩୦୫ ଗୋଟି
ବେତେବେଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା	:	୨୩୮ ଲକ୍ଷ

ରାଜ୍ୟରେ ଜଳସେଚନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଗତି

ଓଡ଼ିଶା ମୋଟ ୬୬ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଚାଷଯୋଗ୍ୟ କମି ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ ୫୯ ଲକ୍ଷ ହେକ୍ଟର ଜମିକୁ ଜଳସେଚିତ କରାଯାଇପାରିବ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ବେଳକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଜଳସେଚନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଶାକ୍ରମିତ ପ୍ରଗତି ହୋଇନଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନ ଉଚ୍ଚିତ୍ତରାଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରଶାସନୀ ସହ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ବିଶ୍ୱାସନରେ ଥିବା ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ମଧ୍ୟମ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ କରିଆଇ ମାତ୍ର ୧,୭୬,୯୨୦ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରୁଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଜଳସେଚନର ବିକାଶ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନିର୍ମାଣ ଓ ଗ୍ୟାଲେରି ମଧ୍ୟମ ସେତ ପ୍ରକଳ୍ପର ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚବର୍ଷିକ ଯୋଜନା କାଳରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ୧,୧୭,୦୮୦ ହେକ୍ଟର ଜମିକୁ ଜଳସେଚିତ କରାଯାଇପାରିଛି । ମହାନଦୀ ତ୍ରିଭୋଜା ରୁମି-୨ ଉପକୂଳ ଓ ଗୁଣ୍ଡିଚା ମଧ୍ୟମ ସେତ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀର ଏ ଦିଗରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ । କଦୁଅ ପଞ୍ଚବର୍ଷିକ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ର ସୁଦ୍ଧା ଉପକୂଳ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇ ୩,୦୧,୬୨୦ ହେକ୍ଟର ଅଧିକ ଜମି ପାଇଁ ସେତ ସୁବିଧା କରାଯାଇଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର କରକାଳ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉପକୂଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ପାଇଁ ଥିବା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶିଷ୍ଟତା କରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜମିକୁ ସେତ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟିତ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରଠାରୁ ରାଜ୍ୟରେ ୨୫୬୪.୦୯ ଗୋଟି ଚଳା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇ ୧୦ ଗୋଟି ବୃହତ ଓ ୪୬ ଗୋଟି ମଧ୍ୟମ ସେତ ପ୍ରକଳ୍ପ କରିଆଇ ପ୍ରାୟ ୮,୯୬,୪୯୦ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ସେତ କ୍ଷମାତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରାୟ ସ୍ୱାଧୀନତା କାଳରେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ସରକାରୀ ୭୦୦ରୁ କୋଶରୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ

ହେଉନଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ଉପା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ କରିଆଇ ସେତ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇଦେବା ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଅଛି । ୧୯୪୭ରୁ ୧୯୯୭ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ୨୫୩୨ ଗୋଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ୧୪,୪୧୮ ଗୋଟି ଉପା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇ ଯଥାକ୍ରମେ ୪,୨୨,୭୯୬ ହେକ୍ଟର ଓ ୩,୧୪,୨୫୦ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ସେତ କ୍ଷମାତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଣ ପାରମ୍ପରିକ ପୁରୁ ଯଥା—ଚନ୍ଦ୍ରପୁର, ଜଳଅମଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ଇତ୍ୟାଦି କରିଆଇ ୬,୩୦,୦୦୦ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ସେତ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଟେସ୍ଟ ବିଶ୍ୱତ ୫୦ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମୁଦାୟ ୨୧,୬୩,୫୩୬ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ସେତ କାର୍ଯ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ।

ସେତ ସୁବିଧାର ସବୁପଯୋଗ ନିମିତ୍ତ କରକାଳର ଦ୍ୱାରା ୮୦,୪୧୮ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ର ନିଷ୍କାସନ ନାଚା ଓ ୩,୪୧,୯୭୫ ହେକ୍ଟର ଜମି ପାଇଁ ସେତ ନାଚା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ୯୪,୪୮୭ ଜଣ କୃଷକଙ୍କୁ ବୃକ୍ଷ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ଆଧୁନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ, ଜଳର ସୁପରିଚାଳନା ବିଷୟରେ ଜାରିତ ପ୍ରବାର କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟର ଚାଷଜମିକୁ ବନ୍ୟା ପ୍ରଳୋପରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ୧୫୮୮ ଡି.ମି. ବୃହତ ଆଡ଼ିବନ୍ଧ, ୨୦୮୪ ଡି.ମି. ମୁଖି ଆଡ଼ିବନ୍ଧ, ୧୬୧୮ ଡି.ମି. ଭୂଆଁ ବନ୍ଧର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ପ୍ରଣାଳୀ, କରକାଳୀ, ନଦୀବନ୍ଧ କରକାଳୀ ଓ ଆନିକଟ ନିର୍ମାଣ କରି ବନ୍ୟା ପ୍ରତିରୋଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରାଯାଇଛି ।

ଗୃହ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ସଫଳତା

ସହରାଞ୍ଚଳ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର ବିଚାର ପଥା ଦେଖାଯାଇ
 ଉପାଦେୟ ଓ ପରିଚାଳନା ଶକ୍ତିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ବାଣିଜ୍ୟ ଦୁରାଭରଣ,
 ସମସ୍ତ ପାଇଁ ବଳିଷ୍ଠ ଦୃଷ୍ଟିର ଯୋଜନା ମଧ୍ୟମରେ ଅଗ୍ନି ନିରୋଧକ
 ଆଶୁରାଞ୍ଚଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସୁସ୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ପରିଚାଳନା ଶିକ୍ଷିକ
 ଆଶିମୁଖ୍ୟ, ସହରାଞ୍ଚଳ ଦରିଦ୍ର ଲୋକମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଧାରଣ
 ମାନର ଉନ୍ନତି, ସ୍ଥାନୀୟ କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନିଯୋଗ
 ଏବଂ ସୌରାଞ୍ଚଳ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା
 ପୂରଣ ପାଇଁ ଗୁରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ନିୟମ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସଙ୍କଳ୍ପବଦ୍ଧ ।

[illegible]

୧୯୯୮-୯୯ ମସିହାରେ ଟ.୫୭.୬୮ ଟୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟକଳରେ କୁବଳେଶ୍ୱର, ଇଟେପ ଓ ଭାଇରବେରା ସହରମାନଙ୍କରେ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଭଲ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ କୁବଳେଶ୍ୱରର ଆଇରିଶିଆ ଓ ମାଟି ବାରିରେ ୯୮୩ ଟି ଗାଈଗୃହ ୪୭.୦୦ ଟୋଟି ଟଙ୍କାରେ ତିଆରି କରିବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ଅର୍ଥବ୍ଦ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଲେଖାନୁକୂଳ ବକେଟରେ ଟ.୧୮୨୪.୦୦ ଭଣ୍ଡ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲା । ଏହି ଅର୍ଥରେ କଟିକ ବୁଟାର ଯୋଜନା ଏବଂ ସମସ୍ତ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଯୋଜନାରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୩୦୭୮ ଏବଂ ୧୨୦୦୦ ଟି ଗାଈଗାଈ ଇତ୍ୟଦିତ ରେବେ ।

ପ୍ରୋଫେସରଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ଯୋଗଦେଇ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ନିମ୍ନ
ନେତୃତ୍ୱ ଗୋଷ୍ଠୀର ଯୋଜନା, ସହଯୋଗ ଦେଇ ପରିବେଶ
ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା, ସହଯୋଗ ନୌତିକ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ
ପ୍ରାଥମିକ ସାମଗ୍ରିକ ସହଯୋଗ ଦକ୍ଷିଣ ନିରାକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ଯୋଜନା ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଅଛି । ସହଯୋଗ ଦକ୍ଷିଣ

ଲୋକେ ଜୀବନର ମାତ୍ର ଦର୍ଶନ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିବା ଅନୁଭବ ପରିଷ୍କାର
ଦ୍ୱାରା ନିଜର ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପରିଚାଳନା ଆବିଷ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି ।

ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୃତ୍ତାନ୍ତର ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ଏକାଠି
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକରଣ କରାଯାଇ ଯୋଜନା ନାମରେ ଏକ ଦର୍ଶିତ
ନିୟୁତ୍ରିଭିତ ଯୋଜନା ୧.୧୭.୯୭ ଠାରୁ ବ୍ୟୟାବଳ
କରାଯାଇଛି । ଏହି ଯୋଜନା ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ସହରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
କରାଯାଇଛି ଓ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ବରାଦର ଶତକଡ଼ା ୭୫ରୁ ୯୫
କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅନୁଦାନ ଆକାଶରେ ଯୋଗାଇଛି । ସୌଜନ୍ୟ
ଆର୍ଥିକ ଦୂର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ମାଧ୍ୟମରେ ଆୟନିୟୁତ ଓ ଶ୍ରମଭିତ୍ତିକ ଜର୍ମିନିୟୁତ ଯୋଗାଇ ଦେବା
ଏହି ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା କରାଦେବା,
ଗେଣ୍ଡା ବିକାଶ, ନିମ୍ନରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଶିକ୍ଷା ଯୋଜନା, ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ
ଶିକ୍ଷା, ବୃଦ୍ଧ ଓ ପରିମଳ ସେବା, ଶିଶୁ ଓ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଇତ୍ୟାଦି ଏହି
ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ଶିକ୍ଷଣ । ଗତ ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ ୩୫
ପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଥିକ ଦୂର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକ ଏହି ଯୋଜନାରେ ଗ୍ରହଣ
କରି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆର୍ଥିକ କର ଯାଇଥିଲା । କଟକ ସହରର ବର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ
ପ୍ରତି ୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟେ ଯାହାରେ ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହା
ଠାରୁ ୫ ବର୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ କାଳ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଦରିଆପାଣି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ
(ODA) ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଅଛି । ଏହାପରେ ୧୯୯୯
୪୦୫୦୦ ବର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

[illegible]

ଚଳସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଲକ୍ଷନିୟମିତ ସଂସ୍ଥା ଓ ଓଡ଼ିଶା ଜଳଯୋଗାଣ ଓ ପ୍ରାଣିକ ସଂସ୍ଥା କ୍ରମବର୍ତ୍ତିତ୍ୱ ସହର ଥିବା ଜନସଂଖ୍ୟା ର ମୌଳିକ ଜଳଯୋଗାଣ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ମିଳିତ ଭାବେ ପ୍ରଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରୁ ଅଛନ୍ତି । ଇ ଇଂର ମୋଟ ୧୦୨ଟି ପୌରସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ୧୦୧ଟି ପୌରସଂସ୍ଥା ରେ ଜଳଯୋଗାଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ପୌରସଂସ୍ଥାର ସମସ୍ତ ଜଳସାଧାରଣକୁ ପାଇବୁ ପାନୀୟଜଳ ଯେ ଇ ଶିଶୁ ଉତ୍ତମ, ନବାବରଣ ଓ ଅନ୍ୟତ୍ର କରିବା ପାଇଁ ବୈଷ୍ଣବ ପ୍ରଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଅଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷ

ପାଇଁ ସହରାଞ୍ଚଳ ଜଳଯୋଗାଣ ପାଇଁ ୪୩୪୮ ୦ ୦୦ ଲକ୍ଷ ଟାଙ୍କି ଯୋଜନାରେ କ୍ୟାପିଟାଲ ହୋଇଥିଲା ।

୧୯୯୭-୯୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସମସ୍ତିତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ସହର ଉତ୍ତମ ଯୋଜନାରେ ଟାଙ୍କିର ଧରଣ ଯଥା: ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡା, ବରପାଲି, ଆନନ୍ଦପୁର ଓ ସୋର ସହରକୁ ଏହି ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱରେ ଆଗୋଟି ସହର ଯଥା: ପୁରୀ, ନାଗପୁର ଓ ଆନନ୍ଦପୁର ସହର ପାଇଁ ୩୮,୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ଗଣଶିକ୍ଷାର ବିକାଶ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ଓ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ସମେତ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନେତୃତ୍ୱ ଥିବା । ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂଖ୍ୟା ୪୭,୧୦୪, ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀ ବର୍ଗ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶାଳିଥିବା ଶିକ୍ଷକ ପଦବୀଗ୍ରହଣରେ ଅଗ୍ରତାରିକପ୍ରାୟ ମାସ୍ତ୍ରଙ୍କ ସାଥ ପ୍ରାଥମିକ ମାନଙ୍କୁ ନିୟୁତ ଦେବା ପାଇଁ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । କବାସତା ଯେ ଜନାରେ ନିୟୁତ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଚାକିରିର ସାମିତ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ପ୍ରାଥମିକ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଚାକିରି ସୁବିଧା ଓ ପ୍ରଶାସନିକ ସୁବିଧାକାରୀ ନିମନ୍ତେ କ୍ୟାବିନ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକଳ୍ପର କରାଯାଇଅଛି । ଉଚ୍ଚପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଶୈକ୍ଷକର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ପାନୀୟ ଜଳଯୋଗାଣ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କର ଉଦ୍ୟମ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି । “ବାରିବୁଦ୍ଧ ଚଥା ମେଧାବୃଦ୍ଧି” ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମ ସିକ ବୃଦ୍ଧିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବର୍ତ୍ତମାନ ୮ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ ଆନନ୍ଦପୁର ଉତ୍ତମ ଏକେଡ଼ି ସହରରେ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଯୋଜନାରେ

ଆଉ ୧୪ଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପ ସମସ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପ ଚଳିଛି ।

ଏହି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ମୁଦ୍ରଣାଳୟ ପ୍ରାୟ ୧କୋଟି ୫୫ଲକ୍ଷ ପୁସ୍ତକ ଛପାଇ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରେ ଥିବା ଓଡ଼ିଆ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରଥମରୂପେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞାନମୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ହାଇସ୍କୁଲ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ପରୀକ୍ଷା ପରୀକ୍ଷାକଳାରେ (Multiple Set) ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ପ୍ରଚଳନ କରାଯିବା ସହିତ ପରୀକ୍ଷା ଛାତ୍ର ମୁଲ୍ୟାୟନ ନିମନ୍ତେ ଡିସିଜି* ସେକ୍ସରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ସରକାର ୧୧ଟି ନୂତନ ଶିକ୍ଷା ଜିଲ୍ଲା ଓ ୨କୋଟି ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ନିଗାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ ଆଉ ଚାରିକୋଟି ନୂତନ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷକ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (D.I.E.T) ଖୋଲିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି । ୨୦୦୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା “ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା” କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ନିମନ୍ତେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାକ୍ଷରତା ଅଭିଯାନ ମୁଖ୍ୟତଃ ୧୫-୩୫ ବର୍ଷର ପିଠାବର୍ଗ ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଅଛି ।

ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଖାଉଟିମାନଙ୍କ ଦୁରନ୍ତା ନିମିତ୍ତ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତାବ ଖାଉଟି ସୁରକ୍ଷା ଆଇନ ୧୯୮୬ କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଖାଉଟି ସୁରକ୍ଷା ନିୟମାବଳୀ ୧୯୮୬ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି ।

ଉପଆଇନରେ ଖାଉଟିମାନଙ୍କ ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନ ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନମତେ ଦୁଇଗୋଟି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

(୧) ଖାଉଟିମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରିବା

(୨) ସେମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗର ବିଚାର ଓ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶୁଣି ପୁରଣ ବା ଆଇନ ସମ୍ମତ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

ଏହି ଆଇନ ଖାଉଟିମାନଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ଦେବା ଓ ସମାଜରେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଶୋଷଣ ବିହୀନ ସମାଜ ଗଠନ ତଥା ସମାଜରେ ସ୍ଥଗିତ ଆଶିଷ ପାଇଁ ରହିଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀ ଖାଉଟିଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରର ନିୟମାମାନଙ୍କରେ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ରାଜସରକାରୀଠାରେ ଯୋଗ୍ୟ ବାବଦଗୋଟି ଜିଲ୍ଲା ଖାଉଟି ମଞ୍ଚ ଏବଂ ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ କଟକଠାରେ ଏକ ଖାଉଟି ଆୟୋଗ ଗଠନ କରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଛନ୍ତି ।

ଅଭିଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଖାଉଟିଙ୍କୁ କୌଣସି କୋର୍ଟ ଫି ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ ।

ଖାଉଟି ତାର ଆପଣି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପଠାଇପାରୁଛନ୍ତି । ଆପଣିସୂଚିତର ବିଚାର ମାମଲା ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ବିଶେଷ ଚକ୍ର ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୫୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୯୮ ସୁଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲା ଫୋରମ ଓ ରାଜ୍ୟ ଆୟୋଗରେ ନିମ୍ନମତେ ମୋ.କଦମା/ ଅପିଲମାନ ଦାଖଲ ହୋଇ ଫାଉଣ୍ଡ କରିଯାଇଅଛି ।

(କ)	ଜିଲ୍ଲା ଫୋରମ	ମୋ.କଦମା ସଂଖ୍ୟା	ଫାଉଣ୍ଡ ମୋ.କଦମା ସଂଖ୍ୟା
	ମାଲଗୋଟି ଫୋରମରେ	୨୯,୪୮୩	୨୫୨୬୦
	ରାଜ୍ୟ ଆୟୋଗ (ମୋ.କଦମା)	୧୬୭୭	୧୩୧୭
	(ଅପିଲ)	୪୩୩୮	୧୮୩୪

ରାଜ୍ୟରେ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ସବୁପଯୋଗ

ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ । ଉତ୍ତମା ଚଣା ଖଣିଜ ଲିଭିବ ଶିଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଚଳେଇଥିବା ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ସହାନ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅତୀତରେ ଚିଲିକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟାପକ ଖନନ ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ଆରାମା ବର୍ଷ ମାତ୍ରରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ଷେପ ଅଧିକ ଚିଲିକ ରାଜ୍ୟରେ ଲାଗି ରହିବ ।

ରାଜ୍ୟର ଉତ୍ତମ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଓ ଉଦ୍ଧାରଣ ସହଜସାଧ୍ୟ କରିବାକୁ ଓ ଏହାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶେତ୍ରରେ ଖଣିଜ ଲିଭିବ ଶିଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ପୁରୁଷ ବିକାଶୋପ ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜକର୍ମ ନିୟୁତ ଦୁଇଗୋଟି ଉପକ୍ରମ କରିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପକ୍ରମ, ଆଧୁନିକିକରଣ ଓ ଶାନ୍ତିପ୍ରସ୍ତୁତ କର୍ମେତ ଅନେକ ଦୃଢ଼ ଶିଳ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଏହିସବୁ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ନିଜସ୍ଵ ଖଣି (captive mine) ସଂଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉପଯୁକ୍ତ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଉପକ୍ରମକୁ ସାମାନ୍ୟ କରିବା ରହି ଆବଶ୍ୟକ ଶିଳିଭୂମି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଥିବା ବହୁ ମୂଲ୍ୟ ରଖି ପଥର, ସୁନା ଓ ହାତର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଓ ଉଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ ଉଦ୍ୟୋଗର ଅତି ପ୍ରୟୋଗ ସହଜସାଧ୍ୟ ଓ ଉପାଦିତ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଉପକ୍ରମ ନୀତି ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଖଣି ରାଜସ୍ଵର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ୧୯୯୭-୯୮ ଅର୍ଥବର୍ଷରେ ଆଦାନ ହୋଇଥିବା ଖଣି ରାଜସ୍ଵ ୩୧୭.୧୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିବାବେଳେ ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ୩୪୯.୦୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଛି ।

ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଗତି

ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ଏକ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ରାଜ୍ୟ । ରାଜ୍ୟର ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ୧୪୦୦ ମେଗା ଟ୍ରାଟ୍ ଆର୍ ପ୍ରତି ସନ୍ଦେହରାହୀନ ୧୫୦୦ ମେଗାଓର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଅଛି । ଗାନ୍ଧୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ଯୋଜନାଦ୍ୱାରା ପାର୍ଶ୍ୱ ଡାହାଣ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୪୨୦ ମେଗାଓର ଓ କେନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟୁତ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୨୦୦ ମେଗାଓର ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧିର ପାର୍ଶ୍ୱ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ଉପସ୍ଥିତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ସଂପ୍ରଦାୟ ଓ ସଂସ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ଶକ୍ତି ସଂସ୍ଥାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ଅଗ୍ରଣୀ । ରାଜ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଓ ଓଡ଼ିଶା ଛଦ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇ ତାହାର ଓ ଛଦ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ନିଗମ କେବଳ ଶକ୍ତି ପରିବହନ ଓ ବଣ୍ଟନ ସାମ୍ବିତରେ ରହିଛି । ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଚିହ୍ନ ଗଣ ତଥା ରାଜସ୍ୱେତ୍ସ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରାୟୋଗ ମାମଲେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ ୧.୮.୯୮ ଚାରିଆଡ଼ାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଅଛି ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରବରାଜ ଓ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପୁରସ୍କ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଅଛି । ଗତ ୨୨.୨.୯୮ ଚାରିଆଡ଼ାରୁ ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ ପୁନର୍ଗଠନ ରାଜ୍ୟରେ ସମଗ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଧାରା କରାଯାଇ ଧରୋଟି ସହାୟକ

କମ୍ପାନୀ ଉପରେ ଏହି ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯିବାକୁ ଶିଳ୍ପ କରାଯାଇଛି । ଏହି ସଂସ୍ଥା ମାନବର ଶକ୍ତିକରଣ ୫୧ ଭାଗ ଅଂଶଧନ ଏକ ମୂଳ, ମୁଖ ଓ କାନ୍ଥଟିକ ଟେଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାହୃତ ହେବ । ଉତ୍ତୋଳ କମ୍ପାନୀମାନେ ଆସନ୍ତା ୧.୪.୯୯ ଚାରିଆଡ଼ାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ନକ୍ଷା ରହିଛି । ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମର ଶକ୍ତିକରଣ ୪୯ ଅଂଶଧନ ଏକ ମୂଳ ଆକାରାଭାସୀ ଟେଣ୍ଡର ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟକୁ ୬୦୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ ହେବାକୁ ଯାଇଛି । ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଥମ ଅଟେ ।

ସ୍ତ୍ରୀ ନିଗମର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସରବରାଜ ଓ ବଣ୍ଟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ଓ ଟି ଏଫ୍.ଆର୍.ଟି ସାମ୍ବିତ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିଛନ୍ତି । ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାପ ୪୨୦ ନିୟୁତ ଡଲାର ଓ ଟି ଏଫ୍.ଆର୍.ଟି ୬୪ ୫ ନିୟୁତ ପାଉଣ୍ଡ ମଜୁର କରିଛନ୍ତି ।

ନବନ ଯୋଜନା ନବର ପରିଷଦ ପ୍ରି ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧ । ୧୯୯୯-୨୦୦୦ ବର୍ଷରେ ପାଇମାରିନ ଉପ ମାଧ୍ୟମରେ ୨୦୦୦ ଗ୍ରାମକୁ ଓ ଅଣପାଇମାରିନ ଉପରୁ ୨୦୦୦ ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ କରାଯିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି ।

□□□

ଶ୍ରମ ବିଭାଗର ସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ରାଜ୍ୟରେ ୨ ୧୫ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୧୯୯୮ ୯୯ରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ମଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ୧୭ଟି ଜାତୀୟ ଶ୍ରମିକ ଯୋଜନାରେ ୪୨୮ଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରମିକ ସୁରକ୍ଷା ଖୋଲାଯାଇ ୨୭,୨୭୪ ଜଣ ପିଲାଙ୍କର ନାମ ଲେଖାଯାଇଛି ।

ଶ୍ରମ ପରିଚାଳନା ତଥା ଶ୍ରମିକ କଲ୍ୟାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶାନ୍ତି ଶୃଙ୍ଖଳ ରକ୍ଷା କରାଯାଇଛି । ଚିଟିବର୍ଷ ଭାରତବେଳାଠାରେ ୫୦ ଶ୍ରମୀ, ବିଶ୍ୱ ଏବଂ ଆଧୁନିକ ରାଜ୍ୟବାସୀ ଯେ ଜଣା ଉପପାତ୍ତ କରୁଛନ୍ତି ବିଭାଗ ଖୋଲାଯାଇଛି ଏବଂ ୭୫ ୫୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଚୌଦ୍ୱାର ଠାରେ ସୁରା ୧୦୦ ଶ୍ରମୀ ବିଶ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ବାମା ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରାପାତ୍ରର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଜଗତି ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ସମ୍ପାଦନ ହୋଇଛି ।

ଅର୍ଥନୀତି ଓ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

କୃଷି ପରିସଂଖ୍ୟାନ:

(କ) ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଗୋଦେଇ ଧାନର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ, ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ମୋଟ ଉତ୍ପାଦନ ପୂର୍ବଭାବ ଅବକଳ ବୃଦ୍ଧିର କରାଯାଇଛି ଓ ଶାରଦ ଧାନ ପାଇଁ ଅବକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି ।

(ଖ) ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷର ଗୋଦେଇ ଉତ୍ପାଦନ ମିଶିଥିବା ପପୁ-ଏ.ଏସ୍. ୨.୦ ଶୋଷ ଶସ୍ୟ ପରାକ୍ଷା ୫୦ଟି ଏବଂ ଏ.ଏସ୍. ୨.୦ ଧାନ ଶସ୍ୟ ପରାକ୍ଷା ୨୦୦ ଟିର ତନୁ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କାର୍ଯ୍ୟ ନମୁନା ସଂସ୍ଥା, ପରିବାରକାଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରୋକ୍ସ କରାଯାଇଅଛି ।

(ଗ) ୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଶାରଦା କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଅଛି ।

(ଘ) କୃଷି ଶ୍ରମ ମହତ୍ତା ଓ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନରେ ନିୟୋଜିତ କେତେକ ପ୍ରକାର ତଥ୍ୟ, ସମସ୍ତ ୮୯ ଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମାଣିଷ ବିଭାଗର ଏକତ୍ରିକୃତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ମାତ୍ର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ଉଚିତ ସରକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

ଭାଜ୍ୟ ଆୟ

ବିଭାଜ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଅଧୀନର ଗ୍ୟାସ୍- ଉଦ୍ୟୋଗର ଭାଜ୍ୟ ପରିଚାଳନା ଉତ୍ପାଦନ ୧୯୯୫-୯୬, ୧୯୯୬-୯୭ ଏବଂ ୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅଭିଯାନ ଓ ଶାସ୍ତ୍ର ଅବକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ

ମୂଲ୍ୟ ବିଭାଗରୁ ପ୍ରେମାଣିତ ମୂଲ୍ୟ ପତ୍ରିକା ୧୯୯୮ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ଓ ଅକ୍ଟୋବର ମାସର ସାମାଜିକ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ମାଣିଷ ପତ୍ରିକାର ପ୍ରକାଶନ କରାଯାଇଅଛି ।

ପୁଣି ଗଠନ

୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ତଥ୍ୟ ଓ ଶିଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟରେ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗର ଶାସ୍ତ୍ର ଅବକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସାମାଜିକରୁ ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିବିଧାନ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

କମ୍ପ୍ୟୁଟର

- (କ) ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରାଯାଇଛି ।
- (ଈ) ପର୍ଯ୍ୟ-୫ (ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ)ର ଅବକଳ ୧୧ ଟି ଡିଭିଜନ ।
- (୨) ୧୯୯୮-୯୯ ମସିହାର ପର୍ଯ୍ୟ-୫ (କ୍ଷେତ୍ରଫଳ) ଗୋଦେଇ ଉତ୍ପାଦନ ୭ଟି ଡିଭିଜନ ।
- (୩) ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାର ପର୍ଯ୍ୟ-୫ (ସହଜାତ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ) ଗୋଦେଇ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ରୁଚିତ ।
- (୪) ଜାତୀୟ ନମୁନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ୫୨ ତମ ବସ୍ତୁ ଅନୁସୂଚୀ-୧.୦ (ସହଜାତ) ର ଅନୁସୂଚୀ ଓ ପୁରା ଡିଭିଜନ ।

(ଖ) (୧) ୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାର ପର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ-୩ (ପ୍ରା. ଉତ୍ପାଦନ)ର ସମସ୍ତ ବିଭାଗ ତଥ୍ୟ ତନୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଅଛି ।

(୨) ଜାତୀୟ ନମୁନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ୫୯ ତମ ଅନୁସୂଚୀ ୧.୨ର ପୁରା, ବ୍ୟବହାର, ଉଚିତ ମ ଓ କେତେକ ଡିଭିଜନ ତଥ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଥରେ ।

(୩) ଜାତୀୟ ନମୁନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ୫୨ ତମ ବସ୍ତୁ ଅନୁସୂଚୀ ୨୪.୦ର ତଥ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟର ସଂଗତି ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ।

(୪) ୧୯୯୯ ମସିହାର ଡିସ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ ଆର୍ ଏ ଇ.ସି ଡି.ସି. ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଗୃହ ବ୍ୟବସ୍ଥାବିଭାଗ

ଭାଜ୍ୟର ୪ଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଉପରେ ଓ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମହତ୍ତାର ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଓ ଶ୍ରମମାଣିତ ବିବରଣୀ ବିବେଚନା-୮୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶେଷ ହୋଇଅଛି ।

ସାର୍ବଜନୀନ ବିଭାଗ

ଓଡ଼ିଶା ବଚେଟ ୧୯୯୭-୯୯ ଆର୍.ଇ. କର୍ମର ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ବୃଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସବକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ପ୍ରଶାସନ

ଡିପ୍ୟୁଟି ଡିପ୍ୟୁଟି କମିଶନରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ୧୯୯୭ର ୩୦ଟି ଡିଭିଜନ୍ ପାଇଁ ୪ଟି ସଭା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ୩୦୨ ଗଣ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ୬୫୮୦ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ କୋଷାଗାରରେ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

ଜାତୀୟ ନମୁନା ସର୍ବେକ୍ଷଣ

୪୫ତମ ପରିବ୍ରଜା, ଅନୁସୂଚୀ ୨ ଓ ୨ର ତଥ୍ୟକୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଗଣ ସଂଖ୍ୟା ଅଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଓ ସ୍ଵାଧୀନ ବ୍ୟବସାୟିକ ଉଦ୍ୟୋଗ ଉପରେ ତିନି ପ୍ରସ୍ତୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ନର୍ମାତା ଗଣନା

ତତ୍ତ୍ଵାବଳୀ ଗଣନା ଓ ତତ୍ତ୍ଵାବଳୀ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ଅର୍ଥନୀତି ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ଅର୍ଥନୀତି ସର୍ବେକ୍ଷଣ ୧୯୯୮-୯୯ ଭିତରେ ୧୪ଟି ସାମଗ୍ରୀ ତିନି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ତଥ୍ୟ ଗଣନା କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ଆର୍ଥିକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ସମସ୍ତ ବିନିଯୋଗ ସର୍ବେକ୍ଷଣର କ୍ଷେତ୍ର ସର୍ବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ସୂଚୀପତ୍ର

୪ର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସୂଚୀ କ୍ଷେତ୍ର ସର୍ବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟର ୧୧୧ ଗୋଟି ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତରେ ଥିବା ୧୩୨୭ ଟି ଗ୍ରାମରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି ।

ବାର୍ଷିକ ଶିଳ୍ପ ସର୍ବେକ୍ଷଣ

ବାର୍ଷିକ ଶିଳ୍ପ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ତଥ୍ୟ ଦେଇଥିବା ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କରୁ ତଥ୍ୟ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି ।

ଅର୍ଥନୀତି ଗଣନା

୪ର୍ଥ ଅର୍ଥନୀତି ଗଣନାରେ ପୁରଣ ହୋଇଥିବା ଅନୁସୂଚୀ-ରୁଚିକର ଚଳଣି କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

୩୩୩

ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଓ ହୋମିଓପ୍ୟାଥି ଚିକିତ୍ସାର ପ୍ରସାର

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ସର୍ବମୋଟ ସୁଦ୍ଧା ୫୧୯ଟି ଆୟୁର୍ବେଦିକ, ୪୭୦ଟି ହୋମିଓପ୍ୟାଥିକ ଓ ୯୮ଟି ଯୁନାଣି ଚିକିତ୍ସାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେବା ନିମନ୍ତେ, ରାଜ୍ୟର ଆଦିବାସୀ ଉପଯୋଗନୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ୧୭୭ଟି ଆୟୁର୍ବେଦିକ ୧୪୭ଟି ହୋମିଓପ୍ୟାଥିକ ଓ ଚୋଟିଏ ଯୁନାଣି ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୧୯୯୧-୯୨ ମସିହାରୁ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ଶାନ୍ତିପାଳେ ଏକ ଚେତନା ଔଷଧୀୟ ଉଦ୍ୟାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ।

୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟରେ ୧୮ଟି ନୂତନ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଏବଂ ୧୮ଟି ନୂତନ ହୋମିଓପ୍ୟାଥିକ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆର୍ଥିକ କଷ୍ଟକ୍ଷେତ୍ର ହେତୁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଚଳେଇରେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ଅବରୂପ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଓ ହୋମିଓପ୍ୟାଥିକ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ

ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୫ଟି କୋଷା-ର୍ଥ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ନବନିର୍ମିତ ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା କାଳରେ ରାଜ୍ୟରେ ୧,୦୦୦ ନୂତନ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଓ ୧,୦୦୦ ହୋମିଓପ୍ୟାଥିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଖୋଲାଯିବ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକରୁ ବାର୍ଷିକ ୧୮ଟି କୋଷା-ର୍ଥ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଓ ହୋମିଓପ୍ୟାଥିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଆଦିକ ସା ଉପଯୋଗନୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଖୋଲାଯିବାର ବ୍ୟୟ ରହିଛି ।

ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ଗର୍ଭରତ୍ନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଚିକିତ୍ସା ସମନ୍ଵୟ ଔଷଧୀୟ ବୃକ୍ଷ ଉପରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାଗି ଏକ ଔଷଧୀୟ ବୃକ୍ଷୋପକ୍ଷ ଯୋଜନା ସରକାରଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ୧୯୯୫ ମସିହାରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୯୫-୯୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ଯୋଜନା ପାଇଁ ଚିକିତ୍ସା ଚଳା ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ ଓ ଯେନ୍‌ସନ୍‌ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗର ସାଧାରଣ

ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ ପଦ୍ଧତି:

(୧) ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ ଓ ଯେନ୍‌ସନ୍‌ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗରେ ୧୩,୯୧୫ ଟି ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସେଥିରୁ କିଛି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ସମର୍ଥନ ପାଇଁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

(୨) ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୁର୍ଗତିନିବାରଣ ପ୍ରକଳ୍ପରୁ ଏହି ବିଭାଗର ୪୮ ଟି ଏ ସଂପର୍କରେ ମାମଲା ହସ୍ତଗତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସେଥିରୁ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

(୩) ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଟିଭିଆକମିଶନର ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ୨୪,୭୯୦ ସଂଖ୍ୟକ ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗପତ୍ର ହସ୍ତଗତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ୨୪,୨୫୫ ସଂଖ୍ୟକ ଅଭିଯୋଗପତ୍ର ପଦ୍ଧତି କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ୧୯୯୭-୯୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଟିଭିଆକମିଶନର ଅଭିଯୋଗରେ ୨,୧୧୩ ଟି ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ର ମଧ୍ୟରୁ ୩,୩୪୨ଟି ପଦ୍ଧତି କରାଯାଇଅଛି ।

(୪) କୁଲାଇ ୧୯୯୮ରୁ ଟିଭିଆକମିଶନର ଦ୍ଵାରା ସେମାନଙ୍କ ଟିଭିଆକମିଶନର ନିକଟରେ ନୂତନ କରି କନ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଅଛି । ଏହା ପରେ ଯେକେମାନେ ନିଜର ଦ୍ଵାରକେଶରେ ସରକାରୀ ସେବା ପାଇବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ କୁଲାଇ ୩୨ଟି କନ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ

୧୫,୮୭୪ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ କନ ସମ୍ପର୍କରେ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି ।

ପୁରାତନ ଯେନ୍‌ସନ୍‌ ମାମଲାର ପଦ୍ଧତି

(୧) ୩,୩୯୮ ଟି ଯେନ୍‌ସନ୍‌ ଓ ଶୁଭ୍ରତ ନିପାତନ ସମ୍ପର୍କରେ ବରଖାସ୍ତ ଏହି ବିଭାଗରେ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୧,୯୫୮ ଟି ମାମଲା ପ୍ରକାଶ ପାଞ୍ଚମରେ ପଦ୍ଧତି କରାଯାଇପାରିଛି ।

(୩) ଏହା ଯେନ୍‌ସନ୍‌ ଅବଲମ୍ବିତ କିଛି ସଦନ ମହିଳା ଓ ରାଜ୍ୟ ସଦନ ମହିଳାମାନଙ୍କ କରାଯାଇ ୪,୭୩୯ଟି ଯେନ୍‌ସନ୍‌ ମାମଲା ବିଭାଗକୁ ଲେଇ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୩,୪୧୧ଟି ପଦ୍ଧତି ହୋଇପାରିଅଛି ।

(୪) ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ୫୨,୩୦୮ ଜଣ ଅବଲମ୍ବିତ କର୍ମଚାରୀ ଯେନ୍‌ସନ୍‌ ପାତନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୫୧,୯୦୦ ଜଣ ଯେନ୍‌ସନ୍‌ ପାଇପାରିଛନ୍ତି ।

ଲୋକପାଳ ଓ ଲୋକାୟୁକ୍ତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ

ଓଡ଼ିଶା ଲୋକପାଳ ଓ ଲୋକାୟୁକ୍ତ ଆଇନ ୧୯୯୫ ମସିହା ଅନୁସାରେ ମଧ୍ୟରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଅଛି । ଅବଲମ୍ବିତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଶ୍ରାବ୍ଧ ବୃଦ୍ଧ ପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର ତା ୧୭.୨.୯୭ରେ ଓଡ଼ିଶା ଲୋକପାଳ ଭାବେ ଶପଥ ଗ୍ରହଣ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଲୋକପାଳ କାଠଡ଼ି ଡେପୁଟି ଚାଉପାଇଁ ଯାତକୁ ନେଇଛନ୍ତି

ଗ୍ରାମ୍ୟ ପରିମଳ

● ଶ୍ରୀ ନିରଞ୍ଜନ ସେଠୀ

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ପରିମଳ ବ୍ୟବସାୟ ସାଂପ୍ରତିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବୃନ୍ଦାବନ ଅପରାହଣ୍ୟ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ପ୍ରଚ୍ଛଦ ବନସଂଖ୍ୟା କୃଷି ଓ ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଉପାୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମାଜ ଗଠନରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସ୍ୱଳ୍ପ ନଗ୍ନତା ଏଣେତେଣେ ଅଳିଆ ଆବଳୀର ପିଙ୍ଗିଆ ଏବଂ ଏପି ସେପି ନବଦଳର ଭଳି ଗ୍ରାମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋବିନ୍ଦାନେ ଯେ କେବଳ ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିରାହାରୀ, ପରନ୍ତୁ ବିଭିନ୍ନ ମହାଶୟର କାରଣ ବିଷୟରେ । ତେଣୁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ପରିମଳ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତି ପଦ୍ମବାନ ଶେଷ ସର୍ବୋତ୍ତମ ନିଷ୍ପତ୍ତି ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀରେ ଗାଧୋଇବା, ବାହାରିବା, ଚାନ୍ଦିପାଣି, ଗାଧ ଲେଉଟି ଧୋଇବା, ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ବେଢ଼ା ଲୁହାରିବା ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପୁଣି ଏହିପରି ଶୁଦ୍ଧି ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ଲାଗିଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ମହାମାରୀ ଭଳି ରୋଗ ବ୍ୟାପିବା ସମସ୍ୟା କମିଯାଏ । ଶୁଦ୍ଧ ଗୋବିନ୍ଦ ଉତ୍ପାଦି ଆବଶ୍ୟକ ଏଣେତେଣେ ପକାଇ ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କରାଯାଏ । ଶୁଦ୍ଧ ଗୋବିନ୍ଦ ଉତ୍ପାଦି ମଧ୍ୟ, ମାଛମାଛର ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଥାଏ । ସବୁବିଧାର ଆବାସ ଯେ ଏହାର ମୂଳ କାରଣ, ଏଥିରେ ଦୂରତା ହେବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ବିଶେଷ ଶାନ୍ତିର ସେବାରେ ଲାଗି ଶାନ୍ତିର ପରିବେଶ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ । ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିବାରଣରେ ଲାଗିପଡ଼ିଥାଏ ଏହାର କୁପରିଣାମ ସମାଜରେ ବିଶେଷ ପରିଣତିର ହେବା ହିଁ ହେବ ।

ସବୁକାରୀ କର ଏହି ବିଷୟରେ ପଥ-ଦାୟ ଉଦ୍ୟମ କରି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବିକାଶରେ ପରିମଳ ଉପାୟକୁ ଚାହାର ଦୃଷ୍ଟି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ ସମାଧାନ ଦାୟିତ୍ୱ କରିବ, ଯିଏ ନିଜସ୍ୱାଧୀନତା ସହଯୋଗ ଦାୟିତ୍ୱ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥାଏ । ମାତ୍ର ସମୟ ସମୟେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ସବୁବିଧାର ଅଭାବରୁ ଅନେକ ସମସ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରାୟତଃ ଶୁଦ୍ଧ ଗୋବିନ୍ଦ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ପରିମଳ ଉପାୟରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବିକାଶ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଉଠିଥିବା ସ୍ୱଳ୍ପରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋବିନ୍ଦାନେ ଚାହାର ଚାହାର ନିଜସ୍ୱାଧୀନତା ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅବସର ନଥିବାରୁ ପୁଣି ଉପାୟର, ପୋଖରୀ କୂଡ଼ା, ଗାଧପଡ଼ିଆ, ଏପରିକି ଚଳପ୍ରଚଳ କୁଣ୍ଡଳୀ ଗୋବିନ୍ଦାନେ ମହତ୍ୟା କରି ବାହାର ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କୁଣ୍ଡଳୀ । ଏପରି ଉପାଦାନ କାରଣ ସବୁବିଧାର ଅଭାବ, ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ହେବ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବିକାଶ ପଥରୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପରିମଳ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମାଧ୍ୟମରେ ୧୯୯୧-୯୨ ଠାରୁ ୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୫୦,୫୨୭ ଟି ପରିବେଶ ପରିଷ୍କାର, ୫୫୪ ଟି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପାଠଶାଳା, ୨୪୫ ଟି ମହିଳା ଶ୍ରମିକ, ୩୮ ଟି ସ୍ୱଳ୍ପ ଶ୍ରମିକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶାନ୍ତିରାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୧୭୭୯ ଶ୍ରମିକର ଉଦ୍ଧାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ।

୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିମଳ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମହୋତ୍ସବର ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦିକାରଣ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ୯୭-୯୮ ର ଶେଷାଂଶରୁ ଟିକି ପରିଷ୍କାରମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇଅଛି ଏବଂ ଏକାକର ୩୫୭,୭୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅନୁଦାନ ସେବାନିକଠାରେ ଡେବୁରାଗା ୧୯୯୮ ରେ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସାମାନ୍ୟତା ତଳେ ଥିବା ଗୋବିନ୍ଦାନଙ୍କ ପାଇଁ କେବଳ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୯,୪୨୧ ଟି ପରିବେଶ ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୩୧ ଟି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶ୍ରମିକର ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଉଦ୍ଧାର ଯୋଜନା ବ୍ୟବସାୟରେ ୨ ୦୦ ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅନୁଦାନରୁ ୨,୦୦ ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାୟ ୮୨,୦୦୦ ଟି ପରିବେଶ ପରିଷ୍କାର, ୨୪୦ ଟି ମହିଳା ଶ୍ରମିକ ଏବଂ ନିଷ୍ଠାସନ ନାଟ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ବୃନ୍ଦାବନର ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବେଶ ପରିଷ୍କାର ନିମନ୍ତେ ପରିବେଶ ପରିଷ୍କାର ଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଇ ପ୍ରାୟ ୧ ୦୦୦ ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ କରି ୨,୪୦୦ ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ଶ୍ରମିକର ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣର ଶ୍ରମିକର ୮୦ ଲକ୍ଷ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବେଶ ପରିଷ୍କାର ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଧାର ଦାୟିତ୍ୱ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରୁ ପରିବେଶ ପରିଷ୍କାର ସଂଖ୍ୟା କୃଷି ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଗତିର ଗୋବିନ୍ଦାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ କେବଳ ଏକ ଭଳି ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ୱଳ୍ପ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପରିଷ୍କାର ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ନିଶ୍ଚୟ ନିଅ ଯାଉଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକର ଡକ ୫୫୦ ୦୦ ଟଙ୍କା ଆର୍ଥିକ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଛା ୩୦୦ ୦୦ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଛି ।

ଏବେ ବ୍ୟବସାୟ ବିକାଶର ଓ ଉତ୍ପାଦନ ବିକାଶ ଚଳପ୍ରଚଳ ଉଚ୍ଚପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଚାନ୍ଦିରାମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ

ଓଡ଼ିଶାରେ ପଞ୍ଚାୟାତରାଜର ଉତ୍ପତ୍ତି

● ଶ୍ରୀ ବଳିଦାନର ପ୍ରଧାନ

ଉପକ୍ରମ :- ଭାରତ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମ ସମୂହ ଦେଶ । ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ୨୦ ଭାଗ ଭୋଜ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କରେ ବ୍ୟବସାୟ ଘଟାନ୍ତି । ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ଚିତ୍ତ ଉପାସାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଗାଁ ଗାଁରେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତର ମୁହୂର୍ତ୍ତା ସାପନ କରିଥିଲେ । ପଞ୍ଚାୟତ ସେବାରେ କରତବର୍ତ୍ତନ କଲେବଳ ପ୍ରଶାସନ ଏକ ନିମ୍ନସ୍ତରର ଏକକ ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ଜାତୀୟ କୃଷିପ୍ରବୃଦ୍ଧ ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରଭୃତି ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଯଥା ଶିଘ୍ର ସୁଖ, ସମବାୟ ଓ କୃଷି ବିଭାଗରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ (ଅର୍ଥାତ୍ ଶାମତା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତଶାମତା ଓ ପ୍ରଶାସନିକ ଶାମତା) ସମ୍ପାଦନେଇ ପାରିବ ।

ଉତ୍ତର - ସ୍ୱାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ

୧ ବିଭିନ୍ନ ପୁରାଣରେ ପଞ୍ଚାୟତ ଗତରେ ଗୁରୁତ୍ବ ଅ ଲୋପ
ଲକ୍ଷ୍ୟାବଳୀ । ପଥା - ଗର୍ଭବେଦରେ ପଞ୍ଚାୟତ ଶେଷାନ୍ତ ପ୍ରାଣୀର
ପ୍ରସବର ଏକକ ସେ ସମୟରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମ
ଲକ୍ଷ୍ୟାବଳୀ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରାମୀଣ କୁଳାପାତ୍ରଙ୍କୁ
ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ ।
ପରାସମିତିରେ ଗ୍ରାମର ସମସ୍ତା ବିଷୟରେ ଅ ଲୋପ
ଲକ୍ଷ୍ୟାବଳୀ । ଗର୍ଭବେଦରେ ଏହି ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରାମସେବକରେ ସ୍ଥାପନ
କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧. କରୁ ପୁରୁଣା :- ଏହି ପୁରୁଣାରେ ସାମାଜିକ ପ୍ରଣା,
ସାମାଜିକ ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି, ସଂସ୍କାର, କାଳ, ଉପକାର
ସମସ୍ତ କେଉଁ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧. ରାମାୟଣ ଓ ମହାଭାରତ :- ଏଥିରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚିନ୍ତାଧାରା
 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରକଟ ହୋଇଥିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ପଣ୍ଡାବ ଦୁଷ୍ଟାଙ୍କୁ ନେଇ
 ଏହି ଗପଟି ଘୋଷିତ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଅଶ୍ୱତ୍ଥାମା ଇତ୍ୟାଦି ଆତ୍ମୀୟ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଗୁଣଧର ଲୋକଙ୍କୁ ଗୁଣିଥିଲେ । ତତ୍ପରେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଗୁଣଧର ଲୋକଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱିନୀ, ଶ୍ରାବଣ ଓ ଅଶ୍ୱିନ ଚିନ୍ତାଧାରା
 ଗୁଣିଥିଲେ । ଏହାକୁ ସୁପରିଚିତ କରା ଗଲା । ପାର୍ଶ୍ୱ
 ମୁଖ୍ୟାଳୟରେ ଏହି ପରିଷଦ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ।
 ଗୋପାଳଙ୍କୁ ବର୍ଷ ପ୍ରତି ଯେ ଗୋପ ନାମକ ଏକ ସର୍ବେତ୍ତ
 ପ୍ରଦାନ କରା ଗଲା ଗୁଣିଥିଲା । ତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ୫୦୦ ୨୫୦
 ପରିଷଦ ଗଠନ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିଲା ।

୪. ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଜାତକ ଗ୍ରନ୍ଥ :- ଏଥିରେ ଜିଣ୍ଡା ପଞ୍ଚି ଦେ
ଖାଯିବ ଗୁଣୋପାୟ ଗର୍ବୋକ୍ତ ପଥକାରା ବେଗଛନ୍ତି ପ୍ରାମଦ

ମୁଖ୍ୟ : ପ୍ରାନ୍ତର ଉତ୍ତରା ନିର୍ବାଣ ଓ ମରମତି, ବକରପାଠ, ପୋଖରୀ ଶମ୍ଭବ ଉତ୍ତରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ବହୁଳ ।

୪ ଶୈବିକଙ୍କ ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର :- ଏଥିରେ ଗ୍ରାମର ଗଠନ ଉପରେ ବୁଝାବୁ ଥାଉଥିବା କେତେକ ସୂଚନା । ମୁଖ୍ୟତଃ ଗ୍ରାମର ଆକାର, ଦୁଇଟି ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତ୍ବ, ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନରେ ଗ୍ରାମର ସଂଖ୍ୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିଲେ । ଦୁଇ ଗ୍ରାମର ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । (କ) ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ପଞ୍ଚାୟତ ପାଦାର ମୁଖ୍ୟତଃ ଗୋପ ବୁଝି ପାରିଥିଲା । (ଖ) ହିନ୍ଦୁଗଣର ପଞ୍ଚାୟତ ପାଦାର ମୁଖ୍ୟତଃ ରାଜୁଡ଼ା ବୁଝାପାରିଥିଲା । ଗ୍ରାମରେ ଶାନ୍ତି ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଚାହିଦାର ପ୍ରତୀକ ଉପସ୍ଥାପନିତ ।

୨ ମନୁ ସଂହିତା - ଏଥିରେ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ଲିପିବଦ୍ଧ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଅଛି ।

୭. ମୋକ୍ଷର ସାମ୍ୟତା - ଏ ସମୟରେ ପୂର୍ବଭୂତି ପକ୍ଷ ଉପରେ ପ୍ରଧାନ୍ୟ ପିତି ବିଷୟ ଲାଭ କରି ପ୍ରାରିତ ନାହିଁ ଏହା କ୍ରମେ ଗୋପ ପାଉଦାଦୁ ବସିଯାଏ ।

୮. ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାବନ - ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ଏ ସମୟରେ ଅବହେଳିତ ହେଲା । ପଞ୍ଚାୟତରାଜର ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଲୋପ ପାଇଗଲା । ପଞ୍ଚାୟତ ମୁଖ୍ୟ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଈମତା ବାଦି ନିଆଗଲା । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଦ୍ଵିତୀୟ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଜଣା ଆଦାୟ କଲେ । ଦ୍ଵିତୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଶେଷ ଭାଗରେ ପଞ୍ଚାୟତରାଜର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଗଲା । ୧୮୭୦ ମସିହାରେ ଇର୍ଡ୍ ମୋସଙ୍କ ଅମଳରେ ପ୍ରଦେଶର ବିଜେସ୍ତ୍ରାଜରଣ, ବିଭାଗୀକରଣ, ଅର୍ଥର ବିଜେସ୍ତ୍ରାକରଣ କରାଗଲା । ୧୮୮୨ ମସିହାରେ ଇର୍ଡ୍ ରିପର୍ଟ୍ ସ୍ଵାୟତ୍ତଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ସ୍ଵାୟତ୍ତଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଜନକ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ୧୯୦୮ ମସିହାରେ ବିଜେସ୍ତ୍ରାଜରଣ କମିଶନ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତରାଜର ଶମଳକୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଉଚ୍ଚିତ୍ ଗ୍ରାମ ବିଧାନସଭା ଗଠନ ଓ ପରିବର୍ଦ୍ଧନ, ଗ୍ରାମରେ ଜାତେୟା, ଚୋଖାତ୍ୟର ପରିଚାଳନା, ଫୌଜଦାରୀ ଓ ଦେହାନୀ ମାମଲାର ସମାଧାନ ବାଣ୍ଟିବୁ କୁଳାଇ ଥିଲେ । ୧୯୦୯ ମସିହାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନରେ ପଞ୍ଚାୟତରାଜର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଉପରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ବର୍ଣ୍ଣଧାର୍ମିକ ସଂଶ୍ଳେଷର ପାଇଁ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ମୋତିଲାଲ ନେହେରୁ କମିଟି ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ଉପରେ ବିରୁଦ୍ଧ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥିଲେ । ଗ୍ରାମ

ସରକାରୀ କୋମପାନୀ ପ୍ରାୟତଃ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ପ୍ରଶାସନିକ ନୀତିରୂପ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବେ । ପରିଧାନର ଚଳନ କାମରୁ ଆମେବଦର ସମ୍ପାଦନା ଦେଖିବା ଉପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରାୟତଃ ପାଇଁ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବେ ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ

ସ୍ୱାଧୀନ ଓ ପ୍ରଶାସନିକତା - ସ୍ୱାଧୀନତା ଚତୁର୍ଥ ଗାନ୍ଧୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୁତାବକ ମାଟିରେ ଗାନ୍ଧିବାଦୀଙ୍କୁ ପ୍ରାୟତଃ ପରିଚିତ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ଧର୍ମ ଧାରଣ ପ୍ରଶାସନିକତା ଗଠନ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆକାର ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଭାରତର ପଞ୍ଚବର୍ଷିକ ଯୋଜନା

ପଞ୍ଚ ଯୋଜନାକୁ ପୂର୍ବରୁ ଗଢ଼ିବା ପାଇଁ ପଞ୍ଚବର୍ଷିକ ଯୋଜନା (୩ ୨.୧୦.୧୯୫୨) ରେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଓ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଉନ୍ନୟନ ଆଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା । ତା ୧୯.୭ ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ତତ୍ କମିଟି ସମ୍ପାଦନା କରିଥିଲା । ଯଥାର ମୁଖ୍ୟ ଆଦେଶ ଥିଲା ପଞ୍ଚ ଯୋଜନାରେ ସଂଶୋଧନ ଆଣିବା । ଏହି କମିଟି ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସୁପାରିଶ କଲେ ।

(୧) ଆର୍ଥିକ କଳାଧାରାକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ ।

(୨) ପ୍ରାମ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯିବ ।

(୩) ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବ । ଯଥା - ଉଚ୍ଚତ ବିଜ୍ଞାନ, ମହାବ୍ୟୟ, ପଶୁ ପାଳନ ଇତ୍ୟାଦି) ।

ବଳବତ୍ତ ମେହେଟା କମିଟି (୧୯୫୭-୫୭)

ବଳବତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ ହେଲା - (୧) ଟ୍ରିଭରାଲ ପ୍ରଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା (୨) ହରିଜନ ଆଦିବାସୀ ମହିଳାଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତା (୩) ପ୍ରଶାସନ ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ବର୍ଷ (୪) ବିଭାଗ ବୋର୍ଡ଼ ଗଠନ (୫) ପ୍ରଶାସନ ବର୍ଷରେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ ।

ଅଶୋକ ମେହେଟା କମିଟି (୧୯୭୭-୭୮)

ବଳବତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ ହେଲା -

(୧) ଟ୍ରି-ପାର୍ଟି ପ୍ରଶାସନ । ପ୍ରାମସଭା (ମତ୍ତ ପ୍ରଶାସନ) ଓ ବିଭାଗ ସଭା (ବିଭାଗ ପରିଷଦ)

(୨) ପ୍ରାମ ସଭାର ପ୍ରାଧିକାର । (୩) ପ୍ରଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ବର୍ଷ । (୪) ପ୍ରାମ କମିଟି ଗଠନ (୫) ମାତ୍ର ପ୍ରଶାସନ (୬) ପ୍ରଶାସନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଯୋଜନା କମିଟିର (୭) ସ୍ୱାଧୀନତା ବର୍ଷ ।

ଜି.ଜି.ଜେ.ରାଓ କମିଟି (୧୯୮୫)

(୧) ପ୍ରଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ବର୍ଷ

(୨) ପ୍ରଶାସନ ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟ ପ୍ରାମସଭାରେ ନିର୍ବାଚିତ ହେବେ ।

(୩) ପ୍ରାମ ସଭା ଓ ମତ୍ତ ପ୍ରଶାସନ ଗଠନ

ଏଲ୍.ଏମ୍. ସିଂଗ୍ଲି କମିଟି (୧୯୮୭)

ବଳବତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଗ୍ରହଣ ହେଲା :-

(୧) ଟ୍ରିଭରାଲ ପ୍ରଶାସନ (୨) ସମସ୍ତ ପ୍ରଶାସନ ଗଠନ (୩) ମାତ୍ର ପ୍ରଶାସନ (୪) ପ୍ରଶାସନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାମ୍ବିଧାନିକ ସୁରକ୍ଷା (୫) ପ୍ରାମ ସଭା (୬) ରାଜନୈତିକ ଦଳର ପ୍ରଶାସନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ପ୍ରାମଟା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ବିଂଶ ପୁତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ପ୍ରାମ ପ୍ରଶାସନ ଗଠନ ଓ କଳାଧାରା ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଆମେବଦର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରଦାନ ବିଂଶପୁତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ରାଜାବରାଜୀ ଓ ପ୍ରଶାସନିକତା (୧୯୮୯)

ଏହି ସମୟରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ୬୪ତମ ବର୍ଷରେ ଥିଲା ଆଗତ କଲ ସଭା ବିଜୁ ଏହି ବିଜୁ ର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମାତ୍ର ଲୋକସଭା । ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ ହେଲା - (୧) ସ୍ୱାଧୀନତା ମୁତାବକ ଧାରା (୨୪ମାର ସ୍ୱାଧୀନ) ନବମ ଭାଗ ସଂଶୋଧନ (୨) ବ୍ୟବସ୍ଥାମୁତାବକ ଟ୍ରିଭରାଲ ବ୍ୟବସ୍ଥା (୩) ପ୍ରଶାସନ ମୁଖ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରାମସଭାରେ ନିର୍ବାଚିତ ହେବେ (୪) ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ଲୋକ ଦେବାନୀ ଅଧିକାର (୫) ସ୍ୱାଧୀନତା ବର୍ଷ (ମହିଳା, ହରିଜନ, ଆଦିବାସୀ) (୬) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ବର୍ଷ (୭) ପ୍ରଶାସନ ପରିଷଦର ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ରାଜନୈତିକ ଆର୍ଥିକ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଶାସନିକତାର ଉତ୍ପତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଶାସନିକତାକୁ ପ୍ରାମସଭାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଥିଲା । ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟ ସମୟରେ ପ୍ରଶାସନିକତା ଗଠନରେ ଲୋକସଭା କଲ ସଭା ଓ ସ୍ୱାଧୀନତାରେ କଳାଧାରା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଗତ ହେଲା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ ହେଲା । ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟ ସମୟରେ (ଅଶୋକ) କଳାଧାରା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷଲୋପଣ, ସ୍ୱାଧୀନତା, ପାଳିଆ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଓ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନ ସମିତି ଓ ବିଭାଗ ପରିଷଦ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ତା ୧୫.୨.୧୯୫୯

ମହିଷାସୁର ମର୍ଦ୍ଦିନୀଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁଟି ପାଇଲା । ତା ୨୬.୧.୧୯୭୧ ମହିଷାରେ ଉତ୍କଳ ସରକାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇଲା । ପଞ୍ଚାୟତରାଜକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଅକ୍ଟୁ ୧୯୭୨, ୧୯୭୫ ଓ ୧୯୭୮ ମହିଷାରେ ସଂଶୋଧନ କରାଗଲା । ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣ ହେଲା ସରପଞ୍ଚ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ନିର୍ବାଚିତ ନହେବା ପ୍ରଣାଳୀ ଭାବରେ ନିର୍ବାଚିତ ହେବେ, ଟିକା ପରିଷଦ ବଦଳରେ ଟିକା ପରଷୋ ପରିଷଦ ଗଠନ କରାଗଲା । ଟିକାଦାୟ ପଞ୍ଚାୟତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳନ ହେଲା ।

ଟିକା ପରଷୋ ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟ - ଉତ୍କଳମୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କୁ ସହଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କାର୍ଯ୍ୟ ସୁପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା । ଗ୍ରାମ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂପାଦିତ ହେଉଥିଲା । ଟିକାପାଳ, ବିଧାୟକ, ନେ କରକାର ସଦସ୍ୟ, ପଞ୍ଚ ଘର ନିର୍ବାଚିତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ପୌରପାଳିକାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, କେନ୍ଦ୍ର ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ସଭାପତି, ଗୁ-ବନ୍ଧୁ ବ୍ୟାଙ୍କର ସଭାପତି ଓ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ । ଟିକାପାଳଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ଵରେ ବର୍ଷକୁ ଚିନିଆର ସଭା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିଲା ।

ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି :- ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏକୁ ନେଇ ଗଠନ ହେଉଥିଲା । ମଣ୍ଡଳ ଉପସଭା ଅଧିକାରୀ, ଟିକା ନିର୍ବାହୀ ଚର୍ଚ୍ଚକର୍ମୀ (ଫିଲ୍ଡା, ଗ୍ରାମ୍ୟ, କୃଷି, ପଶୁପାଳନ) ସରପଞ୍ଚ, ଗୌରପାଳିକା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଟିକାପିତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପରିଷଦର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ମଣ୍ଡଳ ଉପସଭା ଅଧିକାରୀ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ରହିବେ । ସମିତି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ବରାନ୍ଦିତ୍ଵ କରିବେ । ସମିତିରେ କଣେ ଗୁପ୍ତ-ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ରହିବେ । ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଓ ତଦାନୁସାରେ କରିବା ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ପ୍ରାଥମିକ ପଞ୍ଚାୟତ - ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ଆକ୍ଟ ୧୯୬୫ ମହିଷାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା । ସେହି ବର୍ଷ ଅଧିକାରୀଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା । ସରପଞ୍ଚ, ନ୍ୟାୟକ ସରପଞ୍ଚ ଓ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋଟିଏ ସଭା ଗଠନ କରାଗଲା । ପ୍ରତି ଗ୍ରାମରେ କଣେ ଗୋଟିଏ ପଞ୍ଚ ନିର୍ବାଚନ କରାଗଲା । ପଞ୍ଚଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ । ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତରାଜ କଣେ ମୁଖ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ରୂପେ ପଞ୍ଚଙ୍କୁ ସ୍ଥାନ କରାଗଲା । ସରପଞ୍ଚ ବୈଠକରେ ସଭାପତିତ୍ଵ କଲେ । ସରପଞ୍ଚଙ୍କ ନିର୍ବାଚିତ ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହଣ କରାଗଲା ।

(୧) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ :- ରାଜା ନିର୍ମାଣ, ମରାମତି, ସମ୍ବେଦନା ଆନ୍ଦୋଳନ ଯୋଗାଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ କୃଷି, ସମବାୟ ସଂଘ, କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୀ ପାଇଁ ହାଟ, ଗୋପାଳନ, ବୃକ୍ଷରୋପଣ, ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାପନ ।

(୨) ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ - ଜଳ-ମୁକ୍ତ ପରିଚରଣ, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ, ଗ୍ରାମରକ୍ଷା ମୁଦ୍ରଣ, ବୃକ୍ଷ, ପୋଖରୀ ଗଳନ ଓ ମରାମତି, ରାଜା ନିର୍ମାଣ, ମରାମତି, ବିକୃତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଯୋଗାଣ ।

ଅବାସର ପଞ୍ଚାୟତ - ନାଏବ ସରପଞ୍ଚ ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଗ୍ରାମର ନର ସମାଧାନ କରି ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ସମିଧାନ ସଂଶୋଧନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପଞ୍ଚାୟତରାଜର ଶିତି ଓ ପ୍ରଗତି

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୯୧ ମହିଷାରେ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ସମିଧାନ ସଂଶୋଧନ ବିଲ୍ ଅଗତ ହେଲା । ୧୯୯୨ ମହିଷାରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ପ୍ରଚଳିତ ଯଥାରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲା । ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

- (୧) ଟିକାଦାୟ ପଞ୍ଚାୟତରାଜ
- (୨) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ବର୍ଷ
- (୩) ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆନ୍ଦୋଳନ ଗଠନ
- (୪) ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆନ୍ଦୋଳନ ଗଠନ
- (୫) ନିରାପେକ୍ଷ ନିର୍ବାଚନ
- (୬) ଗ୍ରାମ ସଂରକ୍ଷଣ (ଫିଲ୍ଡା, ଆତିବାସୀ, ମହିଳା)
- (୭) ଏକାଦଶ ଅନୁଲେପ ଓ ନବମ ବିଭାଗ ସମିଧାନରେ ସଂଯୋଗ କରାଗଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଲକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ଓଡ଼ିଶାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁଁ ଓଡ଼ିଶାରେ ପଞ୍ଚାୟତରାଜର ସଫଳତାରେ ବାଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି

- (୧) ନାଗରିକମାନେ ନିରାକ୍ଷର ।
- (୨) ପାରିବାରିକ ଆର୍ଥିକତା, ଜାତି ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପର୍କକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ସ୍ତରର ବାଧା ।
- (୩) ଗୋଟିଏ ପ୍ରତି ସଫେଦନଶାଳୀ ନୁହେଁ ।
- (୪) ରାଜନୈତିକ ଦଳମାନେ ଗ୍ରାମର ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ ନଷ୍ଟ କରି ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିଣତ କରୁଛନ୍ତି ।
- (୫) ପଞ୍ଚାୟତ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଅନଭିକ୍ଷ ଓ ଅକାର୍ଯ୍ୟମୟ ।

(୬) ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରୀ କଳର ହସ୍ତକ୍ଷେପ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦକ୍ଷେପ ସ୍ତରର କର ରଲେ, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ସମିଧାନ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ ଗ୍ରହଣ ହୋଇ ପାରିବ ।

- (୧) ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର
- (୨) ଶାନ୍ତି କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ ଓ ଶାନ୍ତି ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
- (୩) ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ସକ୍ରିୟ ରାଜନୀତିରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବା
- (୪) ଅର୍ଥ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ବିବର୍ତ୍ତ ସୋପାନ
ମାର୍ଚ୍ଚ - ଦୁର୍ଗେଶ୍ଵର ପ୍ରଧାନ,
ଆ - ମଧୁପୁର, ପୋଖ-ଶାନ୍ତିଗା
ଟିକା - ବଦଳ

ବିଧି ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ

ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଣାୟନ

ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସେବା ଓ ସୁବିଧାରେ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ତଥା ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଣାୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସରକାର ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚିପଠାରେ ଗୋଟିଏ ମୁନିସିପାଲ କୋର୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଅଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପିପିରିଠାରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ମୁନିସିପାଲ କୋର୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏବେବି ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଭାଙ୍ଗର ମାଲକାନଗିରି, ଭଜନପୁର, ସୋନପୁର, ବାରିପଦା ଏବଂ ଝାଲପୁରଠାରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଡାକ୍ତର କୋର୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ସେବକ ସି ଡି ଅ ଇ. କେଏଚ୍‌ସିକୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋର୍ଟରେ ବିଚାର କରାଯିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁସାରେ ଲୁଚିନେଶ୍ୱରଠାରେ ଲଫ୍ଟ କୋର୍ଟ ରୂପ ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଚଳିତ ବର୍ଷରେ ୨୦.୧୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଅଛି ଏବଂ ଏଥିନିମନ୍ତେ ପୁନଶ୍ଚ ଲାଜ୍ୟ ଯେ ଜଳା ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନାରୁ ଯଥାକ୍ରମେ ୫୩ ଲକ୍ଷ ଏବଂ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯିବାର ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି ।

ରାଜ୍ୟ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପର୍କିତ ୨୦ କିଣ ପ୍ରାଥମିକ ନ୍ୟାୟିକ ସେବାରେ ମୁହଁପତ୍ତ କରାଯିବା ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି ।

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପ୍ରଣାୟନ

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରକୁ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯୋଗୁଁ ୦୩ ୨୬.୬.୯୮ ଏବଂ ବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା ୦୪ ୬.୯୮ରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗା ମଧ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଅଛି । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ବର୍ଷକ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତ ଆୟୋଜନ ସହ ନିରାପଣା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଚଳଯୋଗାଣ, ଆନ୍ଦୋଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଇତ୍ୟାଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ସଚରମ୍ଭକ ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ପଡ଼ିଲେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଯାତ୍ରୀ ନିରାପଦରେ ଉପଯାତ୍ରୀ ରୂପରେ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମନ୍ଦିର ପ୍ରଣାୟନ ନିମନ୍ତେ ଏବଂ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପାଳନ ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିର ପ୍ରଣାୟନକୁ ଯଥାକ୍ରମେ ୧(ଏକ) କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ୧୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା,

ଏହାଛଡ଼ା ମାତ୍ର ୮୯୩ ସୁଧମୁକ୍ତ ରାଶି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିର ପ୍ରଣାୟନକୁ ୪ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁଦାନ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଅଛି । ଉକ୍ତ କୋର୍ଟ ଚାହାଣକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କରେ ପ୍ରାୟ ୮୩୩ ରୂପେ ରଖାଯାଇ ଚାହିଁ ରଖାଯାଇ ସୁଧରାଣିକୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ବିନିୟମ ନାଟି ଏବଂ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ନିମନ୍ତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ସିଦ୍ଧାକୃତ ହୋଇଅଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିରର ଆନ୍ଦୋଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ।

ହିନ୍ଦୁ ଦେବତାଙ୍କର ଏବଂ ଡ୍ରାକ୍‌ସ୍

୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବିଭିନ୍ନ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମାନ୍ୱାନକୁ ବିଭିନ୍ନ ଦେବ ନିମନ୍ତେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ମୋଟ ୪୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଅଛି । ଉପରେ କ ଧନରାଶିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ପାଳବା ପାଇଁ ଯୋଜ୍ୟ ତଥା ଦୁଇ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ସେମାନଙ୍କର ମନ୍ଦିର ମରାମତି, ସେବାପ୍ରଦାନ, ବିଭିନ୍ନ ନାଟି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପାଳନ ବାବଦରେ ହେଉଥିବା ବ୍ୟୟ ଭରଣା କରିବା ସମ୍ପର୍କେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଅଛି ।

ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନୂତନ ଡ୍ରାକ୍‌ସ୍ ଆଇନ ୧୯୯୫ ଅଧୀନରେ ରାଜ୍ୟରେ ନୂତନ ଡ୍ରାକ୍‌ସ୍ କୋର୍ଟ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ।

ଆଇନ ସହାୟତା

୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆଇନ ସହାୟତା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ମୋଟ ୪୭୪ କୋଟି ଟଙ୍କା ମିଳିଥିଲା । ଚଳିତ ବର୍ଷ ମିଳିଥିବା ଟଙ୍କା ଏବଂ ପୂର୍ବବର୍ଷରୁ ବିଚାରଧୀନ ଥିବା କରଣ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ମୋଟ ୨୩୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ବିଚାର ପାଇଁ ସୁହାଗ ହୋଇଥିଲା । ତଥ୍ୟରୁ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି, ମହିଳା, ଶିଶୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କର ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟା ଯଥାକ୍ରମେ ୧୨୫, ୧୧୪, ୯୨, ୨ ଏବଂ ୨୯୯ ଥିଲା । ଆଇନ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ସମ୍ପର୍କେ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୋଟ ୩୩ କୋଟି ପାଇଁ ପଡ଼ିଲ ପିସ୍ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ ମୋଟ ୮.୨, ୪୬, ୧୧୬.୦୦ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଅଛି ।

ଆଇନ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କୋର୍ଟ ତଥା ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଓ ଚଳିତ ବର୍ଷରେ ଥିବା ଆଇନ ସହାୟତା ଏବଂ

ପ୍ରଦାନକାରୀ କମିଟିଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା ମୋଟ ୨୬୧ ଗୋଟି ଲୋକ
 ଶୁଣାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଲୋକ ଅବାଲଗୁଡ଼ିକରେ
 ସର୍ବମୋଟ ୧,୯୪,୪୧୪ ଗୋଟି ମାମଲାର ଫଏସଲ
 ହୋଇପାରିଛି । ସେଥିରୁ ୨୬୨୯ଟି ଦେବାନୀ ମକଦ୍ଦମା,
 ୬୪,୨୬୧ଟି ପୌରପାଳିକା ମୋକଦ୍ଦମା, ୧,୨୫,୫୮୪ଟି ରାଜସ୍ଵ
 ମୋକଦ୍ଦମା, ୧୩୨ଟି ଗୃହ-ଅର୍ଚ୍ଚନା ମୋକଦ୍ଦମା, ୫୨ଟି ଶ୍ରମ ଆଇନ
 ମୋକଦ୍ଦମା, ୪୭ଟି ବୈବାହିକ ବିବାଦ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମୋକଦ୍ଦମା
 ଏବଂ ୧୬୯୯ଟି ମୋକଦ୍ଦମାକୁ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମୋକଦ୍ଦମା
 ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ପୌରପାଳିକା ମୋକଦ୍ଦମା ସମ୍ପର୍କିତ ଟୋକମାନା
 ଏବଂ ରାଜସ୍ଵ କାବଜରେ, ମୋଟ ଟ. ୬୩,୭୫,୨୭୮/- ଆବାସ
 ଲାଭହୋଇଛି । ଚୈତ୍ର ବର୍ଷରେ ସର୍ବମୋଟ ୧୬୯୯ ଗୋଟି
 ମକଦ୍ଦମା ଦୁର୍ଘଟଣା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଅପେକ୍ଷା ମିଳାମିଶା
 ଗୋଟିଏ ଫଏସଲ ହୋଇଥିଲା ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ପରିବାରରେ
 ଥିଲା ଅପାତପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ତାବତରେ ମୋଟ
 ଟ. ୧୨,୪୪,୧୫,୯୮୮/- ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି । ଚୈତ୍ର ଆର୍ଥିକ
 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୬୬୫୫ ଟି ବିଧି ସଂଶ୍ଳେଷଣ ଶିଟିର ଏବଂ ବିଧି
 ସମ୍ବେଦନତା ଶିଟିର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହାବ୍ୟତୀତ
 ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଧିବଦ୍ଧତା କମିଟି ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଲୋକ
 ଅବାବଦ୍ଦ ଦ୍ଵାରା ୮୪ ଗୋଟି ହାରକୋଟ୍ କେସର ଫଏସଲ
 ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତରୁ ୬୬୫୫ଟି ମିଶ୍ର ଅପିଲ କେସ ଏବଂ ୩୬୫୫ଟି

ଏ ଏବଂ ୬୬୫୫ ଅପିଲ । ଉକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଫଏସଲ ସମୟରେ
 ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ତାବତରୁ ଟ. ୪୬,୭୩, ୭୭୫/- ପ୍ରଦାନ
 କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅନୁବାଦ ସଂସ୍ଥା

୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୧୦ ଗୋଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ
 ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆରେ ଅନୁବାଦ କରାଯାଇ ଚର୍ଚ୍ଚାମଧ୍ୟ ୮ ଗୋଟି
 ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ସରକାରୀ ଭାଷା (କମିଟି) ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ
 ବୁଝାନ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ସକାଶେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ନିକଟକୁ
 ପଠାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ୨୩୫୫ ଟି ଅନୁମୋଦିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ
 ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିଜର ନକଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ତାହା ଗାନ୍ଧିଜୀ
 ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ସକାଶେ ପଠାଯାଇଅଛି ।

ବିଧାନ ସଭାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସହାୟକ ହେବା ପାଇଁ
 ବିଧାନ ସଭାରେ ଆଗତ ୧୦ ଗୋଟି ବିଧେୟକର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ
 କରାଯାଇ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ବିଜିଡ ବିଭାଗର କରାଦ
 ଅନୁସନ୍ଧ୍ୟା ଅଧିକାରୀ, ସ୍ଵାଗତ ଆଦିର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ମଧ୍ୟ
 ଯେ ସବୁ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ସ୍ଵାଗତ (ନିର୍ବାଚନ) ବିଭାଗର
 ତାହାଦା ମୁଦ୍ରାବଦ ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ପର୍କିତ ପରିପତ୍ର, ପାତ୍ରମ
 ଅନୁକ୍ରମାବଦା ଇତ୍ୟାଦିର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଅନୁ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ
 ଯଥା ସମୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ଶ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ନିୟୁତ ଯୋଜନାରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ନିରାକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ରୂପରେଖ

ଉତ୍କଳର ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଣୀତ ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ
 ଯୋଜନାର ରୂପରେଖ ଚଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଧାରା ସମ୍ପର୍କରେ
 ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅବଗତ କରାଯିବା ସହ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ ଦେବା
 ନୀରେ ଗାନ୍ଧି ସରକାର ନୀତିଗତତାବେ ନିଶ୍ଚିତ କେଉଁଠି ।
 ପଞ୍ଚାୟତ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକୁ ପଞ୍ଚାୟତ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସାମନାରେ ସହ ଭାବରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯିବ ଏବଂ
 କୌଣସି କ୍ଷତି ପଞ୍ଚାୟତରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିବା
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଚୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ, ସେମାନେ
 ଚିହ୍ନ ଅର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତ କରି ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଚୟନ
 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କ୍ଷତି ପ୍ରାପ୍ତପାରିତେ ବୋଲି ପଞ୍ଚାୟତରାଜ
 ବିଭାଗ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରକାଶ ।
 କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ 'ପ୍ରାଥମିକ' ଦିଆଯିବାର ବିଳମ୍ବ
 ମଧ୍ୟରେ ଏହା ପ୍ରାଥମିକ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ
 ସମ୍ପର୍କିତ ବିବରଣୀ, କେଉଁ ବର୍ଷ ଓ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଅବଗତ କାର୍ଯ୍ୟ,
 କେଉଁଠି ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ଏବଂ କେଉଁ ସଂସ୍ଥା
 ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ, ତାହା ବିଧିବଦ୍ଧତାବେ କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ
 ସର୍ବସାଧାରଣ ଅବଗତ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯିବ ।

ଯଦି କୌଣସି କ୍ଷତି କୌଣସି ପଞ୍ଚାୟତ/ବ୍ଲକ୍ ବା ଡିଭିଜନ୍
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା କୌଣସି ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍ଥା/ ସୁଚନା
 ଗ୍ରହଣ, ତେବେ ସମସ୍ତ କ୍ଷତିକୁ ସେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କ ଉତ୍ଥା/
 ସୁଚନା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

ସ୍ଥାନପଞ୍ଚାୟତରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
 ଲୋକସଭା ଯୋଜନା ସମେତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ
 ଯୋଜନାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିକ 'ଆବଦନ ପ୍ରାନ୍ତ'ର ନକଲ
 ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେବ ।

ଶ୍ରାମରେ ମଜୁରୀ ଲିଭିବା ନିୟୁତ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ
 ଗତ ୩ ବର୍ଷ ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କିତ
 ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଶ୍ରାମର ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଶୁଦ୍ଧରେ
 ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯିବ । ଶ୍ରାମସଭା ଦ୍ଵାରା ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନାର
 ବିବରଣୀକୁ ବ୍ୟାପୀତ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରାମସଭାର ଖୋଲା
 ବୈଠକରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଲୋକସଭା ଯୋଜନା ଶ୍ରାମୀ କମିଟି ଉପର
 କରାଯିବ ଏବଂ ସବିଶେଷ ଚୟନ ବିସ୍ତୃତତାବେ ଆଲୋଚନା
 କରାଯିବ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀ ଜନସଂଖ୍ୟା

• ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି

ଭାରତର ଆଦିବାସୀ ମାନବିକତାରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରକୃତ ସମୃଦ୍ଧ । ଓଡ଼ିଶାରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଜନସଂଖ୍ୟା ଏହାର ଏକ ଜାଗା । ୧୯୯୧ ଜନଗଣନା ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟ ୭୦,୩୨,୨୧୪ ଟାଙ୍କୀର ଅନୁସୂଚିତ ଆଦିବାସୀ ଜନଜାତି (Scheduled Tribe) ରୋଡ଼ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ବାସ କରନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଭାରତର ଆଦିବାସୀ ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ୧୦ ଶତାଂଶ ଓ ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟର ଜନସଂଖ୍ୟାର ୨୨.୨୧ ଶତାଂଶ । ଏହି ମୋଟମୋଟ ଡୁଇଆର ପ୍ରାଣିକ ଯେ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତି ପାଞ୍ଚଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଗୋଷ୍ଠୀର ବ୍ୟକ୍ତି ଅଟେ । ପୁରୀ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଅନୁସୂଚିତ ଆଦିବାସୀ ଜନସଂଖ୍ୟା ଓ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟାରେ ଅନୁସୂଚିତ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଜନସଂଖ୍ୟାର ଅନୁପାତକୁ ଦେଖିଲେ ଭାରତର ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରୁଥିବା ବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାଶତମ ସ୍ଥାନ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରନ୍ତି ।

ଭାରତର ଇତିହାସ ଅଧ୍ୟୟନ କଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ, ଆର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗମନ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଜନଜାତିମାନେ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରୁଥିଲେ । ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଭିନ୍ନ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଥିବାରୁ ଆର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ସେମାନେ ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ସେବା ପାର୍ବତ୍ୟାଞ୍ଚଳକୁ ଚାଲିଯାଇ ଏକାକରେ ଜୀବନ ଯାପନ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ମୁଖ୍ୟ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରୁ ସେମାନେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହେଇଯାଇ, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ନିଜ ନିଜର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସଂସ୍କୃତିର ବିକାଶ

କରିଥିଲେ । ପରାଧୀନ ଭାରତରେ ଇଂରେଜ ଶାସକମାନେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ରେବନ୍ୟୁସମ୍ବନ୍ଧୀ ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ତାହାର ସ୍ଵାର୍ଥ ଓ ସଂସ୍କୃତିରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରିଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ବଣଜଙ୍ଗଲରେ ଏକାକୀ ଭାବେ ରହିବାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ଜାନକୀନାଥ, ବିଶେଷତା ଇଂରେଜ ଶାସନ କାଳରେ ଅବହେଳା, ଶେଷରେ ଓ ନାଶନାଶ ହେବା ହୋଇ ସେମାନେ ଏକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ତଥା ପଛୁଆ ବର୍ଗରେ ପରିଣତ ହେଲେ ।

ଦେଶ ସ୍ଵାଧୀନ ହେଲାପରେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଵର୍ଗାତ୍ମାନ ଭବିଷ୍ୟତ ଚିନ୍ତା କାହାର ସ୍ଵେଚ୍ଛାରେ ସାମିଲ କରିବା ପାଇଁ କେତେକ ସାଂଘିକ, ଆରକ୍ଷିତ ଓ ଯୋଜନାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଭାରତୀୟ ସଂବିଧାନର ୩୪୨ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଜନଜାତି ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି (Scheduled Tribe) ରୂପେ ସଂବିଧାନିକ ମାନ୍ୟତା ଦିଆ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ କେତେକ ବିଶେଷ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ହଜିବାକୁ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶା ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଅନେକ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ବିବିଧ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ଚାଲିକାମାନ ପ୍ରଭୃତି କରାଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ଥିବା ୬୨ ଟି ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅନୁସୂଚିତ ଆଦିବାସୀ/ଜନଜାତି ଚାଲିକା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ତାହାର ଏକ ତାଲିକା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା । ଏହି ତାଲିକାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିଙ୍କର ୧୯୮୧ ମସିହା ଜନଗଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଜନସଂଖ୍ୟା ଓ ସେମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ କେଉଁ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ବାସ କରନ୍ତି, ତାହା ଦିଆଯାଇଛି ।

କ୍ର.ନ	ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିଙ୍କ ନାମ	୧୯୮୧ ଜନଗଣନାରେ ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟା	କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବାସ କରନ୍ତି
୧	୨	୩	୪
୧.	ବସଡ଼ା	୨,୬୧୬	କଟକ, ବାଲେଶ୍ଵର
୨.	କରଗା	୧୮୮	କଦାହାଣ୍ଡି
୩.	କରକାରା	୧୦,୯୨୫	କୋରାପୁଟ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୪.	ଗାଡ଼ୁଡ଼ି	୧,୪୭,୯୭୦	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, କେନ୍ଦୁଝର
୫.	ଗୋବରା	୨,୪୭,୭୦୯	କୋରାପୁଟ, କଦାହାଣ୍ଡି
୬.	କୁରା	୨,୦୭,୨୯୩	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, କେନ୍ଦୁଝର

୧.	ଭୂମିଆ	୭୫,୨୨୧	କୋରାପୁଟ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୨.	ଭୂମିକ	୧,୫୭,୬୧୩	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ବାଲେଶ୍ଵର
୩.	ଭୂମିଆ	୯,୦୭୭	କଟକ, କୋରାପୁଟ
୪.	ବିହାର	୧୮,୬୩୧	ସମ୍ବଲପୁର, ବଲାଙ୍ଗୀର
୫.	ବିହାର	୮,୦୪୧	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର
୬.	ବିହାର	୧୪୨	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୭.	ବିହାର ପରଜା	୫,୮୯୫	କୋରାପୁଟ
୮.	ବିହାର	୩୯	କଟକ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୯.	ବିହାର	୧୮,୧୭୩	ବଲାଙ୍ଗୀର, କଟକ
୧୦.	ବିହାର ଭୂମିକ	୧,୧୮୩	ପୁରୀ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୧୧.	ଧାତୁଆ	୮,୬୧୧	କୋରାପୁଟ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୧୨.	ବିହାର	୧,୯୭୮	କୋରାପୁଟ
୧୩.	ବିହାର	୫୭,୯୧୩	କୋରାପୁଟ
୧୪.	ବିହାର	୨,୨୬୩	କୋରାପୁଟ, ବେଳାଙ୍ଗ
୧୫.	ବିହାର	୬୧୮	କଟକ, ସମ୍ବଲପୁର
୧୬.	ବିହାର	୭,୦୨,୭୪୯	କଟକ, ସମ୍ବଲପୁର
୧୭.	ବିହାର	୪୪,୯୪୭	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ବେଳାଙ୍ଗ
୧୮.	ବିହାର	୮,୮୮୩	କୋରାପୁଟ, ଗଞ୍ଜାମ
୧୯.	ବିହାର	୧୮,୪୫୭	କୋରାପୁଟ, ଗଞ୍ଜାମ
୨୦.	ବିହାର	୩୦,୮୭୭	ବେଳାଙ୍ଗ, ବେଳାଙ୍ଗ
୨୧.	ବିହାର	୧୫,୧୮୯	ପୁରୀ, ପୁରୀ
୨୨.	ବିହାର	୮,୫୪୯	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର
୨୩.	ବିହାର	୧,୪୪,୧୭୮	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର, ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୨୪.	ବିହାର	୧,୫୩୪	ବେଳାଙ୍ଗ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୨୫.	ବିହାର	୯,୮୯,୩୪୨	କୋରାପୁଟ, ପୁରୀ
୨୬.	ବିହାର	୨,୨୭,୯୯୨	ସମ୍ବଲପୁର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୨୭.	ବିହାର	୪,୨୩୫	ବେଳାଙ୍ଗ, ପୁରୀ
୨୮.	ବିହାର	୭,୫୭୨	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୨୯.	ବିହାର	୩,୨୭,୫୨୩	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ବେଳାଙ୍ଗ
୩୦.	ବିହାର	୪,୭୧୧	ବେଳାଙ୍ଗ, ଗଞ୍ଜାମ
୩୧.	ବିହାର	୧୭,୪୪୨	କୋରାପୁଟ, ଗଞ୍ଜାମ
୩୨.	ବିହାର	୫,୮୨୩	ବେଳାଙ୍ଗ, ବେଳାଙ୍ଗ
୩୩.	ବିହାର	୧୮୬	ସମ୍ବଲପୁର, କୋରାପୁଟ
୩୪.	ବିହାର	୧୯,୧୩୭	କୋରାପୁଟ, ପୁରୀ
୩୫.	ବିହାର	୮୭,୨୭୦	କୋରାପୁଟ
୩୬.	ବିହାର	୧,୪୯୮	ସମ୍ବଲପୁର, ବଲାଙ୍ଗୀର
୩୭.	ବିହାର	୫,୧୦୦	ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୩୮.	ବିହାର	୧,୦୭୭	କୋରାପୁଟ, ବେଳାଙ୍ଗ

୪୫.	ମାହାତା	୧୧,୨୨୭	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୪୬.	ମାହିଡ଼ି	୨୦୫	କଳାହାଣ୍ଡି, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୪୭.	ମାହିରଡ଼ିଆ	୧,୦୦୫	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ସମ୍ବଲପୁର
୪୮.	ମାଟିଆ	୧୨,୧୨୩	ଦେବନାଗ, କୋରାପୁଟ
୪୯.	ମିର୍ଚା	୨୮,୧୭୭	ସମ୍ବଲପୁର, ବଲାଙ୍ଗୀର
୫୦.	ମୁଣା, ମୁଣାଲୋହରୀ, ମୁଣାମାହାଣ୍ଡି	୩,୩୮,୯୩୫	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର
୫୧.	ମୁଣାତା	୨୪,୨୨୭	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୫୨.	ଅମାନତ୍ୟ	୧୯,୪୨୫	କୋରାପୁଟ, ରତ୍ନାମ
୫୩.	ପରାଟ	୨,୧୫,୩୩୭	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର
୫୪.	ପାରେଙ୍ଗା	୯,୨୨୨	କୋରାପୁଟ
୫୫.	ପରଜା	୨,୨୭,୧୮୪	କୋରାପୁଟ
୫୬.	ପେଟିଆ	୭,୯୦୮	କଳାହାଣ୍ଡି, ସମ୍ବଲପୁର
୫୭.	ସବୁଆର	୨,୩୧୩	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, କେନ୍ଦୁଝର
୫୮.	ସାଗାଟ	୫,୩୦,୭୭୭	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ଚାଲେଶ୍ୱର
୫୯.	ସରରା, ଶବର, ସପର	୩,୭୦,୦୭୦	ରତ୍ନାମ, ସମ୍ବଲପୁର, କୋରାପୁଟ
୬୦.	ରୋଧା, ଶବର	୩,୨୯,୨୦୯	ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୬୧.	ବ୍ୟାଡ଼ି	୨୭,୮୭୨	କେନ୍ଦୁଝର, ମୟୂରଭଞ୍ଜ
୬୨.	ଆରୁଆ	୧,୦୩୪	ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ଚାଲେଶ୍ୱର

୧୦ ଡିଭିଜନର ଦୁଇଟି ଅଞ୍ଚଳ ଡିଭିଜନ

ଉପରୋକ୍ତ ଜନସଂଖ୍ୟା ତଥ୍ୟକୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଏହି ଭାଗ୍ୟରେ ଏକପକ୍ଷରେ ମାତ୍ର ୩୯ଟି ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଉତ୍ତରୀ ଡେଇଁ ଜନଜାତି ରହିଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଜନଜାତି ଉଚ୍ଚିଷ୍ଠ, ଗାହାର ଜନସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୧୦୦୫ ପାଖ ପାଖ (୯,୮୯,୩୪୨) । ଜନସଂଖ୍ୟା ଗଣନା ପ୍ରଣାଳୀରେ ଉଚ୍ଚିଷ୍ଠର ୬୨ଟି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିକୁ ଡିଭିଜନର ମୁଖ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ— ଯଥା, ଶୁଦ୍ର, ମଧ୍ୟମ ଓ ବୃହତ । ପ୍ରଥମ ଅର୍ଥାତ୍ ଶୁଦ୍ର ଶ୍ରେଣୀରେ ୫ ହଜାରରୁ କମ ଜନସଂଖ୍ୟା ଥିବା ୧୮ ଗୋଟି ଅନୁସୂଚିତ ଅଧିକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ରହିଛନ୍ତି ଯଥା, ଚେନ୍ଦୁ, ବିରହୋର, କରଜା, ମାହିରଡ଼ିଆ, ଗଣିଆ, ଆରୁଆ, କୋରୁଆ, ମାହିଡ଼ି, ମାଟିଆ, ବେଣୁଆ ଭୂମିକ, ଗରା, ଶରଣ୍ଡା, ବୁଝିଆ, ଗାହାର, କୋଇ- ମରୁରା, କୋର, ଚିତାୟା ଓ ବରଜା ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ୫ ହଜାରରୁ କମ୍ ଓ ୧ ଲକ୍ଷରୁ କମ୍ ଜନସଂଖ୍ୟା ଥିବା ୨୯ଟି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଗୋଷ୍ଠୀ ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ହେଲେ— ବଳାହା, ଭୂମିଆ, ଭୂର୍ତ୍ତା, ବିହାର, ବିହାରୀ, ବାୟା, ବାୟା, ଧାରୁଆ, ଉଦୟା, ଗୋ, ହରଜା, କୋରୁ,

କୁଆଡ଼, କଟକଗଡ଼, କଟୁର, କୋରାଲୋହର, କୋରାଲୋହା, କୋରା, କୋଟିଆ, କୋରା, କୋଧା, ମାହାଣ୍ଡି, ମାଟିଆ, ମିର୍ଚା, ମୁଣାତା, ଅମାନତ୍ୟ, ପାରେଙ୍ଗା, ପେଟିଆ ଏବଂ ସାଗାଟ । ଜନସଂଖ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏମାନେ ମଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀର ।

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ବାକି ୧୫ଟି ଅନୁସୂଚିତ ଅଧିକାରୀ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯାହାକିର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜନସଂଖ୍ୟା ୧ଲକ୍ଷରୁ କମ୍ ଏବଂ ଏମାନଙ୍କୁ ବୃହତ ଗୋଷ୍ଠୀ କୋଣି କୁହାଯାଏ । ଏମାନେ ହେଲେ ବାୟୁଡ଼ି, ରୋଡ଼ା, ରୁର୍ଦ୍ଦା, ଭୂମିକ, ଗରା, ଗଣିଆ, କର, ବିହାର, କୋର, ମୁଣା, ପରଜା, ପରଜା, ସାଗାଟ, ଗରା ଏବଂ ଶବର ।

ଏହି ୬୨ଟି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଅନୁସୂଚିତ (Denotified) ଜନଜାତି ଗୋଷ୍ଠୀ ଏହି ଭାଗ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ଉପସ୍ଥିତରୁ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଲେଖକ ଓ ଗାନ୍ଧୀ ମୁଦ୍ରା
ଡି. ଡାକ୍ତର. ଶ୍ରୀ. ମୁଦ୍ରା

ସୂଚନା, ମାଧ୍ୟମ ଓ ମାଛ

● ଶ୍ରୀ ରାଜିବ ରାୟ

ଶ୍ରୀ ଶେଷ ପାଠିକା ନିଏ

ସୁନିଚିତ୍ତୁ ଚିହ୍ନିବା ସିଦ୍ଧି— ପ୍ରକାଶକ ଆଜିର ନୁହେଁ, କେଉଁ
କାଳ କେଉଁ ପୁସ୍ତକ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶକର ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ସୁବଳ
କାଳ ପ୍ରତିପ୍ରକାଶ ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ଗାଁ ଗାଆଁରେ ମିଳୁଥିବା
ସୁନିଚିତ୍ତୁ ବିଷୟ ଚିହ୍ନିବ ଯଦି ବଳେଇ ବୁଲେଇ ଦିପକ ଭଳି
ହୁଲୁଡ଼ାଏ । ଏହି ଉପାଦାନରେ ପୁଣି ଚିତ୍ତୁଟି ଅନାୟାସେ ଚିହ୍ନି
ପାରିବ । ଯେତେ ସୁବଳର ମୂଳ ସାମଗ୍ରୀ ହେଲା ବାଉଁଶ,
ମାଟିର ପାତ୍ର (Message) କୁହାଯାଏ ।

ଏକ ସୂଚନା ଦେବା ମଣିଷ ଉଦ୍ଦ୍ୟତାର ସଂସର୍ପଣରେ ଅସିବା
ନିରୁପକ୍ତିଆସକ୍ତି ସେତେବେଳେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ ଓ ସୂଚନା
ଦେବା ମାର୍ଗ ଅଭାବୀ ଥିଲା । ସୂଚନାତ ଏକ ଧର୍ମ ହେଲା—
ଉପେକ୍ଷା । ସେତେବେଳେ ମଣିଷକୁ କିପରି କରେ । ମାର୍ଗ ତରଳ
ହୁଏନା ଦିଏ । ଗଲ ମତ ଦିଆର କଳିକାଲ ଶୁଭ ଦିଏ । ମଣିଷ
ଯିବରେ ଥିବା ବୁଦ୍ଧି ବୁଦ୍ଧିର ଦିନାନ୍ତ ରହାଏ ।

ପ୍ରଥମେ ଠାକୁ, ବାପାରେ ରାଜ, ଠାକୁ ଓ ରାଜ ଦୁଃଖୀ
 ମନେହେବାକୁ ମଣିଷ ଆଦିମ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସୁବିଧା ଦେବାକୁ
 ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ଦୁଃଖରେ ରାଜା ନଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ହାତ ଠାକୁ ହିଁ ଦେଖି
 ଲାଗି ଦେଖୁଥାନ୍ତା । ଏହି ଦେଖୁନ, ହାତଠାକୁରେ ଡିମିଟି ସମ୍ପଦ ପଡ଼ି
 ଯାଏ । ପଥର ଦେହରେ ତାର କାଟି କଟି ଆଦି ମଣିଷ ଆଗେ ଆଗେ
 ମନେହେବାକୁ ଲାଗିଥାନ୍ତା । ପଥର ଦେହରେ ଯାହା ଦେଖୁଥାନ୍ତା
 ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ସୁବିଧାମୟ ରାଜେ ଲାଗି ଯାନ୍ତା । ପଥର ଦେହରେ
 ଥିବା କିଛି ପାଇଁ ସେତେବେଳେ ମଣିଷକୁ କେତେ ପରିଶ୍ରମ
 କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ଦେଖୁ ? ପଥର ଥିବା ହାତ ହୁଅନ୍ତା ।
 ପଥର ଦେହ ମାଟି ପ୍ରଭୃତି ଶିଳାର କରୁଥାନ୍ତା । ପୁଣି ପଥର ଦେହରେ
 ଥିବା କିଛି ପାଇଁ ଦେଖୁ ଚା ମନେ କଥା କହି ଆସୁଥାନ୍ତା । ଶୋଷିତ
 ମଣିଷ ବହୁ ମଣିଷକୁ ବାନ୍ଧି ଦେଇ ଚାଲିଥାନ୍ତା ।

ସମସ୍ତ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ନାନା ବୟା ମଣିଷ ଆସି-ସାଗ
ରା ଭରମର ଦିଶିଲା କଲା । ତା ଦିଶିଥିଲେ ନାନା ଚକ୍ର ଚକ୍ର
କଲା । ସେଇ ଚକ୍ରକୁ ପୁଣି ଗିର ଗିର ମାଧ୍ୟମରେ ସମାପ୍ତରେ
କରିଦେଲା ଦିବେ ପ୍ରକାଶ କା ସୁରୁ ହେଲେ ତ ଦିବ୍ୟ, କା ଜ୍ଞାନ
ଦିବ୍ୟଦିବ୍ୟ ପାଖରେ ସାମିତ ରହିଥିବ, ତେଣୁ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ
ନିରାଶକରିଲା । ସେବା: ସ୍ବପ୍ନ । ସେମାନେ ଦି ରମିତକ ଜ୍ଞାନ
ନିରାଶକରିଲା । ପୁରୁଷକୁ ପୁରୁଷ, ପାତିକୁ ପାତି ରହିଥାନ୍ତି
ଆଉ ଗରା ସମାପ୍ତ, ପାଲା ଦେଉରେ ବ୍ୟାପାରଲା । ସେଦିନର

କଷ୍ଟପଥ ଦିନା କ୍ରମେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସୁଚନାରେ ପରିଣତ ହେଲା । ସୁର ଅନୁସାରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ସୁଚନା ଆଦି ପହଞ୍ଚି ଆଧୁନିକ ମାଧ୍ୟମମାନଙ୍କରେ । ଏଇ ସୁଚନା ସୁରକୁ ନିଜର କରିଛି । ପରକୁ ଆପଣାଇ କରିଛି । ସାରା ପୃଥିବୀକୁ ଆଣି ମଣିଷ ପାଖରେ ଆଣି ଦେଇଛି । କେଉଁଠି ନ ଯାଇ ପରେ ବସି ମଣିଷ ସବୁ ଜାଣୁଛି, ଆଶ୍ଚର୍ୟ ମଣିଷ ଭରି ସିନିଟି ଡିଟି କଷ୍ଟ ନ କରି । ଏଇ ଶୁଣାବୁଣି, ଦେଖାକାର୍ଯ୍ୟ, ପଦ୍ମପତ୍ରି ଭିତରେ ମଣିଷର ଜ୍ଞାନ ଗାନ୍ଧିନୀର ବିଚାର ପଡ଼ିଛି । ଦିନକୁ ଦିନ ନୂଆ ନୂଆ ସୁଚନା ମଣିଷ ମନକୁ ଜାକୁ କରିଦେଉଛି । ଡିଟି କଥା, ଶୁଣି, ବିଛି କଥା, ଜାଣି ତାକୁ ଜ୍ଞାନରେ ରଚେଇବା ବେଳ ଆସିଛି । ଟେଣୁ ସୁଚନା ମାଧ୍ୟମ ହିଁ ଏଇ କରିଷ ମାଧ୍ୟମ ।

ଆମ ଗାଁ ଗହଳିରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବାଚ ପଣ୍ଡି - ଦେବୀ ଶିଖା ଓଡ଼ିଆ । ପ୍ରଥମେ ଦେଖିବେ । ତା'ପରେ ଶିଖିବେ । ତାପରେ ସାଲ ଦିନି କରୁଥିବେ । ତେବେ ଏଇଠି ସୂଚନା (Information) ଏବଂ ଦେଖେଇ ଶିଖେଇବା (Demonstration)ର କଥା ଗଠେ । ଅଗରୁ ଯେଉଁ କଥା କହିଲି, ତା ପାଖରେ ଥିବା ଗୁଡ଼ ପୁରୁଷ ଚିହ୍ନଟି ଦିଶିଯିବେ ନାହିଁ କଥା କହି ସେ ଗୋଟିଏ ମନକୁ ଲଦେଇ ଦେଲା । ତାପରେ ହାତରେ ଚିହ୍ନଟି ଧରି ତାକୁ ବାଗସାର ଦେଖେଇଲା । ଆର୍ଦ୍ରସିଂହ ଗୋଟିଏ ଭାବିଲା-ଏତେ ପ୍ରଭାବୀତ ପାଖରେ ନାହିଁ କହୁ କାହିଁକି ନାହିଁ- ଗୋଟିଏ, ଭାବୁକ, ମିଶିଲାକା ତ ଦିଶି ହେବନି । ଅବେଦନା/ଚିନ୍ତା ପୁରୁଷ ଚିହ୍ନଟି ନେଇ ଗଲେ ସାମାନ୍ୟ ଦିଶି ପରିବା ପରେଇ ଭାବିତାଟାଏ କରୁ ହେବତ ? ଭାବିତା କୋଣସି ମତେ ଗୁଡ଼ିଆ ? ଚିହ୍ନଟି ବାହାର ଏକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ (motivation) ଗୋଟିଏ ମନକୁ ଲଦେଇ ଦେବା ପଦରେ ଅସର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧିତ ହେଲା ।

ସବୁ କଥା ସେଇଆ । କିଏ ମାଛ କଥା ଥିବା ବା ଗଛ କଥା
ହୁଏ । କଥା ଅନୁସାରେ, ବାର୍ତ୍ତା ଅନୁସାରେ ଭାମ ଦେଲା, ଦେଲା ବି
ନାହିଁ, ସବୁକି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନେ ଦେଖିବାକୁ କଥା । ଆଗେ ମାଛ କଥା କହିଲେ
ଲୋକେ ମିଛ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ । କଥା କ'ଣକି, 'ମ' ଆକାର 'ମା'
ପୁଣି 'ଛ' । ତେଣୁ ମାଛ । 'ମ' ଇକାର 'ମି' ପୁଣି 'ଛ' । ତେବେ
ମାଛ ହୋଇଗଲା ମିଛ । ଖାରୁଆଙ୍କ ବାଉନଟା ଟାଣ ରହି ଲୋକେ
ମାଛ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ଆସୁ ନଥିଲେ ବା ଆଡ଼େଇ ଦେଇଥିଲେ । ପୁରାଣ
ଇହୁଟି ପରା ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଆଦ୍ୟ ଅବତାର-ମତ୍ୟ । ତେଣୁ ମାଛ ସବୁଠି
ଆଉରେ ; କାହାଘର ବେଦେ ଚଢ଼ିମାଛ ପରା ଅନୁକୂଳ । ମାଛ କ
ହେଲେ ବର କାହା ହଜାକୁ ଯିବ ବିନିତି । ଗୋଷ୍ଠୀର ପଢ଼ିଆରେ କହିଆ
ଗାଁବାସୀଏ ଅବତେଇ ଦେବେ । ମାଛ ଆଉ ।

ସେତେବେଳେ ମାଛଟାଣ ବିଷୟରେ ଯେତେ ସୂଚନା ଦେଲେ କା କହିଲେ ଲୋକେ ବୁଝୁ ନଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଗାଁ ଗ୍ରାମରେ ମାଛ ବାଣ୍ଟ କରି ଲୋକଙ୍କୁ ଏବେ ଗୋଟି ମାଛ ବଢ଼େଇ କୁଟେଇ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇ, ସେତେବେଳେ ଲୋକେ ମାଛ ଆଦର ଅନେଇଲେ । ପୋଖରୀରେ ବାଣ୍ଟ ଦେଖିଲେ । ମାଟିରେ ମାଛ ମିଛ ନୁହେଁ । ମାଛ, ମାଛ । ମାଛ ସତ । ଏଭଳି ସୂଚନା ଓ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା କାମ ଦେଖାଇଲା । ମଣିଷ ସୂଚନା ଦିଅ-ପାରିଥିବା ଜାତି କୌଣସିକୁ ସ୍ତବ୍ଧ କରି ଅର୍ଥ, ସୂଚନା ସେହି ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ କଲା । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇ ଓ ପକ୍ଷ କର୍ମୀଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଏହାର ଦିଆଯାଇ ନପାରେ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ଆଗରୁ ସୁତସ୍ୟ ବିଭାଗ ନଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ଏକ ସେକ୍ସନ ତାହା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ତତ୍କାଳୀନ ଗଭେର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମିଡ଼ିକାଲ କଲିଜିରେ ପଢ଼ି କଲେ ପକ୍ଷ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗୀୟ ନେତୃତ୍ୱରେ ୧୯୫୫ ମସିହାରେ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ମାନ୍ୟତା ପାଇ କଲା ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଟ୍ଟା ମେଡିକାଲ କଲିଜିରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ କଲିଜିରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କଲା । ତତ୍କାଳୀନ ମିଡ଼ିକାଲ ସୁବନ୍ଧ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗରେ କଲିଜିରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଯେ, ଗାଁ ଗ୍ରାମର ମାଛ, ଅଳକାପି, ପଚିତ ଜମି ଆଦି ଅନାମା ଲାଗିଲା । ବ୍ୟବସାୟ ପୋଖରୀ ପକ୍ଷେ ପୋଖରୀ ଖୋଳା । ଗୋଟିଏ ବାଟି କରିବା ମଧ୍ୟ ମାଛ ପୋଖରୀ ରୂପ ନେଲା । ସେତେବେଳେ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗରେ କାମ କରୁଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନେ ସିମ୍ପିଟିଆ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ କେହି ପାଇ ନଥିଲେ । ତତ୍କାଳୀନ ମିଡ଼ିକାଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟରେ ସେମାନେ କଲିଜି ପାଇ ଆସି ଆସି କୁଣ୍ଡଳା ଖୋଳି ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ମାଛ ବାଣ୍ଟର ଜ୍ଞାନ କୌଣସି (Technology) ଶିଖିଲେ । କାମ ଚାଲିଲା । ଉଭା ଉଭାରେ ମାଛବାଣ୍ଟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଲୋକେ ମାଛବାଣ୍ଟ କରିବାକୁ ଆସିଲେ ଆସିଲେ । ମାଛବାଣ୍ଟ ପାଇଁ ନତା କାଆଁର ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ କାଣ୍ଡାକୁ ଯୋଗାଇ ଚାଲିଲା । ଅବଶ୍ୟ ସେ କାଆଁର ସେତେ ନିରୁତ୍ତା ହେଲା । ତଥାପି ବଡ଼ ମାଛ—ରୋଷା, ଲାବୁଡ଼, ମିରିଲକା ବାର ଅଧୁର ଥିଲା ।

ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ପୂର୍ବରୁ କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ରାଜ୍ୟ ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଡା. ମିତ୍ର ଓ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ମତ୍ସ୍ୟବାଣ୍ଟ କେନ୍ଦ୍ର ଲାଗୁ କରାଗଲା । କେନ୍ଦ୍ରର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ତତ୍କାଳୀନ ଆସିକାଳଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଅନୁରୂପ ମାଛ ପାମ୍ପରେ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ମାଛ କାଆଁର ପ୍ରଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (Induced breeding) ହାତକୁ ନିଆଯାଇ କେତେକେହି କେତେକ ଜଳଜୀବ ବଢ଼ିନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ମତ୍ସ୍ୟ ପୋଖରୀ ମାଛମାଛ ପୋଖରୀ କାଆଁର କାଆଁର କାଆଁର କାଆଁର ପୋଖରୀ । ପରାସ୍ତା ସତ ହେଲା । କୁଟ୍ରିନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ସେଇ ଦିନରୁ ଆସି ଯାଏ ଚାଲି ଆସିଛି । କାହିଁକି ମାଛର କାଆଁର ମାଛବାଣ୍ଟାମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ କୌଣସି କେନ୍ଦ୍ର ନାହିଁ ।

ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗର କୁଣ୍ଡଳା କର୍ମଚାରୀମାନେ ତ କଲେ ହବୁଡ଼ି, କେତେ ଗାଧାରଣ ମାଛବାଣ୍ଟାମାନଙ୍କୁ ଏକ ଜଳ କୌଣସି ଶିଖିଲେ

ଦରକାର । ତେଣୁ ଆଗରୁ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ପୋଖରୀରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲିଛି । ଏଥିପାଇଁ ଆଗରୁ ମାଛ ମାଛମାନଙ୍କୁ ଭଲ ସମ୍ଭାଳ ଯୋଗାଇ ପୋଖରୀ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବା କଥା । ଚାଷୀମାନେ ମଧ୍ୟ ପେ ଖଟ ମାଛମାନଙ୍କୁ ଟିକି ଦାରିଲେଣି । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ଉପୁଜିନି ।

୧୯୯୫ ମସିହାରୁ ସୁତସ୍ୟ ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ପୂର୍ବ ଯେଉଁ ଠାକୁ ମତ୍ସ୍ୟ ସୂଚନା ସେବା ଯେ ଚାଲି ନଥିଲା, ସେବଣା ନୁହେଁ । ମତ୍ସ୍ୟ ସୂଚନା ସକ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ ବ୍ୟାପକ ମତ୍ସ୍ୟବାଣ୍ଟ ଆରମ୍ଭର ରାଜ୍ୟ ସାରା କିମିତି ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତା ?

ଏଉଁ ସୂଚନା ସେବା ପାଇଁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ମତ୍ସ୍ୟ ସୂଚକ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଚାଲୁଥିଲା । ତା ମିଡ଼ିକାଲ କଲିଜିରୁ ପ୍ରଥାସନ ପରେ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ ବ୍ୟାପକ ଆକାର ଧାରଣ କରିଥିଲା । ନୂଆ ନୂଆ ମାଛ ପାମ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା । ଆଗରୁ ମାଛର କ୍ଷୀମାତ୍ର ସବୁପ୍ରକାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯି ଉଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପକ ମତ୍ସ୍ୟବାଣ୍ଟମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଆସିଛି ଏବଂ ସୁନାମ ବି ମିଳିଛି ।

ସୂଚନା, ଜ୍ଞାନ କୌଣସିକଥା ପରିପ୍ରଚାର ସଂପର୍କରେ ଅତି ଲାଭଦାୟକ କଥା । ସଂକ୍ଷେପ ଅବଗାରଣା ଏଠି କରୁଛି । ଭାରତ ଏ ଦିଗରେ ଆଗ୍ରହୀ ଉପରୋକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଯଥା ସମୟରେ ସାହାଯ୍ୟ, ସହଯୋଗ, ସ୍ତେ ପାହନ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ଦେଇ ଆସିଛି । ମଧୁକ ଜଳରେ ମାଛବାଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳତା ପରେ ନୂଆ ନୂଆ ସୂଚନା ଓ ଜ୍ଞାନ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗରେ ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳ ଓ କ୍ଷୀରିଗଣ ମାତୁଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାପକ ଉପାଦାନ ଯୋଗ୍ୟ ବିଭୂତିଗଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ହାତକୁ ନେଲା । ଆଜି ଓଡ଼ିଶା ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ପାଣିର ମାଛଧରା ବୁଲଇ କରିଆରେ ସମୁଦ୍ର ମାଛଧରା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ କୁଆରିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉପାଦାନ ଯୋଗ୍ୟ ବିଭୂତିଗଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପଦରେ ପୂର୍ବରୁ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ତମୋତ୍ତମ ଅଗ୍ରଗତି ହାସଲ ହୋଇପାରିଛି । ଉପରୋକ୍ତମାନଙ୍କ ହାତକୁ ବନ୍ଧା ପରସା ଆସିଛି । ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ରାଜ୍ୟର ମତ୍ସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ।

କାଳକ୍ରମେ କେତେକ ଅଶୋଭନୀୟ ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିବାକୁ ମତ୍ସ୍ୟ ବିଭାଗ ଭିତ୍ତି ଏକ ଦୈନିକିକ ବିଭାଗର ଶାସନ ଚେର୍ଚ୍ଚ ଭାରତୀୟ ପ୍ରଶାସନ ସେବା (I.A.S.) ହାତକୁ ନିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା । ଏହି କ୍ରମରେ ପ୍ରଥମ ମତ୍ସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଭାବେ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାଭ ମିଶ୍ର ଆଇ.ଏ.ଏସ୍. ବ ଯିବୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ତାଙ୍କ ପରେ ଆସିଲେ ଶ୍ରୀ ନୃସିଂହ ବରଗ ଚେତୁଭିଆ, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍. । ପରେ ଶ୍ରୀ ରମେଶ ଗମ୍ଭୀର ସେନାପତି, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍, ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦନ ମୋହନ ମହାନ୍ତି, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍, ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟଜିତ ଚନ୍ଦ୍ର ଜୋଷୀ, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବିନୟ କୁମାର, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍ । ଶ୍ରୀ ଚେତୁଭିଆଙ୍କ ଅମର ମତ୍ସ୍ୟ ସୂଚନା ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ମାସିକ କୁଣ୍ଡଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ, ଉପକରଣ ଓ ହ୍ୟାଣ୍ଡ ଆଉଟ ଆଦି

ପ୍ରଚାର ପାଇବା । ଶ୍ରୀ ସେନାପତି ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ କପରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆଇପିଏ କର୍ମୀଙ୍କ ଉପାଦେୟ ପାଠକଙ୍କୁ ଅତି ପ୍ରଶଂସନରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେଇ ଏକ ପ୍ରଥମକାର ଗାନ୍ଧୀ ମହାବିଜୟ ଲାଞ୍ଜିଆ ଟିକ୍ଟାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (୧୯୭୭)ରେ ସମ୍ବିଧାନ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ଗତ ପ୍ରଶଂସିତ ହେଉଥିବା । ଉପାଦେୟରେ ପଦସ୍ଥାପନ ପାଇବା ପରେ ବଡ଼ ଟିକ୍ଟା (ପ୍ରାୟତଃ ନାଶିକା) ଟିକ୍ଟା ଦଶକମାନଙ୍କ ପରି ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥିଲା ।

ଶ୍ରୀ ସେନାପତିଙ୍କ ପରେ ୧୯୭୮ ମସିହାରେ ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରି ଶ୍ରୀ ମଦନ ମୋହନ ମହାନ୍ତି । ଗଭୀର ପଞ୍ଜୀକରଣ କ୍ଷମିତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହରଜତ, ଶାନ୍ତ ଅବସ୍ଥାକୁ ସୁଦୟାମାନ କରି ଦୃଢ଼ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିଲେ ପରିସ୍ଥିତିର ସାମାଜିକ ଆଧୁନିକ ଅବସ୍ଥା ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ମାନ୍ୟତା ଦେ ଏକ ସିଧା ସରଳ ଚିନ୍ତା ଏକଥା ଦୃଢ଼ ଚିନ୍ତା ପରେ ସେତାଙ୍କର ଦୃଢ଼ ନେତୃତ୍ୱ କାହିଁକି କଲେ । ବହୁଳ ମିତ୍ରଙ୍କ ସ୍ୱଳ୍ପ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ କାଳୀୟାସ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ । ବହେତ ବଢ଼ିଲା । ନିୟୁତ ସ୍ୱଳ୍ପ ହେଲା । ସେଥିରେ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ବଢ଼ିଲା । ବହୁଳା କର୍ମୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଆଗେଇବା, ଅଧିକ ନିଷ୍ଠା ବଢ଼ି ଯିଲା । ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ପଛରୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବାରେ କୌଣସି ଦୃଢ଼ ଲୋକ ନାହିଁ । ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ସମସ୍ତ ଚିନ୍ତାରେ ଏକ ନୂଆ ମୋଡ଼ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିସ୍ମିତ କରିଦେଲା । ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦୃଢ଼ ନେତୃତ୍ୱ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକତା ଓ ସମ୍ମାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ବହୁଳ ମିତ୍ରଙ୍କର ଅନୁସନ୍ଧେଷ ଲାଭ କଲା ।

ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦୃଢ଼ ପରିଚ୍ଛେଦ, ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ଏକ ବିଶେଷ ଚିନ୍ତା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତରେ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ଭୁବନେଶ୍ୱର କେତେକ । ଲାଞ୍ଜିଆ ଟିକ୍ଟାରେ ଦୃଢ଼ ନେତୃତ୍ୱ ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କର ଭରଣେ ସ୍ୱଳ୍ପ ହେଲା— ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସେବା (Fishery Information Service) ଏକ ସମସ୍ତ ଲାଞ୍ଜିଆ ପାଇଁ ଏକାଧାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଲାଭେ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ପାଇଁ ସିନିୟର ଦିବ୍ୟାସ ଶ୍ରେଣୀ ସିନିୟର ବ୍ୟାପକର କଣ୍ଠେ ରଚନା ଅଧିକାରୀ (Production Officer) ପଦର ସ୍ୱଳ୍ପ ହେବା ପଡ଼ିତ କଟକ, ସମ୍ବଲପୁର ଓ ବ୍ରହ୍ମପୁରରେ ଚିନୋଟି ସୂଚନା ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ମହତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଗଲା ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମହତ୍ତ୍ୱରେ ତଥା ଲେଖାଏଁ ପ୍ରଚାର ସମୟର, ସେଇ ଲେଖାଏଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ କଣ୍ଠେ ଲେଖାଏଁ ହେଲପର ମୁଦ୍ରଣର ସେଇ ପଦରେ ଲାଞ୍ଜିଆର ବ୍ୟାପକ ସୂଚନା ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ଏକ 'ଆବୋଧନ' ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି କଳା ସେକ୍ଟରର ଆସିଦେଲା । ଚିନୋଟିର ସ୍ତରରେ ନିୟୁତ ହୋଇଥିବା ରଚନା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ହେଲା, ଚିନୋଟି ମହତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ ସୁସମନ୍ୱୟ ରଖିବା ଏବଂ ସେଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ସ୍ତରରେ ସାଧାରଣ ଲାଞ୍ଜିଆର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୂଚନା ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରକାରକୁ ଦିଶାଦିତ କରିବା । ଗଣ ମାଧ୍ୟମ: ପ୍ରେସ, ଆକାଶବାଣୀ ଓ ଦୂରଦର୍ଶନରେ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ପରିବେଷଣ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ରଚନା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା । ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଶ୍ରାବ୍ୟ-ଦୃଶ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ (Audio Visual Equipments) ଯୋଗାଇ ଦେବା ଦିଗରେ ଅଧିକ ପାଣି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ ପଦରେ ଲାଞ୍ଜିଆ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସେବା ଏକ 'ଅଗ୍ରଗାମୀ ସଂସ୍ଥା'ରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଗଣମାଧ୍ୟମ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରଚାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୃଢ଼ ଦାୟିତ୍ୱ କରି କଳାଧାରଣକର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଲାଞ୍ଜିଆ ହୋଇ ପାରିଛି । ଏଭଳି ଦୃଢ଼ତାର କଥା, ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପେନି ଅନୁଷ୍ଠାନ । ପ୍ରଶାସନିକ ଦୃଢ଼ତା, କର୍ମ କୁଶଳତା ଓ ନିଷ୍ଠା ପଦରେ ପ୍ରଗତି ଅନାୟାସେ ସମ୍ଭବ ଏକଥା ମଧ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ।

ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ଲାଞ୍ଜିଆ ସଫଳତାକୁ ବଡ଼ି ହେବା ପରେ ତାଙ୍କର ଅଗ୍ରଗତ ବହୁ ଦୃଢ଼ ହେଲ ପ୍ରଶାସକ (Steam Line administrator in I.A.S. Cadre) ଶ୍ରୀ ଲୋକା ମହାପାତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଲାଭେ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବାକୁ ଯୋଗ ଦେଲେ । ଶ୍ରୀଙ୍କର କର୍ମବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ଚାକ ନିକଟରେ ଲଗାଗତ । ଚାକ ବଢ଼ିବ ନେତୃତ୍ୱରେ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଓ ପରିସ୍ଥିତିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରଗତ କଳାଧାରଣ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅବ୍ୟାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ ।

ଆଜି ସୂଚନା ଶାସ୍ତ୍ର କୌଶଳ (Information Technology) କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏକ ଭୁବନେଶ୍ୱର କୁମଳା ସ୍ତରର କରିଛି । ଲାଞ୍ଜିଆ ଟିକ୍ଟାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆଗମ କରି ପ୍ରତିକ୍ଷେତ୍ରରେ ସୂଚନାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ଏହି ସୂଚନାର ବ୍ୟାପକତା ପାଇଁ ଫୁଲବେବେବେ 'ଲଭର ନେଟ' ଅ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲାଣି, ସେତେବେବେ ଏହାର ମହତ୍ତ୍ୱ ଅନୁସାଧାର୍ଯ୍ୟ ।

ସୂଚନା ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ମାଧ୍ୟମ ହେଲା ମୁଖ୍ୟତଃ ଦାୟିତ୍ୱ । (୧) ଲିଖିତ (written) ୨ କଥା (spoken) ୩ ଶ୍ରାବ୍ୟ (Audio) ଏବଂ ୪ ଦୃଶ୍ୟ (visual) । ଏହି ଲାଞ୍ଜିଆ ଟିକ୍ଟାରେ ଲପରେ ସୂଚନା ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ । ସାଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପରିସ୍ଥିତିର ଲପରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦିଆଯାଇଥିବା ବେଳେ ଲାଞ୍ଜିଆ ଟିକ୍ଟା ଓକିରି ଯାଆନ୍ତା । କିମିତି ?

ସେତେବେବେ ଦୁର୍ଭା, ବୋଲ, ନାଶିକା ଓ ଦୁର୍ଭାଧିଆ ମଣିଷକୁ ନେଇ ସୂଚନା ଓ ପରିସ୍ଥିତିର ଦାୟିତ୍ୱ, ସେ ସ୍ତର ଏକ ଏହିର ନିଆଦିଗର ଲପେ ଆଜିର ଗଣମାଧ୍ୟମ ସ୍ତରରେ ଗଣ ମାଧ୍ୟମ କରିଥାରେ ସାଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହାର ପ୍ରଗତି କେତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ସେତେବେବେ ଅନୁଭବ କରି ହେବ ।

ଚିନୋଟିର ସୂଚନା ଓ ପରିସ୍ଥିତିର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦୃଢ଼ତାରେ ଗଣ ମାଧ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିସ୍ଥିତିର ବ୍ୟାପକ । ଗଣମାଧ୍ୟମର ଚିନିନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଯଥା: ମୁଦ୍ରଣ ମାଧ୍ୟମ (Printing media) ଆକାଶବାଣୀ (Radio) ଏବଂ ଦୂରଦର୍ଶନ (Television) । ମୁଦ୍ରଣ ମାଧ୍ୟମର ପ୍ରମୁଖ ଲାଭ ଅଧିକାର କରିଛି ଚିନିନ ସମ୍ପାଦକ । ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ଚିନିନ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦୃଷ୍ଟିରେ ନାଶିକା ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ଦୃଢ଼ ଗଣ କୁଳାସାଧ୍ୟ । ଲାଞ୍ଜିଆ ଏକ କଳାକରଙ୍କୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିଥାଏ । ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ଚିନିନ

ସ୍ୱରୂପ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଜାହାକୁ ଚରଚରଣ ଚତୁର୍ଥ ଗ୍ରନ୍ଥ ହୁଏ । ଶାନ୍ତ ଏକ ଜନମତକୁ ପ୍ରକାଶିତ କରିଥାଏ । ସମ୍ଭବତଃ ସୁଆରେ ସମ୍ଭବ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଅବତାରଣା ଶୋଭାପୂର୍ଣ୍ଣ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ପାଠକ ମଝରେ ସମାବୃତ ହୋଇଥାଏ । ଏବେ ସିନା ଆମ ରାଜ୍ୟ ଜା ରାଜ୍ୟ ଜାହାରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ସମ୍ଭବତଃ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କରେ ଏକ ସମ୍ଭବତଃ କା ମାସିତ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶନ କେବେ ଆରମ୍ଭହୋଇଥିଲା, ସେବତା ରାଜିରେ ବିଶ୍ୱିତ ଲାଗେ ।

କର୍ତ୍ତାଂସୁ ସିଧା ଉଦୟ ଗାଁ ଗଣା କା ବିପତ୍ତି ମତସରରେ ପ୍ରକାଶନ ଦେବାରେ ଆକାଶବାଣୀର ଗୁମିନା ସ୍ୱରୂପପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆକାଶବାଣୀର, ଜାତୀୟ ସମ୍ବାଦ, ଆକାଶବାଣୀର ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ ସହିତ ବୃଷ୍ଟି ସଂସାର, ସ୍ୱାଧୀନ, ଶିକ୍ଷା, ମାତା ମହଲ, ଶାନ୍ତ ବିଜ୍ଞାନ, ଶିଶୁ ଓ ବିଶ୍ୱାସ ସଂସାର, କାରିଗରୀ ସାମାଜିକତା, ସାହିତ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତି, ଚାଟକ, ବ୍ରାହ୍ମା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ବିଷୟର ପ୍ରସାର ପଦରେ ଶ୍ରେଣୀମତରେ ବହୁକାଳରୁ ପ୍ରିୟ । ଏବେ ସିନା ଇଣ୍ଡିଆନାଟାଲ ଲାକ୍ଷ୍ମୀକାରେ ଦୂରଦର୍ଶନ ଆମ ଦେଶରେ ବ୍ୟାପକ ହେବା, ତେବେ ଆକାଶବାଣୀ ଓ ବହୁକାଳରୁ ଜନଜୀବନର ସେବା କରି 'ସର୍ବଜନୀୟ ଦୁଆର' ହୋଇ ଆସିଛି । ବିଦ୍ୟୁତ୍ ମୁଣ୍ଡାରେ ରେଡିଓ ଯୋଗ ରାଜ୍ୟ ତାହା ଜାମ ନରୁଛି । ଘରଣୀ ଦୁର୍ଗି ମୁଣ୍ଡରେ ରେଡିଓ ଯୋଗ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛି ।

ଆକାଶବାଣୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶ୍ରାବ୍ୟ (audio) ପ୍ରଧାନ । ଲେଖା ଧରି ବସନ୍ତ, ବସା ବା ଶିଖା (ନେପଥ୍ୟରେ) ମିତ ସ୍ୱର ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁଥିବା କେବେ ଦୂରଦର୍ଶନ ଶ୍ରାବ୍ୟ ଓ ଦୃଶ୍ୟ (audio/visual) ଭରଣକୁ ନେଇ ଦୋଟି ଦୋଟି ବର୍ଷକକର ବିଭିନ୍ନ ଆକର୍ଷଣ କରି ଚାଲିଛି । ଗାଁ ଗହଳିର ଜଣେ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ଆଜି ସାରା ବିଶ୍ୱର ଜାଲ ଜରକର ଦେଖୁ ଶୁଣି ଚରସଣାରୁ ଜାଣି ପାରୁଛି । ଯୋଜନା ଯୋଜନା ଦୂରକୁ ନିକଟ କରିଛି ଦୂରଦର୍ଶନ । ଜାମକୁ ସାଥୀକ କରୁଛି । ଆଜିର ଆଧୁନିକ ଉପଯୋଗୀଯୋଗ ସୁଗରେ ଟେଲିଫୋନ/ ଟେଲିଗ୍ରାଫ ବ୍ୟବ ମଣିଷର ଜିତି ଦିନର ସାଥୀ ହେଲେଣି । ଘରେ ଘରେ ଟେଲିଗ୍ରାଫ ବିକାସ ନୁହେଁ- ଏକ ଆବଶ୍ୟକତା । ଆକାଶବାଣୀ ରହି ସବୁ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିବେଷଣ କରିଚାଲିଛି । 'ସିଧା ପ୍ରକାରଣ' କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପଦରେ ଭର/ କାହାର ସମାଜକୁ ଦେଖୁ କରୁଛି । ଶୁଣି କରୁଛି । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦେଖୁ ଆନନ୍ଦ ମିଳୁଛି । ଦୂରଦର୍ଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ ଆଜି ମୁକୁତ । ମଣିଷ ଅନ୍ତର ମନର ନିବୁତ କେଠରା ଆଜି ସୁଦ୍ଧାରେ ମୁକୁତ । ତହିଁରେ କହୁବା ଜ୍ଞାନ ଆତ୍ମରେ ବୁଝା ।

ଆଧୁନିକ ଉପଯୋଗୀକୁ ସାଥୀରେ ଯେତି ରାଜ୍ୟ ମତ୍ୟ ସୁଦ୍ଧା ସେବା ସବୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ 'ଅନ୍ତସ୍ପର୍ଶ' କରି ଉପ ମାଧ୍ୟମରେ ତାହାର ଆସନ ବାଣି କେଉଁ । ଦୈନିକ ସମ୍ଭବତଃ ପାଇଁ ସୁଦ୍ଧା,

ତଥ୍ୟମୂଳକ ରଚନା, ସମ୍ବାଦ, ଡିପୋର୍ଟ ଆଦି ପରିବେଷଣ ସଂସଦ ସଂସଦ ଆକାଶବାଣୀ ଓ ଦୂରଦର୍ଶନର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର formatକୁ ପ୍ରକାଶନ କରି ସୁଦ୍ଧା, ତଥ୍ୟ, ସମ୍ବାଦର ଓ ଡିପୋର୍ଟ ଆଦି ଯୋଗରେ ଦେବାରେ ତୁଟି ହୋଇନି । ବିଭାଗୀୟ ବୁଲେଟିନ୍, ପାମକେର, ସଂସଦ ଆକାଶବାଣୀ କଥା (talk) ସାକ୍ଷାତକାର (interview) କ୍ଷେତ୍ରଭିତ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ପିତର ଆଦି ପରିବେଷଣ ନିୟମିତ କରାଯାଇଛି । ଦୂରଦର୍ଶନର 'ପଲ୍ଲୀ' ବିଭାଗ କରିଆରେ ଗାଁ ଗହଳ ମାତ୍ରାସାମାଜିକ ତାହା ପୋଷଣକୁ ନେଇ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇ ଯଥା ସମୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଏହି କ୍ରମରେ ପ୍ରାୟ ୨ ଶ୍ରେଣୀ ଦୂରଦର୍ଶନ recording କରାଯାଇଥିବାର ମନେ ହୁଏ । ତାହାରେ କେବଳ କଥା ଆବୃତ୍ତି (narration) କେବଳ ତିନି ପ୍ରକାର କରା ନଯାଇ ତହିଁରେ ବିଭିନ୍ନ format ସଂଯୋଜନା କରାଯାଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦୂରଦର୍ଶନରେ ମତ୍ୟ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଓ ଲୋକ ପ୍ରିୟତା ହାସଲ କରିପାରିଛି । ଅନ୍ତର କଥା, ଏଥିପାଇଁ ସୃଜନଶୀଳତା (creativity) ଲେଖା । ଲେଖା (script) ସହିତ ଦୃଶ୍ୟ (Visual) ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡିକର ସାମ୍ୟ ରହିଲେ ସୁଟିଂ କରାଯାଇଥିବା ବିଦ୍ରୁତି ଆଶାକୁରୁପ ହୋଇପାରିବ । ଦୂରଦର୍ଶନ 'ପଲ୍ଲୀ' ବିଭାଗର ପ୍ରଯୋଜକ ଓ ବିଭାଗୀୟ ରଚନା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଯୋଜନାରେ ପ୍ରକୃତ ସେବା ପଦରେ ତଥ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ତୁଟି ବା ବିଷୟିକ ତୁଟି ପରିକାଶିତ ହୋଇଛି । ଆଦ୍ୟ ଅବତାର 'ମାଛ' ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଅଧିକାର କରି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ୱଦେଶରେ ଆସନ ଜମେଇ ବସିଛି ଏବଂ ଗାଁ ଗହଳିରେ ଅର୍ଥନୀତିକୁ ବଦଳେଇ ଦେଇଛି ।

ଆଜି ଘରେ ବାହାରେ ସବୁଠି ସୁଦ୍ଧା ଓ ପରିପ୍ରକାର ଆକାଶବାଣୀ, ଦୂରଦର୍ଶନ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରାତ୍ମକ ସୁଦ୍ଧା ଓ ପରିପ୍ରକାର ସାମଗ୍ରୀରେ ଭରପୁର । ଶ୍ରେଣୀ, ଦର୍ଶକ ଓ ଶ୍ରାବକ ମଝରେ ଏକ ଏକ ସାଥୀକ ପଦରେ । ସିଧା ସରଳ ଦେଖିବା ପଦରେ ଗାଧାରଣ ମଣିଷ ମନରେ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବା ଯାହାକୁ 'ଗାଁ ମତ୍ୟ ମନକୁ ସର୍ବ କରୁଛି ।

ମତ୍ୟ ସୁଦ୍ଧା ସେବାର ଉନ୍ନେଷ କାନକୁ ମତ୍ୟତାହ ବିଭାଗ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଉପ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବେଷଣ କରିବା ଦିଗରେ ଆଶୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ଜ୍ଞାନ କୌଶଳକୁ ଧିଆ କ୍ଷେତ୍ର ତଥା ଦୂରଦର୍ଶନକୁ ଦେଖୁ ରାଜ୍ୟ ଧର୍ମାତ୍ମକ ନିକଟ କରିପାରିଛି । ମତ୍ୟ ସୁଦ୍ଧା ମତ୍ୟ ଗଣମାଧ୍ୟମର ସେବା ସାଧ୍ୟମତେ କରିଚାଲିଛି ।

ସୁଗେ ସୁଗେ ସୁଦ୍ଧା ଓ ପରିପ୍ରକାର ତାହାର ମହତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରକାଶ କରି ଆସିଛି ଏବଂ ଆଜି ରାଜ୍ୟ ଏକ ସୁଗେ ଆସନ ସାରା କେଶରେ ସୁଦ୍ଧା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବ ଏକ ସ୍ୱରୂପପୂର୍ଣ୍ଣ ସରା ସୁଗେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଆଜି ବିଛି ମିତ ନୁହେଁ । ଗଣ ମାଧ୍ୟମରେ ସବୁ ଆଶୁ ଦେଖା । ସବୁ ସର । ସବୁ ସର ।

ଦେବସ କଲେନା, ୧୯୯୯-୨୦୦୦

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ ୧୯୯୪-୯୫ ମସିହାରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିଭାଗ ପାଇଁ ଅଗଷ୍ଟ ମେସ୍ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଭାଗରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଏହି ବିଭାଗ ମହିଳା, ଶିଶୁ, ଶାରୀରିକ ବିକାଶ, ଶିକ୍ଷା, ଦୃଢ଼ ଏବଂ ସମାଜର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସହାୟ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସେବାମାନଙ୍କ ଯେ କଳା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଶିଶୁ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ସମସ୍ତ ଶିଶୁବିକାଶ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ଅନୁପରାଳ ପୁଷ୍ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଡାକ୍ତାବାନ, ଉପକରଣ ଇତ୍ୟାଦି ଶିଶୁ, ଗର୍ଭସ୍ଥାବଣା କରିଥିବା ଓ ସ୍ତନ୍ୟପ୍ରଦାନକାରୀ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗଣ୍ୟ ଭୂମିକା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଅଛି । SNP ମଧ୍ୟମରେ ୨୩ଲକ୍ଷ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ନିୟମିତ ଭେଦଧୂବାବଳରେ CARE FEEDING ମାଧ୍ୟମରେ ୧୧.୬୭ ଲକ୍ଷ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଉପକୃତ କରାଯାଇଛି । ICDS କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୨.୬୭ଟି ବ୍ଲକ୍ ଓ ୧୨ ଗୋଟି ବ୍ଲକ୍‌ସ୍ତରର ସଂଖ୍ୟା ଉପକୃତ ହେଉଅଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟତମ ୪୭ ଗୋଟି ବ୍ଲକ୍ ୧୯୯୧-୨୦୦୦ ବର୍ଷରେ ଅବସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ପୋଷଣା ହେବ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ସହ ଯତ୍ନରେ ୮୬ ଗୋଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା କରୁଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ପ୍ରତି ଅନୁରାଧା ପାଇଁ ମାସିକ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଅଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷରେ ୫୭୦୩ ଟଙ୍କା ଶିଶୁ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଉପକୃତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅତିରିକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରାବଳୀ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଏବଂ ଅଧାରୁ ପାଠପଢ଼ିବା ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦେବା ପ୍ରକଳ୍ପରୁ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ୪୦.୭୯୭ଟି ବ୍ଲକ୍‌ରେ ୪୫,୦୩,୦୪୫ ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଲୋକନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଅଛି ଏଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିନାମୁଲ୍ୟରେ କଷ୍ଟପ୍ରତି ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଚାହୁଁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ପଥା ଚାହିଁ, ଫେର, କାଳେଣୀ, ଆସବାବପତ୍ର, ରୋଷେଇଆ ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଖର୍ଚ୍ଚ ଇତ୍ୟାଦିରେ କଟକ କରୁଅଛନ୍ତି । ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷରେ ଏଥିପାଇଁ ୪୫ ଗୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟବ୍ୟାପକ କରାଯାଇଅଛି ।

ମହିଳା କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏହି ବିଭାଗ

ଦ୍ୱାରା ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି । ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ଜରୁରୀ ତଥା ବିଚିତ୍ର ମହିଳା ସେବା ସମବାୟ ସମିତିକୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ମହିଳା ବିକାଶ ନିଗମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଅଛି । ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ମହିଳା କୋଷରୁ ଲାଭ ଆଣିବାରେ ନିଗମ ଏକ ସହଯୋଗୀ ସଂସ୍ଥା ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ରାଜ୍ୟ ମହିଳା ଆୟୋଗ ମହିଳା ମାନବ ମଧ୍ୟରେ ରାଜନୈତିକ ତଥା ଆଗନଗତ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ନାନାଦି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥାଏ । ମହିଳା ଆୟୋଗ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅସାଧାରଣ ବିଭାଗର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ବିକାଶର ସମାଧାନ କରିଥାଏ । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଦୂରତ ଚ୍ୟାନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଆୟୋଗ ଫକ୍ସକ୍ସେପ କରିଥାଏ ।

ବିକଳାଙ୍ଗ ଅଭିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ବିକଳାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ୫୦ ଗୋଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କରୁଅଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ଏହି ବିଭାଗ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକ ଓ ଅଣଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଚରଣା ବ୍ୟତିକ୍ତରେ ଅନୁଧାନ ଆକାରରେ କେଣି ଛାତ୍ରପ୍ରତି ୩୦୦ ଟଙ୍କା ଏହି ବିଭାଗ ମଝୁର କରିଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତିକ୍ତରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ୧୨ ଗୋଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷାବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ୪ ଗୋଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି ।

ପ୍ରଥମରୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାରୀରିକ ବିକଳାଙ୍ଗ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ବିଭାଗ ଛାତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

ବିକଳାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଧର୍ମାଗୃହ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ୪ ଗୋଟି ଧର୍ମାଗୃହ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର ଏହି ବିଭାଗ ଅନୁଦାନରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଅଛି । ତାହା ବିକଳାଙ୍ଗ ଅର୍ଥବିଭାଗ ନିଗମରୁ ବିକଳାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆନୁନିମ୍ବିତ ଯୋଜନାରେ ସହାୟତା ପାଇବା ପାଇଁ ମହିଳା ବିକାଶ ସମବାୟ ନିଗମକୁ ସଂଯୋଜକ ସଂସ୍ଥାରୂପେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଅଛି । ବିକଳାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତା ଯୋଗୁଁ କରାଯାଇ ପାରୁଥିବା ସରକାର ଚକ୍ରପ୍ରତି ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ସାମାଜିକ ନିରାପରା କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୨୫ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବୃଦ୍ଧ, ଅସହାୟ, ନିରାଶ୍ରୟ, ୬୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଭୂମିହୀନ, ଶୁଦ୍ର ଓ ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀ, ଯୋଗେଶ୍ୱରୀ ସହସ୍ର ବିଧବାମାନଙ୍କୁ ସରକାର ମାସିକ ୧୦୦ ଟଙ୍କା

ଲେଖାଏଁ ଭରା ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ଟ. ୩୦,୦୦୦ ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହେଉଅଛନ୍ତି । ଏବଂ ବ୍ୟତୀତ NOAP ମାଧ୍ୟମରେ ୩,୩୩,୪୦୦ ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହେଉଅଛନ୍ତି । NOAP ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଭରତ ଟଙ୍କାପ୍ରତି ୨୫ଟଙ୍କା ଭାରତ ସରକାର ଦେଉଥିବା ସ୍ଥଳେ ୨୫ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟସରକାର ଦେଉ କରୁଅଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କେବଳ ୮ ଗୋଟି KBK ଡିଭିଜନ ୫୦ ହଜାର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ୧୯୯୮ ଜୁନ ୦୬ ନୂତନଭାବେ NOAP ମାଧ୍ୟମରେ ଭରତ ଅର୍ଥ ମଜୁର କରିଛନ୍ତି ।

ଜାତୀୟ ପରିଚାର ଉପକୃତ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମାରେଖା ତଳେ ଥିବା ପରିବାରର ମୁଖ୍ୟ ଲୋକତାରାସନ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ୧୦ ହଜାର ଟଙ୍କାର ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାହେଉଅଛି ।

ସେହିପରି ଜାତୀୟ ପ୍ରକୃତି ଉପକୃତ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମା ରେଖାତଳେ ଥିବା ତଳେ ମହିଳା ଦୁଇଲୋଟି ପିଲା ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟରେ ୫୦୦ଟଙ୍କା ଲେଖାଏଁ ସହାୟତା ପାଉପାରିବେ ।

ଉତ୍କଳଜାତୀୟ ଶାନ୍ତ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

KBK ଡିଭିଜନରେ ଗଠିତ କୃତ ଅସହାୟମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ସରକାର ଦେଉଥିବେ । ଏହାକୁ (KBK) ଡିଭିଜନ ପ୍ରତିଦିନ ୨୪, ୫୪୫ ଜଣ ଅସହାୟ କୃତଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଶାନ୍ତ୍ୟ ଯୋଜନା ଦିଆଯାଇଅଛି । ଏଥିରେ ଜଣପ୍ରତି ଦିନକୁ ୨ଟଙ୍କା ୪୧ ପଇସା ଦେଉଅଛି ।

୩୩୩

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ

କଟକ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗଣ ମେଡିକାଲ କଲେଜର ନୂତନୋତ୍ତ ବିଭାଗରେ ନୂତନୋତ୍ତମାନଙ୍କର ଡିଜିଟା ପାର୍ସ ୧୯୯୮ ମସିହା ମଇ ୮ ତାରିଖରେ କ୍ୟାମ୍ପେସନାଟେସନ ଲାଓକାଲୋଟୋରୀ ମେସିନ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଅଛି ।

ସର୍ବ ବ୍ୟାଧିରୁକ୍ତ ଭରଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଯୋଗାଡ଼ଦେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ମାଗୋଟି ତାଳିଆ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ଏସ୍.ସି.ଟି ସଂପୃକ୍ତ ହାସପାଟାଲର ଡାକ୍ତର, ସର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି । ଭାରତସେବା ସ୍ୱାଚ୍ଛୋଦନ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, କଟକର ଡାକ୍ତର ଏବଂ AHRCCର ଡାକ୍ତରମାନଙ୍କ ସହଯୋଗ ଲୋଭା ଡିଜିଟା ଡିଭିଜନ କରାଯାଇଅଛି ।

୧୯୯୮ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୬ ତାରିଖରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପରାମର୍ଶ ଦାତାଙ୍କ ଶାଳାୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୫୦୦ରୁ କମ୍ କରାଯାଇ ଶତକଡ଼ା ୯୯.୮ ଭାଗ ଶିଶୁ ଉପକୃତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

୧୯୯୮ ମସିହାରେ ଅଣଆଦିବାସୀ ଭରଣରେ ୫୨ ଗୋଟି ନୂତନ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ଧିଆସୀ ଅଧିକୃତ ଭରଣରେ ୧୨ ଗୋଟି ନୂତନ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଅଛି ।

ସରକାର ପରାମର୍ଶାମୂଳକ ଭାବରେ ଗଠିତ ଲୋକାୟନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ପରିଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରୁଅଛନ୍ତି । ଗଣ ପରିଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ ୫୦୦ରୁ

କମ୍ କରାଯାଇ ଶିଶୁ ୧.୯.୯୮ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୦ ୯.୯୮ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ୩୦ ଗୋଟି DHH ଡାକ୍ତରଖାନା, ରୁଗ୍ମେଣ୍ଡର ଡାକ୍ତରୀ ହାସପାଟାଲ, ରାଜ୍ୟର ହାସପାଟାଲ, ରାଜ୍ୟରେ ଉପକାରୀ ହାସପାଟାଲ, ରାଜ୍ୟର ମାଗୋଟି ଡିଜିଟା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, କଟକର SVP ଶିଶୁକଲେଜ, ଡିଜିଟାଲ ହୋସପିଟାଲରେ । ସେମାନଙ୍କର ଡିଜିଟା ଖର୍ଚ୍ଚ ୫୦୦ରୁ ସଂପୃକ୍ତ ହାସପାଟାଲର ବ୍ୟାବହାରିକ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଭରଣା କରାଯିବ ।

ନିଜର ଅନାଟରେ ଡିଭିଜନ ଓ ଏହାର ଆଖପାଖ ସୋରିଷ ଚେଇ ସହିତ ଅଗ୍ରଭାଗରେ ଅପମିଶ୍ରଣ ଶା ଲେଡେରର ନୁପରି ଲୋକରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଉଦ୍ଧାର ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେବ କୁ ନଦେବା ଏବଂ କ୍ରମେ ଗୋଟି ଡିଭିଜନର ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ପରକାର ଖୋଲା ତଥା ଉପାଦାନ ଡିଭିଜନ ସୋରିଷରେ ଡିଭିଜନ ୨୯.୮ ୯୮ ମାର୍ଚ୍ଚ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ସଂଗୃହୀତ ୩୯୮ ଡିଭିଜନରେ ନମୁନା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗ ପରାମର୍ଶାୟରେ ପରାମର୍ଶ କରାଯାଇ ଡିଭିଜନ ନମୁନାରେ ଅଗ୍ରଭାଗରେ ମିଶ୍ରିତକାର କରା ଗଲା । ରାଜ୍ୟରୁ କମ୍ ଶାନ୍ତ୍ୟ ଚେଇ ଆସୁଥିବାରୁ ଶାନ୍ତ୍ୟ ଚେଇ ଡିଭିଜନରେ ନିଶ୍ଚିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ରହିଲେ ଏହା କରାଯିବେ ସହାୟକ ହେବେନା ଶାନ୍ତ୍ୟଯୋଗାଡ଼ ଓ ଖ ଉଦ୍ଧାରୀ ଡିଭିଜନ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଉଥିଲେ । ଏହାକୁ ଅ.ଖ. ଆଗରେ ଉଚ୍ଚ ରାଜ୍ୟସରକାର ୨୯.୯.୯୮ରେ ଉଚ୍ଚ ନିଶ୍ଚିତକାର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଛନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟରେ ରେଳପଥର ବିକାଶ

ଡାକଟେର-ସମ୍ବଲପୁର ରେଳପଥ-୧୭୪ କି.ମି.

ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଟିର ନାୟକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ, ୧୫.୮.୧୯୯୮ ମସିହାଠାରୁ ଚଳୁଥିବା ଏକପ୍ରେସ୍ ଟ୍ରେନ୍ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ଭାରତବେରା ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ପାସେରଇ ଟ୍ରେନ୍ ଡାକଟେର ଓ ସମ୍ବଲପୁର ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଛି ।

ବୋରାପୁଟ- ରାୟଗଡ଼ା ରେଳପଥ- ୧୬୪ କି.ମି.

୧୯୯୫ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଏହି ରେଳପଥଟି ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଘାଟିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ବୋରାପୁଟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଥର ଏକ ଏକପ୍ରେସ୍ ଟ୍ରେନ୍ ଚଳପ୍ରଚଳ କରିବ ।

ବଇତାରୀ-ବାଂଶପାଣୀ ରେଳପଥ- ୧୫୫ କି.ମି.

ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ନାୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇ ପଡୁଥିବା ବେସରକାରୀ ଜମି ରେଳ ବିଭାଗକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ୨୦୦୩ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ନାୟକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ନାୟକ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ।

ହରିଦାଶପୁର- ପାରାଦ୍ୱୀପ ରେଳପଥ - ୭୮ କି.ମି.

ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇଯାଇଛି । ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷରେ ୨ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟାବରଣ ହୋଇଛି । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ।

ପାରାଦ୍ୱୀପ ରେଳ ସଂଯୋଗର ଦୋହରାବରଣ - ୮୩ କି.ମି.

୮୩ କିଲୋମିଟର ବଡ଼- ପାରାଦ୍ୱୀପ ଏକ ପରିଚିତ ରେଳପଥ ବୋହରା କରିବା ପାଇଁ ୧୯୯୫-୯୬ ମସିହାରେ

ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇସାରିଛି । ଉତ୍କଳାଧିପତିଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟର ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶର ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ।

ପୂର୍ବ ଉପକୂଳ ରେଳପଥ

ଭେଟବାଇର ପୂର୍ବ ଉପକୂଳ ଜୋନ୍ ନାମରେ ଏକ ନୂଆ ରେଳବାଇ ଜୋନ୍ ପ୍ରଚ୍ଛେଦ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଂଗଠିତ ଏହାର ସମ୍ଭବ ମହତ୍ତ୍ୱ ୧୯୯୬ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଘାଟିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଚଣ୍ଡିଶ-ପୂର୍ବ ରେଳବାଇର ଏହି ମହତ୍ତ୍ୱ ଯଥା- ପ୍ରାୟ ଲାଗୁ, ଯେ ଧର୍ମରେ ଓ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହେବ । ଏହାପରେ ରୋଟିଏ ନୂତନ ଜୋନ୍ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି । ଏହି ଜୋନ୍ର ସଦର ମହକୁମା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଖୋରାଘାଟ ଓ ଏସ୍.ଟି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିୟୁତ ନିଆଯାଇଛି । ଅନ୍ତର୍ଗତ ସଦର ମହକୁମା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୪୭ ଏକର ଜମି ବିକା ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଉତ୍କଳୋତ୍ତର ରେଳପଥର ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ

ପାରାଦ୍ୱୀପ-କଟକ-ଭାରତବେରା ସମେତ ଉତ୍କଳପ୍ରଦେଶର ଭୁବନେଶ୍ୱର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରେଳପଥ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ପାଇଁ ୧୯୯୫-୯୬ରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇଯାଇଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରୁ ବିଶାଖାପାଟଣା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ପାଇଁ ୧୯୯୭-୯୮ ବର୍ଷରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୯୮-୯୯ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୪୫.୫୦ ଓ ୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଛି । ଉତ୍କଳପ୍ରଦେଶର କଟକ-ଭୁବନେଶ୍ୱର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ପରିବହନ ବିଭାଗର ପ୍ରଗତି

ତେଣୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ବେସରକାରୀ ପ୍ରଭେଦ ଧାରଣା
ଏକୋପାଦପୁର ଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟ ଗଠନର ଓ ବିଭାଜନ କାର୍ଯ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ
ବିଭାଗ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନା ଉପାଦାନ । ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଶାରେ
ପ୍ରାୟତଃ ନୌବାଣିଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଏକ ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ ଘୁଞ୍ଚି
ଉଠିବ ।

ମୁଦ୍ରଣ, ବିତନ ପ୍ରକାଶନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ

ତହିଁକା ସରକାରୀ ମୁଦ୍ରାକାରୀ ଗୋଟିଏ ସେବାଦ୍ୱାରା ।
ଏହାକୁ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଲିଖନ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇ
ଦିଆଯିବ ବାରେ ବାରେ ସରକାରୀ ନଥିପତ୍ର ଯଥା— ବ୍ୟକ୍ତିକ
କର୍ମ, ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟପତ୍ର, ସେବେଇ ବିଷୟ ଓ
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ ଚିହ୍ନି ପ୍ରକାଶ
କରାଯାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସରକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ
କର୍ମକୁ ଦୃଢ଼ୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସଫଳ ରୂପାୟନ ପାଇଁ
ପ୍ରମୁଖତରୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟାପନ କରାଯିବ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟ କଳାପ୍ରାପ୍ତି

କେହି ଶୁଣିବେ ତାହା ବାସ୍ତବ ହୋଇନଥିବା ଅନୁମାନ
ଆନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଅବଦେଶୀୟ ଚଳପଣ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର
ଫିକ୍ସେଡ ଓ ଗମନାତ୍ମକ ପଥ । ଚିତ୍ତିକା ହ୍ରଦ ଅନ୍ତର ପଥ-
ସ୍ୱାଧୀନ ଓ ଶାନ୍ତତା କୋଇଳାଟି ଗମନାତ୍ମକ ପାଇଁ ଏହା
ମାତ୍ର ମଧ୍ୟମ । ସେହିପରି ଚାନ୍ଦବାଣି ଓ ଅନ୍ତରାଳ ସେକ୍ଟରର
କେହି ଅନ୍ତରାଳ ଗର୍ଭେ ଜନ୍ମାହୁଛି ।

ଆର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଦ୍ଵାରା କେତେକ
ଆଉ ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟ, ଯେ ପରିବର୍ତ୍ତନରୁ ସୁରକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତି
କରାଯାଉଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପେ ଆମେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ

ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି । ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଲକ୍ଷ ସେବା ପ୍ରଦାନ,
ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ କେସ୍‌ସାନ ପୁଞ୍ଜି କରାଯାଇ ଓ ଗାଈର ପ୍ରଦାନ ଏହି
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଉଅଛି ।

ଅନ୍ତର୍ଦେଶୀୟ କଲ୍ୟାଣ ଦ୍ଵାରା ଗଢାଗାଢ଼ି, ଟିକିଲା ଓ ଅନ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର
ବେଳୁନରେ ପ୍ରାୟ ୨୦ ଟି ଲକ୍ଷ ଓ ୫ଟି ଦେଶୀ କୋଟି ବଳପ୍ରଚାର
କେଉଁଠି ।

ପରିବହନ

ଜନସାଧାରଣ ଚାହିଦାରୁ ଡାହାଁ ଓଡ଼ିଶା ପରିବହନ ନିୟମ ଓ
ବେସରକାରୀ ପରିବହନ ସଂସ୍ଥା ମିଳିତ ଭାବେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ
ପରିବହନ ସେବା ଯୋଗାଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ପରିବହନ ସେବାର ମାନ
ଉନ୍ନତ କରିବା ପାଇଁ ପରିବହନ ସେବା ସଂସ୍ଥାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ
ବଡ଼ଧରଣର ପୁନର୍ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଛନ୍ତି । ବେସରକାରୀ
ପରିବହନରୁ ଆଧୁନିକୀକରଣ କରିବା ପାଇଁ ପୁରୁଣା ବସଗୁଡ଼ିକୁ
ବଦଳା ଯାଇ ତା' ସ୍ଥାନରେ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଡିବାସପୁର୍ଣ୍ଣ ଓ ଆଧୁନିକ
ଯାନର ପ୍ରବେଶ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ଯାନବାହାନଗୁଡ଼ିକର
ବେସ୍ତ୍ରବଦ ପାଇଁ ନିୟମିତଭାବେ ଚୁକ୍ତିବୁଦ୍ଧିର ସର୍ବେ ଓ ସମାନ୍ତ୍ରା
କରାଯାଇ ପାସେଇର ଓ ରାଜ୍ୟ ପରିବହନ କର୍ମସୂଚୀ ତିନିଅଠକୁ
ନେବା ଆଣିବା କରୁଥିବା ଯାନଗୁଡ଼ିକୁ ପରିମିତ ପ୍ରଦାନ କରୁଛି ।
ପରିବହନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାନବ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ
ବେସରକାରୀ ପରିବହନ ଓ ପେଣ୍ଡାକାର ସଂସ୍ଥା ଯାନବାହାନ କୋଚର
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପୁଡ଼ିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଅସୁବିଧାର ଦୁରୀକରଣ ପାଇଁ
ସମାଧାନକୁମ୍ଭେ ପରିବହନ କର୍ମସୂଚୀର ସହ ପରାମର୍ଶ କରିଆନ୍ତି ।

ପରିବହନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଗାଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ
ଏକ ପ୍ରକାର ଗୋଟିଏ । ଗୋଟିଏ ବାସ୍ତବ ପରିମାଣ ବୁଝି ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ
ମାନ ନିଆଯାଉଛି ।

ସଫଳ କାହାଣୀ

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ବାର୍ଦ୍ଧଣ ତିଆରି ଜିନିଷର ଆଦର

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ସବୁର ମହତ୍ତ୍ୱାନ୍ୱୟ ନିର୍ମାଣକର୍ମ ଗଢ଼ାଉଛନ୍ତି ବୁଦ୍ଧ ସାତଗୋଟି ସ୍ଥାନପଥାୟତକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ଏହି ବୃନ୍ଦରେ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କର ବୃତ୍ତି ହେଉଛି ପ୍ରଧାନ କାରିଗର । ସ୍ଥାନୀୟ ଶିଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବହୁତ ଅଳ୍ପ । ବାର୍ଦ୍ଧଣରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଜିନିଷ ତିଆରି କରି ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଦିବାସୀ ଗାଁରେ ଲୋକମାନେ କାରିଗର ନିର୍ବାହ କରନ୍ତି । ପ୍ରଚୁର ଜିନିଷ ମଧ୍ୟରେ କୁଳା, ଚାଲା, ବୋହ, ବାଉଁଶିଆ, ଗୋବେ, ଲୋହେଇ, କୁମ୍ଭା, ଚାଟର ପ୍ରଧାନ । ଗାଁ ସହରରେ ଲୋକଙ୍କ କାରିଗରୀକୁ ନେଇ ଏହି ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିରେ ଯେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାର ବିଶେଷ ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରୁଥିଲା ।

୧୯୯୨ ମସିହାରେ ଜିଲ୍ଲାଶିଳ୍ପକେନ୍ଦ୍ର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଏହି ବୃନ୍ଦରେ କାର୍ଯ୍ୟକର ଓର୍ଡର୍ କରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ବାର୍ଦ୍ଧଣର ଶୈଳୀର ପଦାର୍ଥ ତିଆରି କଲେ କାର୍ଯ୍ୟକରମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରିବ, କାରଣ ଶୈଳୀର ପଦାର୍ଥର କାରିଗରୀ ପଥେଟି ଅଛି । ତେଣୁ କାର୍ଯ୍ୟକର କାର୍ଯ୍ୟକରମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ଶିଳ୍ପ ସମାଜର ସମିତି ଗଠନ ନିମନ୍ତେ ଶିଳ୍ପ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ବାର୍ଦ୍ଧଣ କାର୍ଯ୍ୟକରମାନେ ସମାଜକୁ ଗଢ଼ିବା ବାର୍ଦ୍ଧଣ ପଦାର୍ଥ ସମାଜର ସମିତି ତା ୧୮, ୩୯୩ରେ ଜିଲ୍ଲା ଶିଳ୍ପକେନ୍ଦ୍ରରେ ପରିବରଣ କରାଇଲେ । ପ୍ରଥମେ ଏହାର ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ୪୮ ଥିଲା । ଏହି ସମିତି ଗଢ଼ାଉଥିଲା ବୁଦ୍ଧ ଉତ୍କଳପାଠରେ ଆଦି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଆସୁଛି । ଏହି ସମିତିର ସ୍ୱାକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ଅଂଶଧର ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । କାର୍ଯ୍ୟକରମାନଙ୍କୁ ସମିତି କରିଥାରେ ଲୋକସଭାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଏହି ସମିତିର କାର୍ଯ୍ୟକରମାନଙ୍କୁ ଡ୍ରାଇଙ୍ଗକୁ କରିଥାରେ ଚାରିମ ଦିଆଯାଉଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ର ଉତ୍କଳର ଜମିଜମି, ବଡ଼ଶିଳ୍ପର ସହାୟତାରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ୮୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକର ଶୈଳୀର ପଦାର୍ଥ ନିର୍ମାଣ କ୍ରମରେ ଚାଲିମ ଦିଆଯାଉଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ୧୭,୦୦୦/- ଟଙ୍କାରେ ଜନତା ଯୁଗପାଟି ପିଣ୍ଡାପାଲ ବାର୍ଦ୍ଧଣ ତିଆରି ପଦାର୍ଥର ମାନ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟକର ମାସିକ ଯୋଗଦାନ ୪ ହଜାରରୁ ୫ ହଜାର ଟଙ୍କାର ଜିନିଷ ବିକ୍ରି କରି ପାରୁଛନ୍ତି । ଏହି ସଂଖ୍ୟା ଜିଲ୍ଲାକାରୀ, ରାଜ୍ୟସଭାର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନେତା ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନରେ ରାଜ୍ୟରେ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛି । ୧୯୯୭-୯୮ରେ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ରାୟପୁରର ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରି ଅନେକ ଜିନିଷ ବିକ୍ରୟ କରିଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଷ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଭାରତ ବାର୍ଦ୍ଧଣ ମେଳାରେ ଯୋଗଦେବା ନିମନ୍ତେ ମନୋଜାତ ହୋଇ ଯୋଗଦାନ କରିଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ୧୦୯ ଜଣ ସଭ୍ୟ ରହି ରାଜ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକର ଏବଂ ଚାଲ ମୂଳରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଶୈଳୀର ଜିନିଷ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ବୃନ୍ଦରେ କୁଳା ଶିଳ୍ପ ଯୋଗଦାନରେ ଏକ ଚାରିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କ୍ରମେ କରାଯାଇଛି । ଏହି ବାବଦକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୨ ଲକ୍ଷ ୮୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ଜିଲ୍ଲା ଶିଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା ଜିଲ୍ଲା ବୁଦ୍ଧର ଶିଳ୍ପ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଚାକିରୀରେ ଆସଇ ବର୍ତ୍ତମାନ କାର୍ଯ୍ୟକରମାନେ ହେବ ।

ଡଃ ରମେଶ୍ୱରୀ ମହାନ୍ତି

ଜିଲ୍ଲା ବୁଦ୍ଧ ଓ ଲୋକସଭା ଅଧିକାରୀ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼

ସରକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ ସଂପନ୍ନ ଗୃହସ୍ଥ

କାଶ୍ୟାପ ମହାନ୍ତି ୧୯୯୦ ମସିହାରେ ଉତ୍କଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ବିପ୍ଳବ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ପ୍ରଗତିଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତି ଶିଳ୍ପର ଲୋକ ଲୋକଙ୍କର ଚାକିରୀ ଓ ଲୋକସଭାର ସଭ୍ୟର ପୂର୍ବଦ୍ୱାରା ସରକାର ପକ୍ଷରୁ ଆସିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧର ଟଙ୍କାର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣେ ଗୋଟିଏ ଯୋଗାଣପାଣରେ ଥିବା ଗୁଡ଼ି ବିକ୍ରି ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥାନୀୟ ବୁଦ୍ଧର ପୁଅ ବିପ୍ଳବ ସୁକୁମାର ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଚାଲ ନେବାକୁ ଉତ୍ସାହ କରି ଆସୁଥିଲେ । ଚାଲ ଲୋକ ଓ ଲୋକମାନ ପକ୍ଷରେ ୧୯୯୫ ମସିହାରେ ସେ ଉତ୍କଳ ବିକ୍ରିପିତ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଷଦ କାର୍ଯ୍ୟକରର ସମାଜ ସଂଗଠିକାଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ଲୋକସଭା ଲୋକସଭାରେ କିଛି ହଜାର ଟଙ୍କା ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରିପାରିଲେ । ସୁଦ୍ଧା ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ସେହି ମାତ୍ରାପ୍ରାପ୍ତ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲୋକସଭା କାର୍ଯ୍ୟକରମାନେ ଲୋକସଭାରେ କିଛି ଅଞ୍ଚଳର ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ନିର୍ଦ୍ଦୟ, କାଟ, ବିସ୍ମୟ, ଇତ୍ତ, ଲୋକସଭା ଆଦି ବିକ୍ରି କରୁଛନ୍ତି । ସେ ବିକ୍ରୟ ଲୋକ

ତେବେ ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ସାଧ୍ୟାରେ ବଡ଼ର ଛବରେ ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମ୍ୟମାତ୍ର ବୋକାଳ ଖୋଲି ଲଭ ବିପ୍ଳବ ଭେଦଭାବର ଲବୁଛି । ଜାଣାମାଣ ପରିଚାୟ ଶିକ୍ଷାକ୍ରମ ଗଢ଼ିଥିବା କଣେ ସବୁଜ ପତ୍ତିକାଧାରୀ ଗୁହସ । ଏହି ଲୋକଗଣରେ ସେ ଜାକର ଲୋଟିଏ ପୁଅ ଓ ଲୋଟିଏ ଝିଅକୁ ଠିକ୍ ଘରରେ ଶାଳକ, ଭୂଗା ପଟା ଦେଇ ପାରିବା ସହ ସେମାନଙ୍କ ପାଠ ପଢ଼ା ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଭାବରେ ଦୁଇାଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ସେ ଦୈନିକ ଚାରି କୋଡ଼ ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ସହ କରନ୍ତି ଯିଏ ୮୦ ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲାଭ ପାଆନ୍ତି । ସେହି ଆୟରୁ ଜାଣାମାଣ କାନ୍ଥଟି ଗଢ଼ିଲେ ଲାଭ ଅର୍ଥ ୧୦୦୦ରୁ ମଧ୍ୟ ୫ ସୁଧ ପରିଶୋଧ କରିପାରିଛନ୍ତି । ପୁଅ ହାଇସ୍କୁଲ ପରୀକ୍ଷାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ଜଳେଜଳେ ପଢ଼ନ୍ତି । ଝିଅ ଅକାଶେ ପଢ଼ନ୍ତି ।

ଶାଳ ପାଣିବାରିକ ଖର୍ଚ୍ଚ, ପିଲାଙ୍କ ପାଠପଢ଼ା ଖର୍ଚ୍ଚ ଦୁଇଭାଗା ସହ ସେ ଦିନି ଦିନି ବଢ଼ିଯିବା ମଧ୍ୟ ଜରୁରୀ । ଶାଳାୟ ଯୁକ୍ତେ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଝିଅ ଡେଇଁରପାଣି ଝିଅ ଜାମରେ ମାସିକ ୪୦୦/- ଟଙ୍କା ଋଣ ଏକ ପୁନଃପୌନିକ ଜମାଖାତା ଖୋଲିଛନ୍ତି ।

ଏହି ପ୍ରଧାନ
ବିକ୍ରମ ଦୁଇଟି ଓ ଲୋକସର୍ବ ଥିବାକା, ପୁନଃପୁନଃ

ସୌଭାଗ୍ୟର ନୂଆସକାଳ

ଡେକାନାଟ ଡିଲ୍ଲୀ ଉଡ଼ାପଟା ବୁକର ଲୋଟିଏ ପ୍ରସାଦ ପଞ୍ଚୟତ୍ର ଭିତରେ ଛୋଟ ଗାଁଟିଏ— ସାନନଡ଼ା । ସେଇ ଗାଁରେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଘଟକର ପର ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁ ଏବେ ବୟସ ୩୦ ବର୍ଷ । ପିଲାଦିନରୁ ପିତୃହର ପ୍ରଫୁଲ୍ଲର ଜୀବନ ଦୁଃଖ-କଷ୍ଟାତ ଭିତରେ କଟିଥିଲା । ପିତୃହର ସମ୍ପତ୍ତି କିଛି ମାତ୍ର ୫୦/୦୫ ରୁଣ୍ଡ ଜମି । ପ୍ରଫୁଲ୍ଲଙ୍କର ପୁଅଟିଏ, ଝିଅଟିଏ । ଭାତ ଦୁଇ ଓ ଚଉଣୀ ଚିନି । ମା' ଦୁଃଖି ଏସବୁ ଦେହ ଚେଟିଲା ।

ପେଟପାଟଣା ଲାଗି ମୂଳ-ମଜୁରୀ ଲାଭେକି, ଘର ଭରି ଦି' ଓଡ଼ି ପେଟ ପୂରେଇ ଖାଇବାକୁ ଅଳ୍ପେ ନାହିଁ । ଚଟିକୁ ପୁଣି ପରେ ଦୁଃଖିଏ, ଛାନ୍ଦିଆ ପିଲା ବିପତ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଦିହ ପା', ଔଷଧ ପାଣି ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଛି । ଓଷାବାର, ବହୁବୀରବ ଖରଟା ଦିଏ ପଟାରେ ? ସମୟ ପାଇଲେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ପଣ୍ଡାଉଅ ପିଠି ଆଡ଼େ ଯାଏ । ଗ୍ରାମ ସତ୍ତାରେ ଯୋଗ ଦିଏ । ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାର ଜନଟି ପାଇଁ ସରକାର ଲବୁଥିବା ଦିନିକ ଲୋକମାନଙ୍କ ଶୁଣେ, ପଚାରି ବୁଝେ । ଅଗାଧ ଅନାବନର ଚନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁତ ଭିତରୁ ନିଜକୁ ଓ ପରିବାରକୁ ମୁକ୍ତକେତର ପାଇଁ ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରେ ।

ଦିନେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ନିଜ ମନର କଥା ସରପଞ୍ଚକୁ କହିଲା । ସରପଞ୍ଚ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁ ସାଥୀରେ ଧରି ଲା'ପୁରରେ ଥିବା ଯୁକ୍ତେ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ନେଇଗଲେ । ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ନିଜର ଅଭାବ ଅବୁଦ୍ଧିଆ କଥା ବ୍ୟାଙ୍କ ବାବୁଙ୍କ ଆଗେ କହିଲା । ନିଜେ ପିଢ଼ି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ବ୍ୟବସାୟ କରି ଦି'ପଇସା ଲୋକଗଣର କିରାଣି ଗଢ଼ି ଖୋଲି କହିଲା । ବ୍ୟାଙ୍କ ବାବୁ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲର ଆଗଣିକତାକୁ ଆନୁରୋଧ କଲେ । ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ଆଇ.ଆଇ.ଟି.ପି. ସେ ଜମାରେ ବାକର ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁ ଯୁକ୍ତେ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଲା'ପୁର ଦୁଇ ୨୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଲାଭ ମଜୁର ଦେଇଗଲା ।

ଋଣ ପାଇବା ପରେ ସେ ତା'ର ବ୍ୟବସାୟରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲା । ଡେକାନାଟ ଓ ପିଟିସିରି କଳାରୁ ବହୁପରିଆ ବ୍ୟବସାୟ ଗାଁରେ ଶ୍ରମିକ ଲାବେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଦିନିକିକି ବେଶ୍ ଦୁଇପଇସା ଲୋକଗଣର ଲାଭ । ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ଏବଂ ନିଜର ଆଗଣିକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା, ସମୟ ଏକାଠି ହେବାକୁ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲର ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବାରେ ଲାଗିଲା । ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଆଣିଥିବା ଋଣ କଥା ସେ ପାଶୋରି ନଥିଲା । ଚାଲିବ ବ୍ୟବସାୟରୁ ତା' ଗାଆଁରେ ନିୟମିତ ବିକ୍ରି ଅର୍ଥ ଶୁଦ୍ଧିକରେ ଅବହେଳା କରିନଥିଲା ସେ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲର ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଉନ୍ନତ ହୋଇପାରିଛି । ପିଲାଦିନରୁ ଲାଭ ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର ଯୋଗାଇ ଦେବା ସହ ପାଠପଢ଼ାଇ ପାରିଛି । ଘରକୁ ହେବେ ବହୁତ ଓ ଖୁସି ହେବି ଡିଣିପାରିଛି ଏବଂ ଦି'ପଇସା ଧାର କରିପାରିଛି ।

ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଆଜି ଦେଖୁଛି ନୂଆଦୃଢ଼, ଆଶାମା ଭବିଷ୍ୟତର । ସରକାରଙ୍କ ଆଇ.ଆଇ.ଟି.ପି. ଯୋଜନା ତା'ପାଇଁ ଆଣିଦେଇଛି ସୌଭାଗ୍ୟର ପ୍ରସଙ୍ଗ ।

ସ୍ଥାନୀୟ ଲିଖକ ଶ୍ରୀମତୀ
ଉପକ୍ରମ ଦୁଇଟି ଓ ଲୋକସର୍ବ ଥିବାକା, ଡେକାନାଟ

କ୍ଷେତ ମୂଲିଆରୁ ହୋଟେଇ ମାଲିକ

ଡେକାନାଟ ଡିଲ୍ଲୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜାମାଶାମଗର ବୁକର ଧୋକାଗାଟି ଗ୍ରାମରେ ଉତ୍ତରାଳ ସାହୁ କଣେ ସଂଧ୍ୟାଭର ବର୍ଷର କୃଷି ମଜୁରୀଆ । ଲାବର ଲାଗିତ ଆୟ ମାତ୍ର ୫୦୦୦/- ଟଙ୍କା । ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ମାଟି ଜମା ସତ୍ତାକୁ କେଇ ବହୁ ଜସରେ ଦିନ ମଜୁରୀ କରି ଜୀବନଯାପନ କରୁଥିଲେ । ପିତୃହର ପତ୍ନି ଶିକ୍ଷାକ୍ରମେ ମାତ୍ର ଏ ୧.୨୦ ଡେସିମିଲ ଜମି ।

ସାହୁଙ୍କର ବୟସ ୩୦ ବର୍ଷ । ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ । ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଲବୁଥିଲେ ଦି' ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇନଥିଲା । ଲାଷରୁ ଯାହା ଆମବାନୀ ହୁଏ, ତାହା ୪ ମାସର ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ନିଅନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଦେନା ପେଟପୁରାଇ ଖାଇବାକୁ ଦେବା

ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇ ମଣିଷ କରିବା ଚାହ ମିଳିବେ ସ୍ବପ୍ନ ଅଟେ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟି ହେଉଛି ସେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମଣିଷ କରିବେ ।

୧୯୯୫ ମସିହାରେ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଆହୁତ ଗ୍ରାମ ସଭାରେ ସେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖେ ଗ୍ରାମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ବିଭିନ୍ନ ଅର୍ଥନୈତିକ ଯୋଜନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବା । ଗୋଟିଏ ବେଳାରେ କୌଣସି ମନସ୍ତତ୍ତ୍ବ କରି ଗ୍ରାମସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଧିକାରୀ, ଶାସ୍ତ୍ରପରିଚାଳକ ତଥା ଗ୍ରାମସେବକଙ୍କୁ ଜଣାଇବା । ତା'ର ଆଶ୍ବହ ଫେଶ୍ଟିଭାଲ୍ ଗ୍ରାମସଭାରେ ତାଙ୍କ ନାମ ଅନୁମୋଦନ ଫେଲ୍ ପାଠକ ସଂଗଠନ ଗ୍ରାମସେବକ ଦ୍ବାରା ଗଠନ କରାଯାଇ ସଂଗ୍ରହ କରି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ମାସ ୪ ଡି.ମି. ଦୁଇ କୋଟିରାଙ୍କ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଉନ୍ନୟନକୁ ସରକାରୀ ପଠାଇଦେଲେ ।

ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତକର ଲାଗାକାଶରେ ନୂତନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେଲା । ଗ୍ରାମ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ମ୍ୟାନେଜର ଗତ ୧୯.୧୨.୯୭ ରେ ଏକ ଛୋଟ ଚଳଣ୍ଡିଆ ଲୋକାଳ ନିମିତ୍ତ ମଞ୍ଚର କ୍ଷେତ୍ର ଆଠ ହଜାର ଟଙ୍କା । ଏଥିରୁ ସେ ୨୬୬୭ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ଅର୍ଥାନୁଦାୟ (ସର୍ବସ୍ବିତି) ପାଇଛନ୍ତି । ଏହି ୮୦୦୦ ଟଙ୍କାକୁ ପାଞ୍ଚେଇ କରି ସେ ପର ନିକଟରେ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଏକ ଚଳଣ୍ଡିଆ ଡୋଲାର । ଏହି ଡୋଲାରରୁ ଦୈନିକ ପ୍ରାୟ ୫୦୦୦ରୁ ୬୦୦୦ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର ହେଲା । ପିଲାମାନଙ୍କର ପାଠପଢ଼ା ତଥା ନିଜ ଚଳଣ୍ଡିରେ ବିକେ ଉନ୍ନତି ହେଲା । ବ୍ୟାଙ୍କର ଛବି ଟଙ୍କା ଶୁଦ୍ଧିତାରେ ସେ ନିଜ ଅବଦେଶ କରୁଛନ୍ତି ।

ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ଟିକ୍ସ ଚାହ ମନରେ ଗର୍ବବା କରି ମାରିଥାଏ । ଏହିପରି ଛବି ଟିକ୍ସ ନିକଟରେ ଦିନେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ସରକାର ୧୯ ଡି ମି ଦୁଇ ଲକ୍ଷାଧିକରୁ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ । ପାଞ୍ଚେଇ ଟଙ୍କାର ପୁଣି ଥାଏ ସେହି ଚଳଣ୍ଡିଆ ଡୋଲାରର ମୂଲ୍ୟ ୮୦୦୦ ଟଙ୍କା ଓ ନିଜେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ସଫଳ କରି ଲାଭୁଥିବା ୨୦୦୦ ଟଙ୍କା । ସମୁଦାୟ ୧୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା । ଦୁଇ ପାଖରେ ଟିଆରି କଲେ ଏକ ଛୋଟ ଉପମୋଡ଼ିକ୍ସ କୁଡ଼ିଆ ପରଦିଏ ଓ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ ଏକ ଛୋଟିଆ ଡୋଲାର । ଡୋଲାରର ନାମ ଦେଲେ "ମହାବୀର ଡୋଲାର" ।

ଏହି ଛୋଟିଆ ଡୋଲାରରେ ଆହୁତ ଆହୁତ ଲିଡ଼ ତମିଲା । ଦୈନିକ ପ୍ରାୟ ୩୦୦୦/- ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସାୟ ହେବା ପରେ ସେ ଦୈନିକ ୧୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ୨୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୋଜଗାର କରିପାରୁଛନ୍ତି । ପରେ ନିଜର ଅର୍ଥକୁ କରିବା ସଂଗଠନ ଦୁଇଜଣ ବେଳାର ଯୁବକମାନଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଡୋଲାରରେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଯୋଗାଇ ପାରିଛନ୍ତି ।

କିଛି ମଧ୍ୟରେ ସେ ବ୍ୟାଙ୍କର ସମସ୍ତ ରକ୍ଷ ପରିଚାଳନା କରିପାରିଛନ୍ତି । ନିଜ ରୋଜଗାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥରେ ସେ ଏଠା ୨୫ ଡେସିମିଟର ଜମି ବିଶିଷ୍ଟ ସହିତ ବିପଦବା ହାତରେ ଲାଭ ପାରିଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତକର ଲାଗ

ଭାରତ ସରକାର ଓ ଲୋକସମ୍ବଳ ଅଧିକାରୀ, ନାଗପୁର

ଅଟୋ ରିକ୍ସା ହେଲା ଗାହା ଭରସା

ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ସଦର ବ୍ଲକ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଂଦୁର ଗାଁର ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମହାପାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପିତ ଯୁବକ । ଚିତ୍ରିତ ନାହିଁ ପଛରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ, ହତାଶ ହେଲେ । ପରମ ଆର୍ଥିକ ଶିଳ୍ପ ଭଲ ନଥିଲା । ବ୍ୟାଧିକ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ପୁଣି ଆବଶ୍ୟକ । ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର ନିଜସ୍ବ ଲବଣ ଓ ସାମାନ୍ୟ ପରୋକ୍ଷ ସମ୍ବଳୁ ଛବି କରି ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ବ୍ୟବସାୟରେ ସଫଳତା ପାଇଁ ପୁଣି ଯେତିକି ଚରମର ଚାହୁଁ ଦେଖା ପରଜାର ବ୍ୟବସାୟିତ ଚଳୁରା । ବେଶୀ ଦିନ ଟିକି ପାରିଲେଟି । ସେ ବ୍ୟବସାୟ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ । ପୁଣି ନିରାଶାର ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଘୁରି ବୁଲିଲେ ।

ଏମିତି ବୁଲୁ ବୁଲୁ, ଦୈନିକ ୧୯୯୭-୯୭ ମସିହାରେ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପଡ଼ିଲା ଖବର କାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ଉପରେ । ବିଜ୍ଞାପନଟି ହିନ୍ଦୀ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଲୋକସଭା ଯୋଜନା ପାଇଁ ସରକାରୀ ଆହ୍ବାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ । ପୁଣି ମନରେ ଆଶା ଗଢ଼ି ଉଠିଲା । ଆଶା ଓ ଆଶଙ୍କା ଭିତରେ ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର ସରକାରୀ ପକ୍ଷରେ ଦେଲେ । ପୂର୍ବରୁ ସେ ପେଟ୍ରୋଲ ଚାହିତ ଅଟେ ରିକ୍ସା ପାଇଁ ମାନସିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଅତି ସଫଳରେ ପେଟ୍ରୋଲ ଚାହିତ ଅଟେ ରିକ୍ସା ପାଇଁ ଲାଭକାରୀ ସେତ ବ୍ୟାଙ୍କ ପୁରୀ ଶାଖାରୁ ଟ.୫୩,୨୫୦ ଟଙ୍କା ଗଣ ମିଳିଲା । ଅଟୋରିକ୍ସା ଦେଲା ତାଙ୍କର ପରିବାର ଉତ୍ତମ ପୋଷଣର ଏକମାତ୍ର ମାଧ୍ୟମ । ସୁଖ ଦୁଃଖର ସାଥୀ ।

ଏବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବଦଳପୁରରେ ଅଟୋ ଦେଇ ପହଞ୍ଚିପାରୁଛନ୍ତି । ସକାଳେ ଓ ରାତିରେ ଉଭୟ ପେରିବା ଦେଇ ପକେଟରେ ଲୁଚି ଟ.୨୫୦/- ରୁ ୩୫୦/- ପରିବାର ଚଳାଇବା ବଡ଼ ବ୍ୟାଙ୍କ ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟ ନିୟମିତ ଶୁଦ୍ଧିପାଉଛନ୍ତି । ଆଉ ଅଳ୍ପ କେତେ ମାସ ପରେ ସେ ହେବେ ଅଟୋର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକ ।

ଶ୍ରୀ ବିପ୍ଳବର ଲାଗ

ନାଟି ତାର ରାଧା: କିଏ ଦେବ ଆଉ ବାଧା

ଉତ୍କଳର ଗୋପପତିଙ୍କର ଜଣେ ଚାଷୀ । ସ୍ତ୍ରୀ, ୨ଟି ଝିଅକୁ ବେଳ ବେଳେ ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ଦେଖିଯାଉଥିଲା । ହଠାତ ପରିବାରରେ ଝଡ଼ ଖୁଟିଲା କିମ୍ଭୀର ଦୁଇ ସର୍ବସ୍ୱାତ ହୋଇଗଲା ସେ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ପୁଅ ଆଶାରେ ପୁଣି ୨ଟି ବନ୍ଧାର ବାପା ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଦଶପ୍ରାଣୀ ଚୁରୁମ୍ବେଇଗଣ ଶାଳଗ୍ରାହୀ ବି ପାଇଲେ ନାହିଁ, ତେଣୁ ସେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ନିଜର ଭିତ୍ତିମାଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ସପରିବାର ଚାଲିଆସିଲା । ସେଠାରେ ଶିଳ୍ପୀ ତାଣ୍ଡି ପରିବାର ବସାଇଲା । ମୁଣ୍ଡ ଗେଜିରେ ଶାଢ଼ିମାଟି ପେରା ପରେ । ଡିଜିବର୍ଷ ପରେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ବଡ଼ଝିଅମାନେ ଶାଳଗ୍ରାହୀମାନଙ୍କର ଖଟି ଚିଟି ରୋଜଗାର କଲେ । କେତେ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଆଉ, ପିଆଡ଼, ଭଦ୍ରାବି ହାତମ ନଳରେ ବାଣ୍ଟି ଚିଟି ଗୋଟଗାର କଲେ ।

ଉତ୍କଳର ବଡ଼ଝିଅ 'ରାଧା' କୁ ବିଭା କରାଇବା ପାରିବାହେଉଥିଲା ଏବେ ଗ୍ରାମରେ । ହେଲେ କିଏ ଜାଣିଥିଲା 'ରାଧା' ନପାଳରେ ଚାଲି, ଯଦିଆଁ କେଣା ହୋଇଛି ବୋଲି । ଶାଶୁ ଘରେ ପଶୁପଶୁ ସେ ସ୍ୱାମୀ ପରିତ୍ୟକ୍ତା ହୋଇଗଲା । ତାରଣ ସ୍ୱାମୀ ତାର ଅନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ସହ ଶିଳ୍ପୀ ଶାଢ଼ି କଲେଇ ସୁଗାଟକୁ ଚାଲିଗଲା ବାହାଘର ବାସିବିନ ।

ରାଧାକୁ ଶାଶୁଘର ଲୋକମାନେ ରାଧାକୁ ଅ ଶି ଛାଡ଼ିଦେଇଗଲେ ତା ନାପ ପାଖରେ ଡିଜିବିନ ପାଇଁ । ମାତ୍ର ରାଧାକୁ ତାହାଁ ଥିଲା ଶାଶୁ ଘର । ସେତେବେଳେ ଶାଳଗ୍ରାହୀ ଧରଣୀ ଦେଇରେ ଚୁପାଗିରିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଉ ଅଧିକାଂଶା ହୋଇପାରିଥିଲା । ସେ ଚିଟି ଛାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ନାବସାସ କରୁଥିଲା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ । ପରିତ୍ୟକ୍ତା ରାଧା ପାଇଁ ତାହାର ଦୁନିଆ ଥିଲା ନଳ । ଭଉଣୀମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଚିଟିବଣ ଦିବା ଲାଗୁନାହିଁ । ହଠାତ୍ ଦିନେ ମାଆ ତାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ଆଉପାରିକୁ । ବାପର ବୁଦ୍ଧାବସ୍ଥା । ଏତେ ଦୁଃଖକୁ ମୁନାବିଲା କଣ ନପାରି ମାତ୍ର ଧରଣୀ ମହାପିତର ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ରାଧା ହୋଇ ଘରର ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ବହନ କଲା "ରାଧା" । ତାପର ମାତ୍ର ବେପାରକୁ ସେ ସାହସର ସହିତ ସମାଜି ନେଲା । "ରାଧା" ମଧ୍ୟ ବେପାରକୁ ଅଧିଆଡ଼ି ଥିବା ଆଉ ଚିଟି ଭଉଣୀକୁ ମଧ୍ୟ ବିକା କରାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଧାର ଉପାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ବାପ ତାର ମହାପିତ ଶାଶୁରେ ଆସୁଥିବା ବେଳେ ହଠାତ୍ ଦିନେ ତାର ଚଳେ ମରିଗଲା ।

ଏବେ ରାଧା ସୁଖା ନିଃସହାୟା । ବାପ ମରିଯିବାର ମାତ୍ର ଦି ଯାଉଛି ଅଶୋକ ନଗର ମାତ୍ର ହାଟକୁ ଚାଲି ବିଆଗଲା । ସେତେବେଳେ ବଡ଼ ଚିଟି ରାଧା ମୁଣ୍ଡରେ । ଚିଟି ସେହି ସମୟରେ ତାକୁ ଉଠୁଥିଲା ଉଡ଼ି ସାହା ହେଲେ ଗଣେ ବାବୁ ନାମ ବିଭାପ ରାଜ ବେହେରା । ମୁନିସିପାଲିଟି ଉପରୁ ଉପାଦେୟାଜ କଲିକା ପାଇଁ ମିଳୁଥିବା ଟ ୨୦୦୦/- ରଣ ପାଇଁ ମାନି ହେଲେ ସେ । ଗର୍ବବାଚ୍ଛି ଯାଇ ରାଧାକୁ ମିଳିଲା ଟ. ୧୪୦୦/-

ସେତେବେଳେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ରାଧା ଟ ୧୨୦୦/- ସାମବାଜ୍ୟ ବାହାଘରରେ ଲଗାଇ, ବାଟି ଟ. ୨୦୦/- ଧରି ଆରମ୍ଭ କଲା ତାର ମାତ୍ର ବେପାର । ଏହାର ବାବୁ ସମସ୍ତ ଓ ବେଶୀ ମାତ୍ର ଅଣି ଚିଟିଲା । ସେଥିରୁ ଲାଭ ବାହାର କରି ଚିଲୋସିନି ଆଣି ପୁତ୍ରପାତ୍ରର ଲୋକନା ଓ ବସିବାସିନୀକୁ ଦିଅଁ କରିବା ଜାମ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ଏହି ସୁଗା ବେପାରକୁ ଲ ଲ କରି ଅପା ବେପାର କଲା ପୁରୁପାତ୍ରରେ ବସି । ଅ ଲର ରାଧା, ହୋଇନାହିଁ ସେ । ଏବେ ୪୦/୫୦ ହଜାର ଲାଭ ବେପାରୀ, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅସହାୟା ନାରୀମାନଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ହୋଇଯାଇଛି । ନାରୀ ଦୁର୍ବଳା ନୁହେଁ । ଯୌର୍ଯ୍ୟ, ସାହସ, ନିଷ୍ଠା, ତ୍ୟାଗ ଓ ଗର୍ବର ଦୁଇା ସେ ଅସାଧ୍ୟ ସାଧନ କରିପାରିବ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଦୁମତୀ ଦେବେଇ
ଦୁମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ, ଦୁମତେବେଇ

ଟାଇପ୍ ମେସିନ ହରିଲା ଦୁଃଖ

ବେଳାକାଳିଟିଲା ଅବର୍ତ୍ତତ କାମାକ୍ଷୀନଗର ବୁଦ୍ଧ କାଦୁଆ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧୀନସ୍ଥ ଭରିଭସୁର ଗ୍ରାମର ଆର୍ତ୍ତପ୍ରାଣ ଜଣ । ନାମମାତ୍ର ଗଣା ବାଣିଜ୍ୟ ଆୟ ମାତ୍ର ୭୦୦୦ଟଙ୍କା । ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ଏ ୧.୨୫ ବେସିମିଲ ଜମି । ପରିବାର କହିଲେ, ସେ, ଟାଇପ୍ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇଗୋଟି ବସନ୍ତ ଓ ଦୁର୍ଗାମାଆ । ସ୍ତ୍ରୀ ବାଣିଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଗତ ସେ ଗଣେ ମାତ୍ର ଦୁଇଲେଖନ, ବୟସ ୨୮ବର୍ଷ । ପରିବାରର ଭରଣ ପୋଷଣ ବାସିବୁ ତାକୁ କେହିକିଛି କହୁନା । ଟାଇପି ଖୋଜି ଖୋଜି ନିରାଶ ହେବାପରେ କାମାକ୍ଷୀନଗର ଯାଇ ଗୋଟା ଭରଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସ ଶାଢ଼ି କଲେ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟାରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ନେବାପାଇଁ ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରାଥୀ ମନୋଜୟନ ଶାଣିଥାଏ । ସ୍ତ୍ରୀ ବାଣିଜ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ ଗୋଟାରେ ମୁଦ୍ରାକୋଷକ

(କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ) ଲାଭିତ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରି ସେଥିରେ ମନୋନୀତ ହୋଇ ମୁଦ୍ରାଦେଖକ ଚାହିଁବା ଶେଷ କରିଥିଲେ । ତାପରେ ଖୋଜି ବୁଲିବା ସରକାରୀ ଓ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଲାଭିତ ଚାହିଁବିବିଧ । ସେଥିରେ ନିରାଶ ହେବାପରେ ନିଜ ସ୍ଥାନଠାରୁ ୬ କି.ମି. ଦୂର ଜାମାଶାନ୍ତର ବେରୋ ଗ୍ରାମରେ ମୋହନୀର ଜାମ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ସତ ୧୯୯୬ ମସିହାରେ ଡାକ୍ତରୀ ଚିକିତ୍ସାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା । ବୁଦ୍ଧ ପ୍ରାଣଦେବଙ୍କୁ ସ୍ବାକ୍ଷାତ କରି ସେ ପରିବାରର ଦୁଃଖ ଜଣାଇଲେ । ପ୍ରାଣଦେବଙ୍କ ସମ୍ପର୍କିତ ସ୍ଥାନ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନାରେ ମୁଦ୍ରାଦେଖକ ନିମିତ୍ତ ଏକ ଋଣ ଦରଖାସ୍ତ ଡାକ୍ତରୀରୁ ସଂଗୃହ କଲେ । ଭାରତୀୟ ସ୍ବେଚ୍ଛା ବ୍ୟାଙ୍କ, ଗୁଣିଦେବଟି, ଜାମାଶାନ୍ତରକୁ ପଠାଇବାରେ ତାଙ୍କୁ ସହାୟତା କଲେ । ସତ ୧୯୯୯ ଶ୍ରବଣରେ ଭାରତୀୟ ସ୍ବେଚ୍ଛା ବ୍ୟାଙ୍କର ଶାଖା ପରିଚାଳକ ଶ୍ରୀ ଡାକ୍ତର ଜାମରେ ୧୨,୨୫୦ଟଙ୍କାର ଋଣ ମଞ୍ଜୁର କଲେ । ସେଥିରେ ସେ ୪୦୦୦ ଟଙ୍କା ସରକାରୀ ଅର୍ଥାନୁକୂଲ୍ୟ (ସବ୍ସିଡି) ପାଇଲେ । ଟଙ୍କା ପାଇବା ପରେ ଜାମାଶାନ୍ତର ବେରୋ ଗ୍ରାମରେ ଗୋଟିଏ ଚାଲପ୍ ମେସିନ ଡିଜି ଚାଲପ୍ ଜାଣି ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀ ଡାକ୍ତରୀ ଡେନିକ ୫୦ଟଙ୍କାରୁ ୬୦ଟଙ୍କା ଭିତରେ ଗୋଟିଗୋଟି କରୁଥିଲେ । ନିଜର ଆମାୟିକ ସୁଭାବ ଓ ଜାଣି ଦକ୍ଷତା ବଦଳେ ସେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାୟ ଇକାଦଶ ଟଙ୍କା ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ଆଜିକାଲି ସେ ଡେନିକ ୧୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ୧୫୦ଟଙ୍କା ଗୋଟିଗୋଟି କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଛନ୍ତି । ବ୍ୟାଙ୍କର ଡିଜି ମଧ୍ୟ ପିଏ ମାସକୁ ମାସ ଶୁଦ୍ଧିକାରେ ଭାବିଛନ୍ତି ।

ପିଲାଙ୍କ ପାଠପଢ଼ା, ପୋଷାକ ପତ୍ର ଏବଂ ଡରର ଉନତିରେ ସେ ସଫଳ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ପୁଅ ଏବଂ ମୂଳ ବାବୁକୁ ୨୫୦୦ଟଙ୍କା ବ୍ୟାଙ୍କରେ ପରିଶୋଧ କରିସାରିଲେଣି । ଜାମରେ ମଧ୍ୟ ଡିଜି ଚି ପଇସା ଲାଭ ପାରିଛନ୍ତି । କଣେ ସଫଳ ହିତାଧିକାରୀ ରହେ ସରକାରୀ ଯୋଜନାକୁ ସେ ବୁଲି ବୁଲି ପ୍ରଶଂସା କରୁଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର
ପଞ୍ଚମ ସୁନା ଓ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦିଆ, ଗୋବିନ୍ଦ

ସଫଳ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି

ଅନେକ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ ଚାହିଁବା ପାଇଁ ନିଜର ଉଦ୍ୟୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି । ଏକଟି ଯୁବକଙ୍କର ମାମଲା କେତେ ହେଉଛି ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦିଆ । ସେ ଦେଶାନ୍ତର ଦିଲ୍ଲୀ ହିନ୍ଦୋଇ ଉପଶିକ୍ଷକ ନୂଆପଲି ଶାନ୍ତିର ଚାନ୍ଦିଆ ।

ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଦୁର୍ବଳ ନଥିଲା । ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତି ପରେ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାପାଇଁ ସେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ଶିଳ କଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ତାଙ୍କୁ ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ସେ ବହୁ ଅବୁଦ୍ଧିଧାର ସମ୍ବର୍କାଳ ହେଲେ କଥାଟି ସେ ଯେଉଁ ସଫଳ ହୋଇ ନଥିଲେ । 'ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଗୋଟିଗୋଟି ଯୋଜନା' ଉପାଦାନ ଆଣିଦେଲା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବୃଦ୍ଧ ସୁଯୋଗ ।

ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ନିଜସ୍ବ ଉଦ୍ୟୋଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ପଞ୍ଚାଶକୋଟି ଟଙ୍କାର ଟଙ୍କା ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପାଇଲେ ଏବଂ ୧୯୯୫ ମସିହାରେ ହିନ୍ଦୋଇ ସରକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ ଏକ ଚେରକ୍ ଯୁକ୍ତି । ଏହି ଯୁକ୍ତିର ସ୍ବାପନ କରି ସେ ମାସରେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇହଜାର ପଞ୍ଚାଶକୋଟି ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟିଗୋଟି କରିପାରୁଛନ୍ତି । ଏହି ଚେରକ୍ ଯୁକ୍ତିର ପାଇଁ ପାଇଥିବା ଆର୍ଥିକ ଗୁଣର ଅର୍ଥାଧିକ ଅର୍ଥ ସେ ପରିଶୋଧ କରି ସ ରିଲେଣି । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହି ଚେରକ୍ ଯୁକ୍ତିର ସହିତ କିଛି ସାଧନା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଠ ଉପକରଣ ଡିଜି କରି ମଧ୍ୟ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟ ବୁଦ୍ଧି ବଢ଼ିଛନ୍ତି । ଆଜି ସେ କେତେ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ଯୁବକ ।

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର
ନିଜ ସୁନା ଓ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦିଆ, ଗୋବିନ୍ଦ

ଆଇ.ଡବ୍ଲୁ.ଏ.ସି. ଯୋଜନାରେ ଖଟିଖୁଆ ପନିପରିବା ଚାଷ

କେମିତି ଦିଲ୍ଲୀର ଚାନ୍ଦିଆ ସ୍ଥାନର ଉଦ୍ୟୋଗୀ ଯୁବକ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର । ଚାଷବାସ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ସେ ଚାଲି ଚାହିଁବା ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ୬ ଏକର ଚାଷ ଜମିରେ ଖଟିପ ଉତୁରେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚାଷ ନିଜର ଗୁରୁତ୍ବାତ ମେଣ୍ଟାନ୍ତି । ଚିଣ୍ଡିକାଳ ସହାୟତାରେ ଲାଭ ମୂର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟବସାୟ ବିଭାଗ ଦ୍ବାରା ଉପାଦାନା ଉନ୍ନୟନ ସମ୍ପର୍କିତ ସତ ବିଭାଜିତା ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନାର ଉପକରଣ ପ୍ରଦାନରେ ଶାନ୍ତିକରେ ସେ ଲାଭର ବୁଦ୍ଧିବଦ୍ଧ କରିଲେ ଚକଟା, ବାଇରଣ ଓ ଟୋଟୋ ଏବଂ ଆଉ ଦୁଇ ଏକର ଜମିରେ ଖଟିପିଲେ

ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ

ରାଜ୍ୟର ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଧାରା ୨୪୩-୧ରେ ପାଠ୍ୟ ପଢ଼ିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ବିଦ୍ୟା ବ୍ୟବସାୟ) ଅଧିନିୟମ, ୧୯୯୩ ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟପାଳ ପଢ଼ିବା ଅର୍ଥ କମିଶନ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । କିମ୍ବଦିଶ୍ୱର ବିଜ୍ଞାନପୁରରେ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ପାଇଁ କମିଶନ ଗଠନର ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ।

(୧) ରାଜ୍ୟ ଓ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁସାରେ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଟିକସ, ଶୁଳ୍କ, ଟୋଲ୍ ଇତ୍ୟାଦିରୁ ମିଳୁଥିବା ଅର୍ଥର ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ।

(୨) ରାଜ୍ୟର ଏକତ୍ରୀକୃତ ନିଧିରୁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ/ସହର ଶିଳ୍ପ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶାସନ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ସହାୟତା ଅନୁଦାନ ଦେବା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିବା ।

(୩) ଏହି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଶାସନ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଉନ୍ନତି ବିଧାନ ନିମନ୍ତେ କମିଶନ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ସୁପାରିଶ କରିବେ ।

୧୯୯୫ ଅକ୍ଟୋବର ପହିଲାଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କର ପେନସନ୍ର ପରିମା ଶ ମାସିକ ଟ ୩୦୦/- ରୁ ଟ.୫୦୦/- ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ପଢ଼ି ମୃତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ/ ପେନସନ୍ ଗ୍ରହଣାତ୍ମକ ପତ୍ନୀ/ ସ୍ୱାମୀ ବିଧି ସମ୍ମାନ ନଥାନ୍ତି, ତେବେ ମୃତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କର ପିତାଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ପରିବାର ପେନସନ୍ ମାତ୍ରର କରାଯିବ ନିୟମ ପିତା ନଥିଲେ, ମ ତାଙ୍କୁ ଏହି ପରିବାର ପେନସନ୍ ମାତ୍ରର କରାଯିବ ।

ପେନସନ୍ ନିମନ୍ତେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ୧୦ ବର୍ଷର ସେବା ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିମନ୍ତେ ଠିକାକାର ରୁଟି ସେବାକାଳରୁ ସେବାକାଳ ପରିଚଳନକୁ କରାଯିବ ।

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ଜାତୀୟ ସରକାରୀ ବିକ୍ରୟ ଓ ନୀତି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (କ୍ୟାସନାଲ ଇନ୍‌ଭେଷ୍ଟର ଅଫ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ପ୍ରୋପର୍ଟି ଆଣ୍ଡ ପବ୍ଲିସି)ର ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ବିଦ୍ରୁମ ବିକ୍ରୟ ଡାକ୍ତର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥାକରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ଡକ୍ଟରାୟା, ଲେଟେକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାଦାନ ବିକ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ ଡାକ୍ତର ଡାକ୍ତରୀରୁ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇଛି । ସେହିଭଳି, ଲେଟେକ ବିକ୍ରୟ ସାମଗ୍ରୀ/ “ଇଟ ମ୍ୟୁଲ୍ ସାମଗ୍ରୀ” ଉପରେ ବିକ୍ରୟ ଡାକ୍ତର ଦୁଇ କରାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ୧୯୯୬ ମସିହା ଶିଳ୍ପ ନୀତି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ବିବେଚନା ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ଟଙ୍କା

ମଧ୍ୟରେ ସଂଗୃହୀତ ବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ୟର ବିବେଚନା ଏକ ଦୁନିଆରୁ ବିକ୍ରୟ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଚଳନ ହୋଇଛି-

ବର୍ଷ	ମୋଟ ସଂଗ୍ରହ (କୋଟ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ)
୧୯୯୪-୯୫	୬୦୯.୦୭
୧୯୯୫-୯୬	୭୩୩.୮୭
୧୯୯୬-୯୭	୯୨୨.୮୩
୧୯୯୭-୯୮	୭୪୭.୫୫
(ଫେବୃଆରୀ ୯୮ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)	(କାର୍ଯ୍ୟାଧାର ୧୦.୬୦ କୋଟି)

କାହାଣୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ରମେ ମାତ୍ର ଦୁଇବର୍ଷରୁ ତିନିବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାରରେ ରଖା ହେବ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କ୍ରମେ ଦେଖି ଲୋକଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଦେବାପାଇଁ ମାତ୍ରର ହୋଇଛି ।

ବରପଡ଼ା, ଭବାନୀପାଟଣା ଓ ସୁନାବେଳା ଗାଉଁସୁଡ଼ିରୁ ‘ସ’ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଟାଉନକୁ ଉନ୍ନତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଯେଉଁ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ଘର ତିନିଗୋଟି ଟାଉନ ସହର ମହଙ୍ଗା ମୋହର, ସେମାନେ ତା ୧.୬ ୧୯୯୬ ଲିଖିତ ଠାରୁ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ‘ସ’ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଟାଉନ ଅନୁରୂପ ଘରରୁ ଉନ୍ନତ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ।

୫ମ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବେତନ କମିଶନଙ୍କ ସୁପାରିଶକୁ ଲିଖିତ ଭାବେ ସରକାର ତା ୧ ୧.୯୬ ପୂର୍ବରୁ ପେନସନ୍ ଗ୍ରହଣାତ୍ମକ ପରିବାର ପେନସନ୍ ଗ୍ରହଣାତ୍ମକ ପେନସନ୍ ଓ ପରିବାର ପେନସନ୍ର ପୁନରାବେଶନ କରିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ କର୍ମଚାରୀମାନେ ତା ୧.୧.୧୯୮୬ ପୂର୍ବରୁ ଅବସରଗ୍ରସ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ଉକ୍ତ ସରକାର ସେମାନଙ୍କର ପେନସନ୍/ପରିବାର ପେନସନ୍ ମଧ୍ୟ ପୁନରାବେଶନ କରିଛନ୍ତି । ସେହିଭଳି, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଧ୍ୟ ତା ୧.୧.୯୬ ପୂର୍ବରୁ ପେନସନ୍ ଗ୍ରହଣାତ୍ମକ ପରିବାର ପେନସନ୍ ଗ୍ରହଣାତ୍ମକ ପେନସନ୍ ଓ ପରିବାର ପେନସନ୍ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ତା ୧.୫.୧୯୮୯ ପୂର୍ବରୁ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପେନସନ୍ ମଧ୍ୟ ପୁନରାବେଶନ କରିଛନ୍ତି ।

ଗ୍ରାମ୍ୟରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ସାମା ୧୯୫୫ ଟଙ୍କାରୁ ୨୯୫୫ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ପୁନରାବେଶନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରତିବର୍ଷ ସ୍ୱଳ୍ପ ବ୍ୟୟା ପରିଚାଳନା, ତା ୧.୧.୯୬ ଲିଖିତ ଠାରୁ ପରିବାର ପେନସନ୍ରୁ ଶେଷ ବରମାଲ ଶତକଡ଼ା ୩୦ ଭାଗରୁ ପୁନରାବେଶନ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁମାନେ ତା ୧ ୧.୯୬ ଲିଖିତ ପୂର୍ବରୁ ଅଠାବେ

କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ପୁରୀ ଯିବାକୁ ଚାହିଁଥିବା ଅବସର ନେଇଥିବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ
ଅନ୍ୟାୟ ଭାବେ କଟକରୁ, ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ପେନ୍ସନ୍
ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଉପକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।
କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ତା ୧୯୯୭ ଡିସେମ୍ବର
୦୫ ପ୍ରଦାନ ହେବ । ତା ୧.୨.୯୭, ତା ୧.୧.୯୭, ତା ୧.୨.୯୭
ତା ୧.୧.୯୮ ଡିସେମ୍ବର ୦୫ ପ୍ରଦାନ ଉପକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିବା-୮,
୧୯୯୮-୧୯୯୯ ଉପକ୍ରମ ୧୨ ଡିସେମ୍ବର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସେବା ସର୍ଭିସର ଶାଖା-୩

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯଥାକ୍ରମେ ତା ୧.୧.୯୭ ପୂର୍ବରୁ ତା
୧୯୯୭ ଡିସେମ୍ବର ପରେ ପେନ୍ସନ୍ / ପରିବାର ପେନ୍ସନ୍
ପ୍ରଦାନ ପେନ୍ସନ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ପେନ୍ସନ୍ / ପରିବାର ପେନ୍ସନ୍
ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସଂଖ୍ୟା ୨୫୪୭୦/
ଏସ୍, ତା ୧୨.୯୮ ଡିସେମ୍ବର ପେନ୍ସନ୍ ଅଫିସର ବୃତ୍ତି
ତା ୧.୨.୯୭, ତା ୧.୧.୯୭, ତା ୧.୨.୯୭ ତା ୧.୧.୯୮
ଡିସେମ୍ବର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ବରମା କମିଟି ପ୍ରକାଶ

ରାଜ୍ୟ ସରକାର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସଂଶୋଧିତ ବରମା
କମିଟି କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ
ବରମା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ ପେନ୍ସନ୍ ହାର ୧୯୯୯ ଜାନୁଆରୀ
ପ୍ରତିଶହ ଠାରୁ ୫୦୦ଟିରୁ ୨୦୦ ଟଙ୍କା ବଦଳାଯାଇଛି ।

ବେତ୍ତାଣି ଗ୍ରାମସ୍ତ୍ରୀ ଏସ୍, ଏସ୍, ଏସ୍, ପେନ୍ସନ୍ ପ୍ରଦାନ
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ତଥା ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ
ବରମା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ
ପେନ୍ସନ୍ ୧୯୯୯ ଜାନୁଆରୀ ପ୍ରତିଶହ ଠାରୁ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ୫୦୦
ଟଙ୍କା ବଦଳାଯାଇଛି ।

ପୂର୍ବରୁ କମିଟି କୋଷ୍ଟରୁ କିଛି କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି
କିନ୍ତୁ କିଛି କିଛି । ଏହିପରି, ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ
ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ
ମିଳିତ ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରକାଶ ଅନୁସାରେ, ଏହିପରି
ଏହି ଏସ୍, ଆର୍- ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଆର୍ କ୍ଷମା ନିଶ୍ଚୟ କରାଯାଇଛି
ଅର୍ଥ, ୧୯୭୮ ତଥା ଏହାର ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ନିଶ୍ଚୟ କରାଯାଇଛି
ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

□□□

ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିନବ ସଂସ୍କାର

ରାଜ୍ୟର ୪୨,୯୦୭ ଟି ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ୩୩,୨୨୫ ଟି ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆଗାମୀ ୨୦୦୦
ଗ୍ରାମକୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଗତିରେ ରହିବା ପାଇଁ ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କୁ ଯୋଗଦେଇଛି । ରାଜ୍ୟରେ ୧,୨୦୦ ମେଗାଓୟାର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ବ୍ୟବହାର
କରାଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିର ବ୍ୟବହାର ମେଗାଓୟାର
ପାଇଁ ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୫୨୦ ମେଗାଓୟାର ଓ ୫୦୦ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତିରେ ୨୦୦ ମେଗାଓୟାର ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂସ୍କାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଆଦର୍ଶ ରାଜ୍ୟର ଗୌରବ ହାସଲ କରିପାରିଛି ।
ରାଜ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ ନିଗମ ଓ ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ନିଗମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇ ତାହା ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ
ଅବସରରେ ରହିଛି ।

ସମ୍ବାଦ ପରିକ୍ରମା

ଆଇ.ଆର୍.ଡି.ପି.ରେ ୩୫୨୦.୮୬ ଜଣ

ଲୋକ ଉପକୃତ

ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଆଇ.ଆର୍.ଡି.ପି.)ରେ ଗତ ଶତାବ୍ଦୀର ବର୍ଷ (୧୯୯୮-୯୯)ରେ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୩୫୨୦.୮୬ ଜଣ ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଉପକୃତ କରାଯାଇଛି । କେବଳ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୬୯୦ଟି ୨୯ ବର୍ଷ ୧୧ ହଜାର ଲୋକ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଯୋଜନା ଓ ସମ୍ବଳ ବିଭାଗର ବିଶ୍ୱସ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମାଣିଷ ଅଗ୍ରଗତି ବିଭାଗରୁ ଜଣାପଡିଛି ।

ସେହିପରି ଜଗତର ଗୋଟିଏ ଯୋଜନାରେ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ପୁଣି ୨୪.୯୭ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମ ଦିବସ ସମେତ ଲବ୍ଧ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ଏକ କୋଟି ୮୨ ଲକ୍ଷ ୭୪ ହଜାର ଶ୍ରମ ଦିବସ ପୁଣି କରାଯାଇ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୋଜନା ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ପ୍ରାୟ ୩୫୯୯ଟି ନିଶାନ୍ତ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୧୯୬୭ଟି ଶୁଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଉକ୍ତ ସ୍ତରରୁ ପ୍ରକାଶ ।

୪୦୦୭ଟି ଗ୍ରାମକୁ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ

୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ୪୦୦୭ ଟି ପାନୀୟ ଜଳାଭାବ ସୁଦ୍ଧା ଗ୍ରାମକୁ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ପରେ ୬୧,୮୦୦ ଜଣ ବରିଷ୍ଠ ଓ ୮୮, ୪୦୦ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଉପକାରୀ ଲୋକ ଉପକୃତ ହେଇ ପାରିଛନ୍ତି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ କେବଳ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ୬୯୬୭ଟି ଗ୍ରାମକୁ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ୧୦,୭୦୦ ଜଣ ବରିଷ୍ଠ ଓ ୯,୫୦୦ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଉପକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉପକୃତ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଓ ସମ୍ବଳ ବିଭାଗରୁ ପ୍ରକାଶିତ ବିଶ୍ୱସ୍ତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମାଣିଷ ଅଗ୍ରଗତି ବିଭାଗରୁ ଜଣାପଡିଛି ।

ସେହିପରି ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଖେ.ସା.ପା.ସୁ.ରା ୧୧ଟି ସୁରକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ବୋକାର ନିଶାନ୍ତ ଲବ୍ଧ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ୩୫୯୯ ସୁରକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟ ବୋକାର ଖୋଲାଯାଇ

ଖାଉଁଜମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷିତ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଯୋଗାଣ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ଉକ୍ତ ସ୍ତରରୁ ପ୍ରକାଶ ।

‘କେୟାର’ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ୧୧ଲକ୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ

ରାଜ୍ୟର ୧୧ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ‘କେୟାର’ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ୧୧ଲକ୍ଷ ୬୭ହଜାର ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଗତପର୍ବ ଜିଲ୍ଲାରେ ୫୧,୨୦୦ ଜଣ, କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ ଲକ୍ଷ ୨୦ହଜାର ୨୦୦ ଜଣ, ମୟୂରଗଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ୨ଲକ୍ଷ ୧୫ ହଜାର ୫୦୦ ଜଣ, କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଲକ୍ଷ ୧୨ ହଜାର ୫୦୦ ଜଣ ଓ ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଲକ୍ଷ ୨୧ ହଜାର ୯୦୦ ଜଣ ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି । ସେହିପରି ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ୪୯,୦୦୦ ଜଣ, ପୁରୀଜିଲ୍ଲାରେ ୮୮ ହଜାର, ବୌଦ୍ଧ ଜିଲ୍ଲାରେ ୨୫ ହଜାର, ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଲକ୍ଷ ୧୦ ହଜାର ୫୦୦ ଜଣ, ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ୮୭,୨୦୦ ଜଣ ଓ ସୁବର୍ଣ୍ଣରାଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଲକ୍ଷ ୮୬ ହଜାର ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି ବୋଲି ମାଣିଷ ଓ ବିଶ୍ୱ ବିଭାଗ ବିଭାଗ ସ୍ତରରୁ ଜଣାଯାଇଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ୧୭,୪୧୩ଟି ଇନ୍ଦିରା ଆବାସ ଗୃହ ନିର୍ମିତ

୧୯୯୮-୯୯ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ୧୭,୪୧୩ଟି ଇନ୍ଦିରା ଆବାସ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ବାସୀମାନ ଉଚ୍ଚିତ ଆବିଷ୍କାରୀ ଓ ହରିଜନ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । କେବଳ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ୨୦୦୩ଟି ଇନ୍ଦିରା ଆବାସ ଗୃହ ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଯୋଜନା ଓ ସମ୍ବଳ ବିଭାଗରୁ ପ୍ରକାଶିତ ବିଶ୍ୱସ୍ତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମାଣିଷ ଅଗ୍ରଗତି ବିଭାଗରୁ ଜଣାପଡିଛି ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗତ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ୫୩୯୯ ଓ ନିମ୍ନମାଧ୍ୟମ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କୁ ୨୫୯୯ ବାସଗୃହ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ୮୧,୭୩୭ଟି ବାସଗୃହ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମେତ ଗତ ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ୧,୦୭,୧୩୭ଟି ଗୃହ ବାସୀମାନ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ଏହା ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ୯୨୭୧ ଏକକ ସମେତ ଗତ

ମାସ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ୨୩୧ ୦୮୧ ଏକକ ଦିଶି ବହିର୍ଭୁତ ଜମି
ପ୍ରାୟ ୧୫୦୦୦ ମଧ୍ୟରେ ବର୍ଷକ କର ଯାଉଥିବା ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ।

ଆଦିକଳ ଜରିଆରେ ୫୧କୋଟି ୫୦ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ପୁଣି ବିନିଯୋଗ

କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦ୍ୟୋଗ କରଣ ନିମନ୍ତେ ଉପକ୍ରମ
କରାଯାଉଥିବା ଆଦିକଳ (ପ୍ରଥମା କୃଷି ଯୋଜନା ଅର୍ଥ ଲଗାଣ
ନିୟମ) ଜରିଆରେ ଚତୁ ୨୦୦୯ ମସିହା ୫୧ କୋଟି ୫୦ଲକ୍ଷ
ଟଙ୍କାର ପୁଣି ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ୧୨ଟି କୃଷି ବିଭାଗ ଓ ୨୮ଟି
କ୍ଷେତ୍ରରେ । ଏହି କୃଷି ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ, ପଶୁପକ୍ଷୀ,
ମୃତ୍ତିକା, ପାନୀୟ, ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଭୃତି ଉଦ୍ୟୋଗ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ
ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରକଳ୍ପ ଉପରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆ ଯାଉଥିବା ବ୍ୟତୀତ ମାଛ ଶାନ୍ତ ୨୦
ପ୍ରତିଶତ ଲିଟର ଚାଷକାରୀ ଏହି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତି ମ
କରାଯାଇଥାଏ ।

ସେହିପରି ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ସହଯୋଗରେ କୃଷି
ଉଦ୍ୟୋଗମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିତ କରି କୃଷି ଉଦ୍ୟୋଗ ଉପକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ
କରୁଥିବା ୪୮ କୋଟି କୃଷି ସହାୟକ କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ୨୦କୋଟି
ଟଙ୍କା ହଜାର ଟଙ୍କାର ଲିଟର ଅର୍ଥ ଆଦିକଳ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ
କରାଯାଉଛି । ଏହାଛଡ଼ା ମାତ୍ର ୧୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଉପକ୍ରମ ଯୋଗୁଁ ।
କୃଷି ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, ବ୍ୟାଙ୍କ ଚାଷୀ ଓ ଅନ୍ୟ ଉଦ୍ୟୋଗ
କରାଯାଇ, ବହୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଉଦ୍ୟୋଗକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରକଳ୍ପ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା, କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଓ ପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ପ୍ରଦାନ କରି ଗାନ୍ଧୀରେ କୃଷି ଓ ଆ କୃଷି ଶିକ୍ଷକ ବିଭାଗ ଓ ପ୍ରସାର
ନିମନ୍ତେ କୃଷି ସହାୟକ କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି ।

ରାଜ୍ୟରେ ୮୭ କୋଟି ଅନାଥାଶ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି

ଅନାଥ ଓ ଅବହେଳିତ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ନାଳନପାଳନ, ଶିକ୍ଷା
ଓ ଧାର୍ମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ
କରିବା ପାଇଁ ୮୭ କୋଟି ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟରେ ୮୭ଟି
ଅନାଥାଶ୍ରମ ଗାନ୍ଧୀ ସହାୟକ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରମୁଖ ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବୀ ଟିମ୍ମାରେ ୧୦ଟି, ଉତ୍କଳରେ ୫ଟି,
ବଲାଙ୍ଗୀରରେ ୨ଟି, କଟକରେ ୨ଟି, ପାଟଣାରେ ୨ଟି,
ସେକ୍ସପ୍ଟାରେ ୨ଟି, ଜଗତସିଂହପୁରରେ ୨ଟି, ଦେଘାଳୀରେ
୨ଟି, ଅନୁଗୁଳରେ ୨ଟି ଓ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାରେ ୨ଟି ଅବସ୍ଥିତ ।

ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଟି, ବଲାଙ୍ଗୀରରେ ୨ଟି, ନୂଆପଡ଼ାରେ
୨ଟି, ବେର୍ହାମ୍ପୁରରେ ୨ଟି, କୋରାପୁଟରେ ୩ଟି, ନବରଙ୍ଗପୁରରେ
୧ଟି ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ପୁରୀ ଓ ଜିଲ୍ଲାରେ ଯଥାକ୍ରମେ
୩, ୪ ଓ ୮ଟି ଅନାଥାଶ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ସେହିପରି କୋଟ
ଜିଲ୍ଲାରେ ୧ଟି, ପୁରୀରେ ୫ଟି, ନୟାଗଡ଼ରେ ୧ଟି, ଖୋର୍ଦ୍ଧାରେ ୨ଟି,

ଉତ୍କଳପୁରରେ ୨ଟି, ବରଗଡ଼ରେ ୨ଟି, ଖାରବେଳରେ ୧ଟି ଏବଂ
ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ୪ଟି ଅନାଥାଶ୍ରମରେ ୫ରୁ ୧୮ ବର୍ଷ ବୟସ
ମଧ୍ୟରେ ବାଳକ ଏବଂ ୫ରୁ ୨୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବାଳିକାମାନଙ୍କର
ଲିଙ୍ଗବିଭେଦ କରାଯାଉଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ଅନାଥାଶ୍ରମଗୁଡ଼ିକରେ ୫୭୦୩୮୫ ଅନ୍ଧବାସୀ
ସରକାରଙ୍କର ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଅନୁଦାନ ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବୀ
ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଅନୁଦାନ ଦ୍ଵାରା ଉପକ୍ରମ ହେଉଛି
କୋଲି ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ସୁଚାରୁ ପ୍ରକାର ।

କାନ୍ଥାଆରୀ ମାସରେ ୪୭୭ଟି ଜୈବବାଣ୍ଟ ପ୍ରାଣ ସାପିତ

ବିଶ୍ଵକ୍ରମା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ତର୍ଗତ କାନ୍ଥାଆରୀ ଜୈବବାଣ୍ଟ ଉନ୍ନୟନ
ଯୋଜନା ଉପରେ ଗତ କାନ୍ଥାଆରୀ ମାସରେ ସମସ୍ତ ଗାନ୍ଧୀରେ
୪୭୭ଟି ପରିବାର ଉପରେ ୩୮୮ ଜୈବବାଣ୍ଟ ପ୍ରାଣ ଉପକ୍ରମ
କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ଓ କାନ୍ଥାଆରୀ ଜୈବବାଣ୍ଟ ବିଭାଗ ସୁଚାରୁ
କରାଯାଉଛି ।

ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଅନୁଗୁଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୩ଟି, ବାଲେଶ୍ଵରରେ
୧୮ଟି, ବରଗଡ଼ରେ ୧୨ଟି, କନ୍ତଳରେ ୧୯ଟି, ବଲାଙ୍ଗୀରରେ
୧୩ଟି, ବୌଦ୍ଧରେ ୨୨ଟି, କଟକରେ ୮ଟି ଦେଘାଳୀରେ ୨୮ଟି,
ଦେଘାଳୀରେ ୩୭ଟି, ଉତ୍କଳରେ ୨ଟି, ଗଜପତିରେ ୩୨ଟି,
ଜଗତସିଂହପୁରରେ ୨୯ଟି, ପାଟଣାରେ ୩୦ଟି, ବଲାଙ୍ଗୀରରେ
୨୮ ଓ ସେକ୍ସପ୍ଟା ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୨ଟି ଜୈବବାଣ୍ଟ ପ୍ରାଣ ସାପନ
କରାଯାଉଛି ।

ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସହ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଲୋଚନା

ଗତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୫ ତାରିଖରେ ସଚିବାଳୟଠାରେ ଜିଲ୍ଲା
ପରିଷଦର କେତେକ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ମିଧର ଗମାଙ୍ଗକୁ
ସାକ୍ଷାତ କରି ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଶାସନିକ
ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ଉପକ୍ରମ କରାଯାଇ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ନେଇ ବ୍ୟାପକ
ବିବରଣ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଚିବ
ଜି.ଆର୍.ଟି ଏ.ନ ମିଶ୍ର ସେବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତି ଓ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ
ସଭାପତି ମ.ନ.ନ ପଦ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସମ୍ପର୍କରେ ବୈଠକରେ
ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଆଲୋଚନାରେ ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲା
ପରିଷଦର ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ବାବୁଲୁ ନାଥ, ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର
ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ବିଜୟ କୁମାର ଗମାଙ୍ଗ, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର
ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ମନୋଜ ମହାନ୍ତି, କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର
ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜେଶ୍ଵର ମାଝୀ ଓ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ସଭ୍ୟ
ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତମାମ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରମୁଖ ଆଲୋଚନାରେ ଅତି ସୁବର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ ।
ଏହି ବୈଠକରେ ପଞ୍ଚ ଉପକ୍ରମ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ନରସିଂହ କେଶରୀ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

STATEMENT OF OWNERSHIP AND OTHER PARTICULARS ABOUT UTKAL PRASANGA

FORM IV
(See Rule-8)

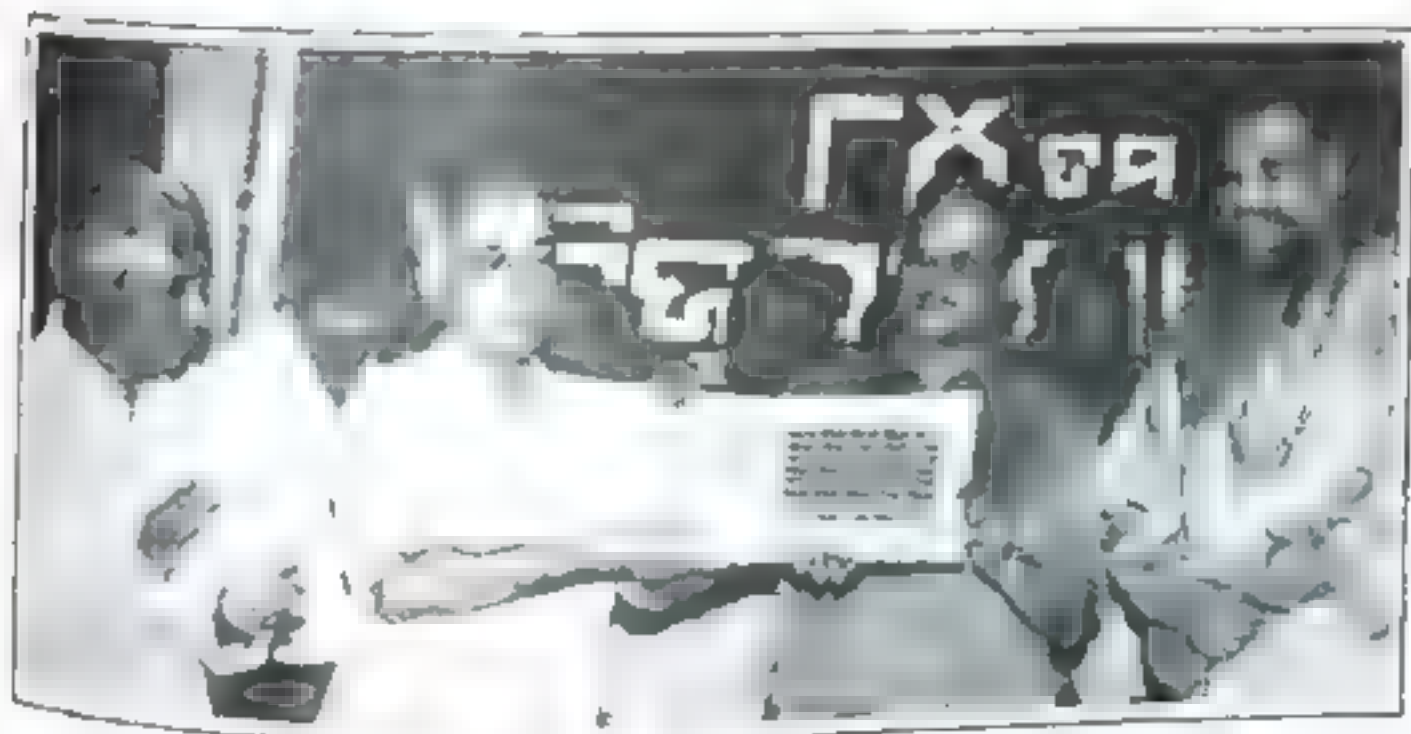
1. Place of publication	: Bhubaneswar
2. Periodicity of its publication	: Monthly
3. Printer's Name	: Shri Keshri Mohan Lal, I.P.S.
Nationality	: Indian
Address	: Director, Printing, Stationery and Publication, Orissa, Madhupatna, Cuttack-753010
4. Publisher's Name	: Shri Basant Charan Swain, Director, Information and Public Relations & Ex-Officio Additional Secretary to Government Information and Public Relations Department, Bhubaneswar - 751001.
5. Editor's Name	: Shri Maheswar Mulia
Nationality	: Indian
Address	: Information and Public Relations Department, Government of Orissa, Bhubaneswar-751001.
Name and Address of individuals who own newspaper and partners or shareholders holding more than one percent of the total capital.	: Government of Orissa, Bhubaneswar

I, Shri Basanta Charan Swain, I.A.S. Director, Information and Public Relations and Ex-Officio Additional Secretary to Government, Information and Public Relations Department, Bhubaneswar, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Basant Charan Swain
Signature of Publisher

କଟାକେର ବୃତ୍ତିରେ ଆୟୋଜିତ ଦୁବଳେସ୍ବର ନନ୍ଦପାଣିଡ଼ା ମହାଦେବ ପରିଷଦର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ
ମୁଦ୍ରାମାନ୍ତ୍ରୀ ଡଃ ଚିତ୍ତଧର ଦମାଡ଼ ରାଜେ ଦେଉଛନ୍ତି ଡା-ଏମ୍.ଏ.ଏ.

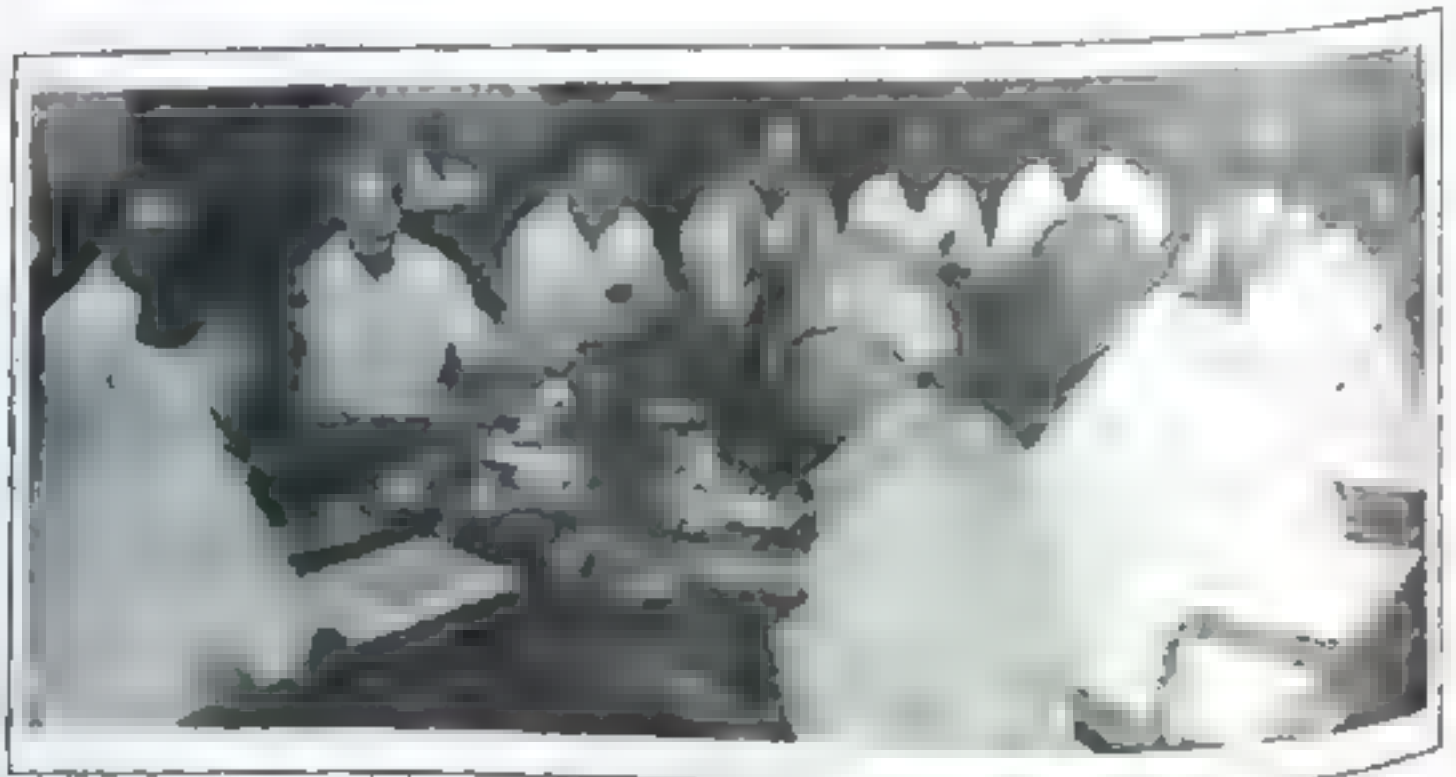

ନିବାନ ନିବାସରେ ସ୍ବର୍ଗତ ଦିବୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଫାଲ୍‌ଗୁନ ଚଉପଞ୍ଚମୀ ପାଳନ ଅବସରରେ ମୁଦ୍ରା ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ଶ୍ରୀ ସହଦେବ ଡାକ୍ତର ଓ ମହାଶୟନୀ ଶ୍ରୀ ଏସ୍. ଡି. ଉଦୟାଧର ମାତା ସ୍ବପ୍ନା ଚାନ୍ଦରୀଙ୍କ
ଏକ ଜାତୀୟତା ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଗ୍ରହଣ

ମହାଶୟା ମାଧବୀଙ୍କ ସହିତ ୧୯୫୫ ମସିହା, ଗୁରୁମାସ ୧୫ ତାରିଖରେ
ପ୍ରତ୍ୟାଶାରେ ଗୋବିନ୍ଦପୁର ବାହାର ପହଞ୍ଚି ୩-୧୩୮୮

ପ୍ରତିଷ୍ଠାପତ୍ରରେ ମୁଦ୍ରିତ ୫୧ ଶିଳ୍ପର ଗୋଟିଏ ଦୃଶ୍ୟରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପତ୍ର ଦିଶୁଥିବା
ବିଶାଳପୁରର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ସହ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପତ୍ର ଦେଖି ୩-୨୩୮୮

ଏ.ଡି. ଶେରାବି ଟିକିଟିଆରୀର ଶେଷ ଆନୁଷ୍ଠାନରେ ପାୟୋଗିତ ଓ ଶ୍ରବଣ ରାଜ୍ୟସଭାରେ ତଥା ପ୍ରାୟୁର୍ବିତ୍ତ ସମାଜ
ତରଫର ଗୁଣ୍ୟମଣ୍ଡା ଦ୍ଵା. ଶିକ୍ଷିତ ଜନାଙ୍ଗ ସମାଜର ଉଦ୍ଘାଟନୀ ତା-୨୮.୨.୯୯

ଆହାରୀତ ପ୍ରଜାପତିପାରେ ଗୁଣ୍ୟମଣ୍ଡା ଦ୍ଵା. ଶିକ୍ଷିତ ଜନାଙ୍ଗ ସମାଜର ଉଦ୍ଘାଟନୀ ତା-୨୭.୨.୯୯

'ନାବୁରାସା' ପ୍ରଜାପତିପାରେ ଗୁଣ୍ୟମଣ୍ଡା ଦ୍ଵା. ଶିକ୍ଷିତ ଜନାଙ୍ଗ ସମାଜର ଉଦ୍ଘାଟନୀ ତା-୨୮.୨.୯୯

ଗୁଡ଼ାମନ୍ତ୍ରୀ ଡଃ. ଚିନ୍ମିତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କ ବସନ୍ତାସିନିର ଦାସ ଭବନ ଠାରେ ହୋଇ ଶେନାତିମାନଙ୍କୁ ବଧାୟକ
 ଜଣାଇବା ଚ-୩.୩.୯୯

ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିଜ୍ଞାନ ଚର୍ଚ୍ଚା ସମିତିର ସଭାପତି ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଶତ୍ଟୁପାଠୀଙ୍କୁ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥିବା ଭବନ
 ଗୁଡ଼ାମନ୍ତ୍ରୀ ଡଃ. ଚିନ୍ମିତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ବସନ୍ତାସିନିର ଦାସ ଭବନ ଠାରେ ଚ-୩.୩.୯୯

၁၁-၁၂-၁၃ နေ့တို့တွင် အစီအစဉ် အတိုင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော အထွေထွေ အသင်းအသင်း
 အား နေ့စဉ် အသင်းအသင်း အား အသင်းအသင်း ၁၃-၁၄-၁၅

ଉତ୍କଳ ମହାବଳୀ ଶାସନାୟକ ଡା. ଶ୍ରୀ : ଉପରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଳୟ ମୁଖ୍ୟ ମୁଖ୍ୟାଳୟ ଶାସନ
ଡା. ଶିବପ୍ରସାଦ ଶାସନାୟକ ଶାସନ ପାଠ ଶାସନାୟକ । ୧୭-୨-୧୯୯୯